

KARELIA AMMATTIKORKEAKOULU
Liiketalouden koulutusohjelma

Elina Räisänen
Tero Ylönen

KARELIA-AMMATTIKORKEAKOULUN TYÖELÄMÄYHTEISTYÖN
KEHITTÄMINEN – LIIKETALouden KOULUTUS

Opinnäytetyö
Syyskuu 2015

OPINNÄYTETYÖ
Syyskuu 2015
Liiketalouden koulutusohjelma

Karjalankatu 3
80200 JOENSUU
p. (013) 260 6800

Tekijät

Elina Räisänen, Tero Ylönen

Nimeke

Karelia-ammattikorkeakoulun työelämäyhteistyön kehittäminen – Liiketalouden koulutus

Toimeksiantaja

Karelia-ammattikorkeakoulu

Tiivistelmä

Koulutuksen ja työelämän yhteistyö on noussut tärkeäksi kehittämisen kohteeksi ja oppimisympäristön käsite on laajentunut oppilaitosten ulkopuolelle. Työympäristössä hankitut taidot nähdään välttämättöminä oppilaitoksissa tarjottavan koulutuksen ohella. Opinnäytetyössämme olemme tutkineet yhteistyötä Karelia-ammattikorkeakoulun, liiketalouden päiväopiskelijoiden ja oppilaitoksen yhteistyöyritysten välillä.

Selvitimme, mistä työelämäyhteistyö rakentuu ja mitkä tekijät siihen vaikuttavat hyödyntämällä työelämäyhteistyökäytäntöihin liittyviä julkaisuja, tutkimuksia, oppaita ja lainsäädäntöä. Tuomme esille yhteistyön muotoja ja niiden merkityksen yhteistyön osapuolille. Työssämme tarkastelemme myös työelämäyhteistyön roolia Karelia-ammattikorkeakoulussa ja sen linkittymistä oppilaitoksen strategiaan sekä liiketalouden opintoihin. Viimeiseksi selvitimme kyselytutkimusten avulla kuinka Karelia-ammattikorkeakoulun liiketalouden päiväopiskelijat ja heidän kanssaan vuosina 2012–2015 yhteistyössä olleet yritykset kokevat yhteistyön nykytilan sekä sen, mitä toiveita tai ideoita heillä on yhteistyön kehittämiseksi.

Tutkimuksen avulla selvisi, että työelämäyhteistyö on tärkeää kaikille osapuolille ja sitä halutaan hieman lisätä. Työelämä kuitenkin kokee sen toteutuvan opiskelijoita paremmin. Tuloksissa korostui suunnittelun, organisoinnin ja ohjauksen merkitys. Lisäksi koettiin, että yhteydenpitoa tulisi lisätä ja tätä kautta etenkin opiskelijat toivovat luottamuksen kasvavan yhteistyön osapuolten välillä.

Kieli
suomi

Sivuja 139
Liitteet 6
Liitesivumäärä 42

Asiasanat

yrittäjäyhteistyö, oppilaitosyhteistyö,

THESIS
September 2015
Degree Programme in Business
Economics
Karjalankatu 3
FI 80200 JOENSUU
FINLAND
Tel. 358-13-260 6800

Authors

Elina Räisänen, Tero Ylönen

Title

Developing University-Industry Cooperation in the Business Economics Programme of Karelia University of Applied Sciences

Commissioned by

Karelia University of Applied Sciences

Abstract

University-industry cooperation has become an important development target for all education. Also the concept of a learning environment has expanded and is widely used outside educational institutions. Skills that have been acquired in workplaces are seen as a necessary addition to the formal education provided by institutions.

The thesis aimed at studying cooperation between the partner companies and the programme and full-time students of Business Economics at Karelia University of Applied Sciences. Through research for example publications, guides and legal sources, we investigated which factors affect university-industry cooperation. Furthermore, we report the forms of cooperation and its importance to the parties involved. The role of university-industry cooperation for Karelia University of Applied Sciences and for the programme of Business Economics in particular is also examined. By using inquiries, we investigated how the students of Business Economics and the partner companies experience the current state of cooperation and what hopes and ideas they have for future cooperation. The target groups consisted of the companies and full-time students who had cooperated in 2012-2015.

The results show that cooperation is important for all parties and they would like it to increase. However, the corporate partners felt that cooperation was implemented better than how the students had experienced it. The importance of planning, organization and guidance became obvious in the results. It was also discovered that communication should be more frequent, which, according to students, can be the key for the increased trust between the parties.

Language
Finnish

Pages 139
Appendices 6
Pages of Appendices 42

Keywords

University-industry cooperation, partnerships with educational institutions

Sisältö

1	Johdanto	6
2	Työelämäyhteistyön lähtökohdat	8
2.1	Työelämäyhteistyötä 2010 -luvulla.....	10
2.2	Työelämäyhteistyötä verkostoitumalla	11
2.3	Luottamus työelämäyhteistyön perustana.....	12
2.4	Sitoutumisvaiheesta kumppanuuteen	14
3	Työelämäyhteistyön merkitys ja muodot	17
3.1	Työelämään sisällytyt opinnot.....	17
3.2	Projektit.....	18
3.3	Harjoittelu.....	20
3.4	Opinnäytetyö.....	22
3.5	Alumnitoiminta	24
4	Työelämäyhteistyö Karelia-ammattikorkeakoulussa	25
4.1	Karelia-ammattikorkeakoulun strategia.....	25
4.2	Opiskelija- ja työelämäpalaute osana toiminnan ohjausta	28
4.3	Liiketalouden opinnot	29
5	Opinnäytetyön menetelmälliset valinnat.....	31
6	Opiskelijakyselyn tulokset	34
6.1	Työelämäyhteistyö	35
6.2	Yritysvierailut ja vierailevien yritysten edustajien luennot.....	36
6.3	Työelämäprojektit	48
6.4	Työharjoittelu	54
6.5	Opinnäytetyö työelämän tarpeisiin	56
7	Yrityskyselyn tulokset.....	57
7.1	Yhteistyö	58
7.2	Yritysvierailut ja luennot Karelia-ammattikorkeakoulussa	60
7.3	Oppilaitosprojektit	63
7.4	Ammattikorkeakouluopiskelijat työharjoittelussa	66
7.5	Opinnäytetyöyhteistyö.....	69
8	Tulosten vertailu	72
9	Työelämäyhteistyön kehittäminen.....	75
10	Yhteenveto.....	82
10.1	Keskeisimmät tulokset	82
10.2	Tutkimuksen arviointia	90
10.3	Jatkokehitys	95
	Lähteet.....	96

Liitteet

Liite 1	Kysymysmatriisi
Liite 2	Tulosmatriisi
Liite 3	Taulukko samaa ja eri mieltä olevista - opiskelijat
Liite 4	Taulukko samaa ja eri mieltä olevista - yritykset
Liite 5	Opiskelijakyselylomake
Liite 6	Yrityskysely

1 Johdanto

Opinnäytetyömme tarkastelee Karelia-ammattikorkeakoulussa tapahtuvaa työelämäyhteistyötä. Yhteistyössä toimivat Karelia-ammattikorkeakoulun opiskelijat ja sen vaikutusalueella liiketoimintaansa harjoittavat yritykset. Tämä opinnäytetyö keskittyy tarkastelemaan koulun kautta tapahtuvaa yhteistyötä liiketalouden päiväopiskelijoiden ja ammattikorkeakoulun yhteistyöyritysten välillä. Tarkasteluajanjakso on rajattu vuosille 2012- 2015. Opinnäytetyön toimeksiantajana on Karelia-ammattikorkeakoulu.

Koulutuksen ja työelämän yhteistyö on työn muutosten myötä noussut tärkeäksi kehittämisen kohteeksi. Oppiympäristön käsite on laajentunut oppilaitosten ulkopuolelle. Oppilaitoksissa tarjottavan koulutuksen ohella nähdään aidossa työympäristössä hankitut taidot välttämättöminä. Yhteistyön haasteena on alati muuttuva työympäristö, josta nousee jatkuvasti uusia pätevyys- ja osaamisvaatimuksia. (Kotila 2003.)

Tänä päivänä osaaminen on entistä enemmän arvossaan työelämässä ja yrityksissä työntekijöiden osaaminen nähdään keskeisenä kilpailutekijänä. Yksi seuraavan vuosikymmenen suurimmista haasteista niin työvoimapolitiikan, aikuiskoulutuspolitiikan ja työelämän osalta on varmistaa ammattitaitoisen työvoiman riittävyys. Nyt jos koskaan tarvitaan työelämän ja koulutuksen välistä yhteistyötä kaikilla koulutusasteilla, jotta voidaan yhdessä vastata noihin haasteisiin. (Opetushallitus 2006.)

Ammattikorkeakouluopinnot suunnitellaan työelämän tarpeita vastaaviksi. Voidaan siis todeta, että ammattikorkeakoulu on korkeakouluopinnoista käytännönläheisempi vaihtoehto, sillä yliopisto-opintojen lähtökohtana on tieteellinen tai taiteellinen tutkimus. Ammattikorkeakouluopinnot valmistavat opiskelijoiden käytännönsaamista työelämää varten kun taas yliopisto-opintojen keskeisimpänä tavoitteena on tieteellisen ajattelun kehittäminen. (Studentum 2015.)

Karelia-ammattikorkeakoulu kartoittaa ja kehittää työelämäyhteistyötä keräämällä vuosittain työelämäpalautetta niin opiskelijoilta, henkilöstöltä kuin myös työelämältä. Opiskelijapalautetta (OPALA) on kerätty lukuvuodesta 1999–2000 lähtien ja henkilöstöpalautetta (HEPALA) alettiin kerätä säännöllisesti vuodesta 2001. Työelämäpalautetta (TYPALA) taas on kerätty vuodesta 2005 alkaen. Palautteista laaditaan yhteenveto, jonka jälkeen tuloksia käsitellään palautteen antajien kanssa ja ne analysoidaan. Analysoitujen tulosten perusteella päätehtään käynnistettävistä kehittämistoimenpiteistä. (Neuvonen & Penttinen 2013.)

Työelämäpalautekyselyssä kartoitetaan Karelia-ammattikorkeakoulun työelämäyhteistyön toimivuutta opintoihin liittyvän harjoittelun, opinnäytetyön, opiskelijaprojektien sekä TKI- ja palvelutoiminnan osalta. Kyselyt toteutetaan sähköisenä kyselynä ja ne on sidottu Karelia-ammattikorkeakoulun strategiaan. Työelämäpalautteen kerääminen kuuluu osaksi toiminnanohjausta ja laadunhallintaa, jolla Karelia-ammattikorkeakoulu pyrkii suuntaamaan toimintaa strategisten valintojen pohjalta ja tärkeänä tavoitteena on myös saada ammattikorkeakoulu toimimaan strategiansa mukaisesti. (Neuvonen & Penttinen 2013.)

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on kehittää ammattikorkeakoulun työelämäyhteistyötä opiskelijoiden, koulutuksen ja työelämän välillä vastaamaan työelämän tarpeita tuottamalla kehittämistä varten tarvittavaa tietoa. Opinnäytetyömme tuloksia voi hyödyntää kaikilla koulutusasteilla, joissa työelämäyhteistyötä ylläpidetään. Opinnäytetyömme muodostuu kahdesta suuremmasta kokonaisuudesta; teoreettisesta ja empiirisestä osiosta. Teoreettisessa osiossa keskitymme vastaamaan opinnäytetyön alaongelmaan, eli siihen mistä työelämäyhteistyö rakentuu ja mitkä tekijät vaikuttavat sen kehitykseen. Empiirinen osio selvittää yhteistyön nykytilan ja sen kehittämismahdollisuudet huomioiden sekä liiketalouden opiskelijoiden että yhteistyöyritysten edustajien kokemukset ja toiveet.

Tavoitteenamme on kehittää erityisesti Karelia-ammattikorkeakoulun työelämäyhteistyön toimintamallia vastaamaan paremmin sen opiskelijoiden ja yhteistyössä olevan liike-elämän tarpeita. Uskomme, että tuomme lisäarvoa aiemmin aiheesta tehtyihin tutkimuksiin, sillä työssämme myös vertailemme yrityskyselystä ja opiskelijakyselystä saatuja tuloksia keskenään. Oppilaitosorgani-

saatio kerää säännöllisesti palautetta työelämäyhteistyöhön osallistuvilta tahoilta ja laatii palautteiden pohjalta organisaation näkökulman toteutumasta ja kehittämismahdollisuuksista. Opinnäytetyömme antaa toimeksiantajalle uuden näkökulman, kun työelämäpalaute kerätään yhden sen sidosryhmän, opiskelijoiden, omasta näkökulmasta.

Opiskelijana työelämäyhteistyö on jatkuvasti läsnä opinnoissa. Helpoiten se on havaittavissa erilaisten yhteistyömuotojen kautta, mutta se näkyy myös oppilaitoksen kulttuurissa ja toimintaympäristössä. Yhteistyö on tiiviisti mukana opiskelijan arjessa ja arkisissakin toiminnoissa. Tästä syystä uskomme, että juuri opiskelijan näkökulman avulla voimme mahdollistaa aiheen tarkastelun ja kehittämiskohteiden laaja-alaisemman havainnoinnin.

2 Työelämäyhteistyön lähtökohdat

1800 – luvulta saakka aina on ammatin oppiminen ja ammatillinen koulutus kuuluneet osaksi koulujärjestelmää. Viime vuosina on alettu uudelleen kiinnittää erityisesti huomiota koulumuotoisen koulutuksen sekä työelämän yhteistyölle ja sen kehittämiseksi. (Laukia & Korhonen 2014.) Työelämäyhteistyön peruskysymyksenä on, miten yritykset, työpaikat ja muu työelämä saadaan organisoidua mukaan koulutusohjelman sisältöön ja miten ammattikorkeakoulutus voi tukea toiminnallaan yrityksiä ja muuta työelämää (Kotila & Mäki 2012).

Ammattiin opittiin 1800-luvun lopulle asti pääasiassa käytännön työelämässä. Tuolloin ammatti usein periytyi sukupolvelta toiselle. Maaseudulla ammatit liittyivät erilaisiin maatilan tehtäviin ja niihin opittiin tekemällä sekä osallistumalla yhteisön toimintaan. Kaupungeissa ammatit liittyivät pääsääntöisesti käsityöläisyhteeseen ja kauppaan. (Laukia & Korhonen 2014.) Käsityöläiseksi oli mahdollista edetä mestarin opissa. Tällöin edettiin oppipojasta kisälliksi ja mestarinäytteen jälkeen oli mahdollista päästä itsenäiseksi ammatinharjoittajaksi. (Palkkatiivistä 2002.) Kauppiaan ammattiin saattoi päästä työskentelemällä kauppiassuvun omistamissa liikkeissä. 1800-luvun lopulle asti tähtäsi ammattiin op-

piminen lähinnä elämisen keinojen omaksumiseen ja hallintaan sekä elämänmuodon ja ammatin säilyttämiseen ja jatkamiseen. (Laukia & Korkiakangas 2014.)

1800 – 1900 – lukujen taitteessa ammattiin oppimisessa tapahtui nopea muutos, jonka seurauksena oppipoikajärjestelmän tilalle kehittyi koulumuotoinen ammatillinen koulutus. Kehittyvä teollisuus, kauppa ja liikenne synnyttivät uusia ammattialoja. Näiden ammattialojen työtehtävät vaativat ammatteihin koulutettua työvoimaa, jonka vuoksi koulutus rakentui ammattialoittain eriytyneeksi. Koulujen alakohtaisuus ilmeni tuolloin erilaisena hallintona, lainsäädäntönä, omistus- ja ylläpitojärjestelminä sekä myös kouluastejakoina. (Laukia & Korkiakangas 2014.) Tämä ammattikoulutuksen kehittäminen alkoi Suomessa toisen maailmansodan jälkeen. Ammattikoulutus ei myöskään ollut ennen sitä erityisen tarpeellista, sillä esimerkiksi 1940 vielä kaksi kolmasosaa ammatissa toimivasta väestöstä oli maa- ja metsätalouden piirissä. (Palkkatyöläinen 2002.)

Työelämän vaatimukset muuttuivat radikaalisti 1960 – luvulla. Tuolloin teollisuuden ja palvelujen osuus kasvoi ja maatalous supistui, jolloin maaseudulla kasvaneet suuret ikäluokat eivät työllistyneet kotiseudullaan. Tämä aiheutti suuren muuttovirran Ruotsiin. Kapea-alaista ammattitaitoa tuottava koulutus ei vastannut enää 1970-luvulla työelämän tarpeita, siksi työelämän suuntaus tarvitsi laaja-alaisempaa ammatillista osaamista omaavaa työvoimaa. (Laukia & Korkiakangas 2014.)

1960 – 1970 luvuilla ammatillinen koulutus siirtyi opetusministeriön ja uuden keskusviraston, ammattikasvatushallituksen yhteyteen. Hallituksen ja rakenteen yhtenäistäminen osoittautui jäykäksi ja joustamattomaksi työelämän muuttuvien tarpeiden näkökulmasta tarkasteltuna. Tämä johtui koulutuksen toteuttamisesta yhä tiiviimmin koulujen sisällä ja koulujen vastuulla. Tällöin vääjäämättä työelämä etäännytti ammatillisesta koulutuksesta. (Laukia & Korkiakangas 2014.)

1990 – luvulla pyrittiin edistämään lukion ja ammatillisen koulutuksen yhteistyötä sekä muodostamaan ammattikorkeakouluja opistotasoisesta koulutuksesta. Muutos käynnistyi yleiskoulua ja ammatillista koulutusta hallinnoivien instituutioiden yhdistämisellä. Koulu- ja ammattikasvatushallinnosta muodostui opetus-

hallitus vuonna 1991. Korkeamman ammatillisen koulutuksen järjestäminen ammattikorkeakouluissa alkoi vuonna 1992 ja ensimmäinen vakinainen ammattikorkeakoulu aloitti vuonna 1996. Vuoteen 2000 mennessä vakinaisen toimiluvan sai 31 ammattikorkeakoulua. (Laukia & Korkiakangas 2014.)

1990-luvulta alkaen ammatillisen koulutuksen kehittämisen painopiste on ollut opetusmenetelmien kehittämisessä (Laukia & Korkiakangas 2014). Työelämä on elänyt ja elää jatkuvassa muutoksessa, joka on asettanut oman haasteensa oppimiskäsityskeskusteluille. Ammattikorkeakoulujen toiminta on 20 vuoden ajan pohjannut toimintansa oikeellisuutta työelämän muutoksiin. Aikaisemmin työelämäyhtesiyö koulutuksessa tukeutui lähinnä työharjoitteluun ja hankkeistettujen opinnäytetöiden pohjalle. 2010-luvulla on noussut esille voimakkaammin ja konkreettisemmin erilaiset työelämän ympäristöt oppikurssipohjaisen opetussuunnitelman sisällä. (Kotila & Mäki 2012.)

2.1 Työelämäyhteistyötä 2010 -luvulla

Tradenomiliitto TRAL:n toimeksiantamissa vuoden 2012 tutkimuksissa nousee esille työelämälähtöisen koulutuksen tärkeys. Tradenomiliiton mukaan koulutuksen aikana tehtävät valinnat esimerkiksi työharjoittelun ja opinnäytetyön osalta ovat suuressa osassa tulevan työuran kehityksen suhteen. Sen mukaan vastavalmistuneista vajaat 60 % teki opinnäytetyön tai oli työharjoittelussa nykyisellä työnantajallaan. Muun muassa yli kolmasosa piti työharjoittelua ensisijaisena väylänä nykyiseen työhönsä päätymiseen. (AMK-lehti 2012.)

Tradenomiliiton tutkimuksiin pohjautuvassa julkaisussa todetaan myös, että työelämälähtöinen koulutus edistää työelämäyhteyttä niin opiskelijan kuin oppilaitoksen henkilöstön kannaltakin. Heidän mukaansa työelämäyhteyksien kehittämiseksi projekteja tulisi sijoittaa tiiviisti opetukseen ja kiinnittää huomiota harjoittelun laatuun ja ohjaukseen. Myös opinnäytetyöt ovat hyvä keino saada työelämäyhteyksiä. (AMK-lehti 2012.)

Tradenomiliiton mukaan myös alumnien hyödyntäminen on vajavaista. Alumneja voisi hyödyntää paremmin koulutuksen kehittämisessä, opiskelijoiden mento-

roinnissa ja vierailevina luennoitsijoina oppilaitoksessa. Työelämään linkittyvä koulutus yhdessä uraohjauksen kanssa antaa opiskelijoille hyvän käsityksen työelämästä. (AMK-lehti 2012.)

2.2 Työelämäyhteistyötä verkostoitumalla

Puhuttaessa työelämäyhteistyöstä tarkoitetaan usein ammattikorkeakoulutuksen ja työelämän välistä yhteistyötä (Häggman-Laitila 2013). Liittoutuminen ja yhteistyö ovat keskeisiä seikkoja nykypäivän liiketoiminnassa menestymiselle. Työelämäyhteistyöhön koulutuksen ja liike-elämän välillä liittyy olennaisena osana verkostoituminen, jossa molemmat osapuolet havittelevat hyötyjä omien intressiensä mukaisesti. Verkostot ovat tämän aikakauden organisoitumisen muoto, jossa keskeisenä ajatuksena on, että yhdessä saavutetaan jotain, mihin yksin ei pystytä. Verkostoitumiseen on useita syitä. Osapuolet voivat hakea kustannusetuja, liiketoiminnan kasvua, oppimista, informaatiota, joustavuutta sekä esimerkiksi reagointivalmiutta. Verkostomaisen toiminnan perusteena voi olla pyrkimys riskin jakamiseen, pääsy uusille markkinoille, uuden teknologian omaksumisen tarve, markkinoille pääsyajan lyhentäminen tai esimerkiksi uusien taitojen ja osaamisen yhdistäminen. (Toivola 2006.)

Verkostojen kehittymisprosessia voidaan kuvata kolmesta vaiheesta muodostuvalla mallilla:

1. Kokeilu- ja neuvotteluvaihe
2. Sitoutumisvaihe
3. Kumppanuus

Kokeilu- ja neuvotteluvaihe rakentuu kumppanin luotettavuuden testaamisesta ja yhteisten toimintatapojen rakentamisesta yhteisten kokemusten kautta. Siihen kuuluu virallisten sopimusten solmiminen ja sekä näkyvien että näkymättömien sääntöjen muodostuminen. Tärkeintä kuitenkin on keskinäisen luottamuksen rakentuminen yhteistyön osapuolten välille. Useimmiten osapuolten välinen

yhteistyö alkaa pienistä, epämuodollisista sopimuksista, jotka sisältävät vain pienen riskin ja vaativat vain vähän luottamusta. Vähitellen kuitenkin yhteiset toimintatavat ja yhteistyön tehokkuus kasvaa, jonka kautta osapuolet uskaltavat investoida yhteistyöhön enemmän resursseja. Yhteistyöhön investoidut lisäresurssit kasvattavat osapuolten odotuksia yhteistyön tuloksista. (Toivola 2006.)

2.3 Luottamus työelämäyhteistyön perustana

Luottamus ei ole enempää eikä vähempää kuin yhteistyön perusta. Se on yhteistyön lähde, joka motivoi yksilöitä toimimaan toistensa kanssa. Ammattikorkeakoulun ja työelämän yhteistyön yksi olennainen voima on luottamus, jonka muodostumisesta yhteistyö lähtee liikkeelle. Yhteistyön kehittymiselle olennaisinta on luottamusverkkojen ylläpitäminen. Se lähtee liikkeelle jo yksilötasolla tapahtuvista kontakteista ja pienistä askelista. Kaikki toiminta ohjaajan, opiskelijan ja työelämänedustajien kanssa joko tuottaa lisää luottamusta tai epäluottamusta. Luottamuksen kasvaessa tiedon jakaminen ja sosiaalisen tuen saaminen lisääntyy. Luottamuksen puute taas saattaa helposti katkaista mahdollisuudet avoimeen ja onnistuneeseen toimintaan. Jos luottamus puuttuu yksilöt voivat kokea että työ ei ole merkityksellistä tai sillä ei ole tarkoitusta. (Opetushallitus 2015.)

Koko yhteistyö perustuu vastavuoroiseen toimintaan, jossa pyritään tietenkin edistämään omaa, mutta myös muiden tavoitteita. Kuten kuviossa 1 on havainnollistettu, voi oppilaitos luoda luottamusta tukemalla opiskelijoiden osaamisen kehittymistä, pitämällä aktiivisesti yhteistyötä työelämän kontaktien kanssa ja varmistamalla, että työelämällä on tarvittavat tiedot siitä, mitä eri yhteistyömuotojen käytännön järjestelyt pitävät sisällään, mitä esimerkiksi ne vaativat opiskelijoilta tai yritykseltä itseltään. Oppilaitoksien tulisi myös varmistaa riittävä ohjaus tarvittavan ammattitaidon hankkimiseen ja arviointiin. Tärkeää on myös, että oppilaitos tekee reflektointia ja tukee riittäväällä tasolla opiskelijoita. (Opetushallitus 2015.)

Toimijoiden tehtävät ja tavoitteet luottamusta luovassa yhteistyössä	Oppilaitos	Yritys	Tutkinnon suorittaja
Oppilaitosten tehtävät	Oppilaitoksen tavoite: Tutkinnon suorittajan osaamisen kehityksen tukeminen	– Yhteistyön jatkuva ylläpitäminen – Tutkinnon suorittamiseen liittyvät käytännön järjestelyt	– Ohjaus tarvittavan ammattitaidon hankkimiseen ja sen arviointi – Reflektoinnin ja oppimisen tukeminen
Yritysten tehtävät	– Sitoutuminen sopimuksiin ja henkilökohtaistamiseen	Yrityksen tavoite: Osaava työntekijä	– Oppijan konkreettinen ohjaus ja arviointi – Oppimisen mahdollisuuksien luominen
Tutkinnon suorittajan tehtävät	– Sitoutuminen tarvittavan ammattitaidon hankkimiseen ja ohjaukseen – Aktiivinen oppiminen	– Sitoutuminen työhön ja työyhteisöön – Monipuolinen työpanos	Tutkinnon suorittajan tavoite: Ammatillisen osaamisen kehittäminen

Kuvio 1. Oppilaitoksen, yrityksen ja tutkinnon suorittajan tehtävät ja tavoitteet luottamuksen rakentumiseksi työelämäyhteistyössä (Opetushallitus 2015).

Työelämä osoittaa luottamusta sitoutumalla sopimuksiin ja henkilökohtaistamiseen. Yhteistyölle on myös olennaista, että työelämän kontakti on osaava työntekijä, joka on työelämälle asetettu vaatimus, mutta myös työelämän tavoite. Yhteistyöltä haetaan selkeää hyötyä esimerkiksi juuri hakemalla itselleen motivoituneita ja osaavia työntekijöitä. Opiskelijat toivovat työelämän edustajalta konkreettista ohjausta ja arviointia, sekä mahdollisuuksia monipuolisiin työtehtäviin esimerkiksi opintoihin sisältyvässä harjoittelussa. Yrityksen, kuten oppilaitoksenkin tehtävänä on kuitenkin luoda opiskelijalle oppimismahdollisuuksia. (Opetushallitus 2015.)

Opiskelijan tulee sitoutua yhteistyöhön ja hankkia sen toteuttamiseksi tarvittavaa ammattitaitoa, sekä ohjausta. Opiskelija luo oppilaitokseen luottamusta sillä, että osaa oppia aktiivisesti ja hakea tarvittaessa ohjausta. Yritykseen opiskelija luo luottamusta näyttämällä kuinka monipuolisen työpanoksen voi antaa ja kuinka halukkaasti on valmis sitoutumaan työhön ja yhteistyöhön yrityksen kanssa. Molempiin yhteistyön osapuoliin luottamusta kasvattaa toki toimiminen yhteisten pelisääntöjen mukaisesti, joiden kertaaminen ennen yhteistyön aloit-

tamista ei koskaan ole pahitteeksi. Opiskelija toivoo yhteistyöltä oman ammatillisen osaamisen kehittymistä, joka vaatii sitä, että luottamus on rakentunut molempiin tahoihin. (Opetushallitus 2015.)

2.4 Sitoutumisvaiheesta kumppanuuteen

Yrityssuhteet muuttuvat sitoutumisvaiheessa sosiaalisiksi verkostoiksi, joissa yritysten välinen avoimuus lisääntyy. Tälle vaiheelle ominaista on, että luottamus ja maine tulevat tärkeiksi elementeiksi verkostojen hallinnassa. Yritykset sitoutuvat yhteistyöhön kirjallisten sopimusten lisäksi myös henkisesti. Sitoutuminen näkyy panostuksessa yhteistyösuhteen kehittämiseen. Tähän vaiheeseen kuuluu esimerkiksi uuden tuotteen tai palvelun kehittäminen yhteistyössä tai pitkäaikaiseen yhteistyöhön sitoutuminen. (Toivola 2006.)

Pidempiaikaisesta yhteistyöstä käytetään myös nimitystä kumppanuus (Häggman-Laitila 2013). Se on yhteistyön kehittynein muoto (Toivola 2006). Käsitteelle ”kumppanuus” (partnership) on tunnusomaista pitkäkestoisuuden lisäksi myös se, että vastuu kumppanuudesta läpäisee organisaatioiden eri tasot. Kumppanuutta kuvaavia piirteitä ovat esimerkiksi vapaaehtoisuus, keskinäinen luottamus ja tasavertaisuus, yhteinen kehittämisen kohde, yhteiset tavoitteet ja niiden toteuttamiseen liittyvä sitoutuminen sekä strategia, yhteiset toimintaperiaatteet ja – ohjeet sekä jaettu johtajuus ja resurssit. (Häggman-Laitila 2013.)

Työelämän ja korkeakoulutuksen kumppanuutta pidetään keskeisenä koulutuksen, työelämän ja yhteiskunnan tulevaisuuden keinona yhteiskunnan kehittämisessä. Organisaatioissa tarvitaan kumppanuutta ongelmissa, joita he eivät itse saa selvitettyä tai joihin tarvitaan kokonaan uusia ratkaisuja. Ongelmat ovat yleensä sidoksissa yhteiskunnalliseen tilanteeseen. Työelämän ja korkeakoulutuksen kumppanuuksien solmiminen edellyttää yhteisten yhteiskunnallisten ongelmien nimeämistä ja tuntemusta kumppanin tarjoamasta lisäarvosta ongelmien ratkaisussa. Toisaalta taas kumppanuus itsessään on tärkeä edellytys yhteiskunnallisten kehittämiskohteiden tunnistamisessa. (Häggman-Laitila 2013.)

Työelämän ja korkeakoulujen kumppanuutta vaativia yhteiskunnallisia ongelmia ovat esimerkiksi pätevän henkilöstön rekrytoimisen vaikeus, henkilöstön työssä-jaksamisen haasteet, uudenlaiset työn jakamisen tai organisoinnin tavat, koulutuksen liiallinen eriytyminen ammatillisista käytännöistä, suurten ikäluokkien eläköityminen sekä organisaatioiden kustannusten kasvu ja jatkuvat vaatimukset toiminnan tehostamisesta. Näihin ongelmiin vastaaminen edellyttää uudenlaisia yhteistyömuotoja työelämän ja korkeakoulun välille, sillä työelämän jatkuva muutos aiheuttaa painetta, joka vaatii molemmilta osapuolilta yhteistä osaamisen kehittämistä ja yhteisiä ennakointikäytäntöjä. Yhteiset ennakointikäytännöt työelämän osaamistarpeiden, koulutuksen sisällön, laadun ja määrän ennakointikäytännöt ovat kuitenkin vielä hyvin puutteellisia. (Häggman-Laitila 2013.)

Ammattikorkeakoulujen kanssa yhteistyötä tekeville yrityksille on tärkein kumppani usein oma paikallinen ammattikorkeakoulu. Yritysten ja ammattikorkeakoulujen välinen yhteistyö jakaantuu tutkimus- ja kehittämissyhteistyöhön sekä opetuksen erilaisiin työelämäyhteyksiin, ammattikorkeakoulun maksulliseen palvelutoimintaan ja muuhun yhteistoimintaan. Yhteistyön olemus vaihtelee yritysten ja niiden tarpeiden mukaan ja se organisoidaan yleisesti tapaus- tai hankekohteisesti. Opettajien rooli yhteistyössä korostuu yrityksen yhteyshenkilönä, mutta käytännössä on tutkimus- ja kehittämistoiminta usein opiskelijoiden ja yritysten välistä. (Työelämän tutkimuskeskus 2004.)

Opettajien merkitys yhteistyön alkamiseen ja jatkumiseen on kuitenkin suuri. Henkilökohtaiset verkostot oppilaitos- ja tiedemaailmaan, vaikuttavat siihen keiden kanssa yhteistyötä yrityksissä aletaan tehdä. Tutkimuksen, opetuksen ja työelämän kiinteiden yhteyksien kautta ammattikorkeakoulut voivat sekä kehittää omaa toimintaansa hyödyttää työelämää ja toimintaympäristöään käsittelemällä ajankohtaisia kysymyksiä teoreettisesti ja myös kehittämällä ammattikäytäntöjä. Tällä tavalla työelämä samalla saattaa koulutuksen vastaamaan ajankohtaisiin haasteisiin. (Työelämän tutkimuskeskus 2004.)

Työelämän ja ammattikorkeakoulun välinen suhde perustuu siis pitkälti henkilökohtaisiin suhteisiin. Tästä syystä ammattikorkeakoulut ovatkin pyrkineet suunnittelemaan ja vastuuttamaan työelämäkontaktien ylläpitoa useille toimijoille. Luontevaa on, että työelämäyhteyksiä ylläpitää rehtorin lisäksi koulutusalojen tai

yksiköiden johtajat sekä koulutusohjelmajohtajat. Joissakin tapauksissa on kehitetty opettajista ja työelämän yhteyshenkilöistä pareja, jota kautta yrittäjällä tai organisaation yhteyshenkilöllä on yksi selkeä yhteyshenkilö ammattikorkeakoulussa. Lisäksi ammattikorkeakoulut voivat luoda erilaisia organisaatioita, joilla pyritään pitämään yhteyksiä työelämään. Näitä ovat esimerkiksi erilaiset neuvottelukunnat tai työryhmät. Näiden organisaatioiden tavoitteena on yhteyksien pitämisen lisäksi kartoittaa aktiivisesti työelämän tarpeita. Toiminnassa ovat usein mukana muut aluekehityksen toimijatahot, kuten maakuntaliitot, kunnat tai TE-keskukset. (Katajamäki & Huttula 2002.)

Ammattikorkeakouluille erittäin olennaista on säilyttää tiiviit suhteet työelämään. Työelämäyhteydet antavat ammattikorkeakoululle ja sen opettajille mahdollisuuden tutustua työelämään ja pysymään samalla ajan tasalla. Työelämästä välittyvät myös ideat ja hyödyt opetukseen sekä työelämä antaa vaihtelua, lisää kommunikaatiota ja sosiaalista vuorovaikutusta. Työelämäyhteyksien avulla voidaan varmistaa opetuksen sisällön oikeellisuus ja se, että omaa osaamista voidaan ja osataan soveltaa käytännön työhön. Tietenkin yhteistyöstä hyötyvät sen kaikki osapuolet, niin työelämä, ammattikorkeakoulu kuin opiskelijat. (Työelämän tutkimuskeskus 2004.)

Työelämäyhteistyö kuuluu tärkeänä osana ammattikorkeakoulujen toimintaan. Ammattikorkeakoulujen toiminnan perustana on ammattikorkeakoululaki (932/2014). Laki määrittää viitekehyksen, jonka rajoissa oppilaitosten tulee toimia. Ammattikorkeakoululain 4 §:n mukaan on määriteltävä, että ammattikorkeakoulujen tehtävänä on antaa työelämän ja sen kehittämisen vaatimuksiin sekä tutkimukseen, taiteellisiin ja sivistyksellisiin lähtökohtiin perustuvaa korkeakouluopetusta ammatillisiin asiantuntijatehtäviin. Ammattikorkeakoulujen tulee myös tukea opiskelijoiden ammatillista kasvua.

Ammattikorkeakoulujen tulee myös harjoittaa tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaa (TKI – toimintaa), joiden tulee palvella ammattikorkeakouluopetusta sekä työelämää. Ammattikorkeakoululain 4 §:n mukaan kyseisen TKI – toiminnan tulee olla aluekehitystä edistävää ja alueen elinkeinorakennetta uudistavaa. Näitä tehtäviä hoitaessaan tulee ammattikorkeakoulun edistää elinikäistä oppimista.

Oleellinen osa ammattikorkeakoulujen tehtävää on työelämää ja aluekehitystä edistävä toiminta. Toiminnan tulee kehittää opiskelijoiden ammatillista osaamista. Yhteistyöstä toimintaympäristön kanssa on määritelty tarkemmin ammattikorkeakoululain 6 §:ssä, jonka mukaan ammattikorkeakoulun tulee erityisesti omalla alueellaan olla tehtäviä suorittaessaan yhteistyössä elinkeino- ja muun työelämän kanssa. Lisäksi ammattikorkeakoulun tulee tehdä yhteistyötä suomalaisten ja muiden ulkomaisten korkeakoulujen samoin kuin muiden koulutusten järjestäjien kanssa.

3 Työelämäyhteistyön merkitys ja muodot

Työelämälähtöisyys on ammattikorkeakoulutuksen ydin. Ammattikorkeakoulut tarjoavat koulutusta, jolla pyritään vastaamaan työelämän tarpeisiin jatkuvasti muuttuvassa ja kehittyvässä liiketoimintaympäristössä. Työelämälähtöinen koulutus perustuu oppimiseen koulutuksen ja työn rajapinnoilla. Ammattikorkeakoulutuksen tulisi myös arvioida ja kyseenalaistaa työelämän toimintamalleja ja käytänteitä sekä pyrkiä aktiivisesti arvioimaan ja kehittämään niitä. Tällöin voidaan puhua termistä työelämäläheisyys. (Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu 2009.)

Ammattikorkeakouluissa työelämäyhteistyön muotoja ovat tavallisesti harjoittelu, opinnäytetyö ja erilaiset työelämään sisällytetyt opinnot tai projektit. Työelämään sisällytetyillä opinnoilla tarkoitetaan erilaisia opiskelijoiden tekemiä yritysvierailuja ja yritysten edustajien pitämiä luentoja niin oppilaitoksessa kuin sen ulkopuolellakin. (Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu 2009.)

3.1 Työelämään sisällytetyt opinnot

Työelämään linkittyviin opintoihin kuuluvat myös yritysvierailut ja vierailevien työelämän edustajien pitämät luennot. Yritysvierailuilla tarkoitetaan opiskelijoiden vierailuja yrityksissä. Nämä vierailut kuuluvat tavallisesti johonkin tiettyyn

kurssiin. Vierailuilla on esimerkiksi mahdollisuus tutustua erilaisiin yrityksiin, toimialoihin ja verkostoitua liike-elämään.

Työelämän edustajien pitämät luennot tarkoittavat sitä, että joko esimerkiksi yrittäjä tai yrityksen muu edustaja käy yleensä koululla pitämässä luennon jostain kyseiseen kurssiin liittyvästä aiheesta. Työelämän edustajien luennot antavat myös samat mahdollisuudet tutustua ja verkostoitua oman alan yrityksiin. Ne antavat myös lisäarvoa koululla opittuun teoretietoon työelämän näkökulmasta tarkasteltuna.

3.2 Projektit

Yksi näkyvimmistä työelämän ja ammattikorkeakoulun yhteistyön muodoista on projektiopiskelu. Projektit ovat ammattikorkeakouluissa tavoitteellisia, kertaluonteisia, ajallisesti määriteltyjä, organisoituja sekä erikseen resursoituja työelämän ja koulutuksen yhteistoiminnallisia kehittämistehtäviä ja oppimisprojekteja. Projekteilla pyritään vastaamaan työelämän tarpeisiin, mutta samalla ne ovat myös opetusmenetelmiä, opiskelumenetelmiä, opiskelun substansseja sekä välineitä. (Kotila 2003.)

Projektiopiskelun tavoitteena on valmistaa opiskelijoita projektityöskentelyyn. Tavoitteena on, että opiskelija osaa käynnistää projekteja, työskennellä projektityöntyöntekijänä, kehittää omaa työtään tai jopa työllistyä projektien avulla. Projektiopiskelulla koulutus pyrkii tiedon tarjoamisen lisäksi tuottamaan osaamista. Tähän lukeutuvat niin alan strategiset valmiudet, työelämätaidot kuin ammatillinen kehitys. Projektiosaaminen lisää työelämäyhteistyötä. Ne antavat mahdollisuuksia oppia kokeilemaan ja ideoimaan työelämän kehittämiseksi uusia toteuttamistapoja. (Kotila 2003.)

Projektien ohjauksesta vastaa ohjaava opettaja tai ohjausryhmä. Ohjauksen määrä on riippuvainen projektin laajuudesta ja luonteesta. Projektien ohjaaminen tapahtuu useimmiten säännöllisesti järjestettävissä ohjaajan tai ohjaajien muodostamassa ohjausryhmän kokouksissa. Näissä opiskelijat esittelevät etenemistään projektissa ja saavat suoriutumisestaan ja tekemisestään palautetta

ja neuvoja jatkoa varten. Ohjausta, tukea ja palautetta saa myös vertaisiltaan tai toimeksiantajalta.

Projektien onnistumista ja opiskelijan suoriutumista arvioidaan esimerkiksi tutkimuksellisen projektin tietoperustaan perehtymisen, projektin etenemisen sekä projektin tulosten osalta. Nämä arviointikriteerit esitellään opiskelijoille projektin alkaessa. Tämän lisäksi ryhmän tekemisestä saa palautetta myös toimeksiantajalta. Opiskelijat myös arvioivat projektin lopuksi toistensa suoriutumista vertaisarviointin kautta.

Projektit laajentavat ja monipuolistavat opiskelijoiden toimintaympäristöjä, ne avaavat opiskelijoille asiakasnäkökulman ja sen merkitykset. Projektiopiskelussa opiskelija joutuu työelämän tilanteissa itse hankkimaan tietoa ja soveltamaan sitä. Tämä tarjoaa mahdollisuuden toimia itsenäisenä työntekijänä, kehittäjänä ja samalla myös asiantuntijan roolissa työelämässä. Opiskelija pääsee projektiopiskelussa mukaan jakamaan ja yhdistämään osaamista, tekemään vertais- ja itsearviointia, jakamaan tehtäviä muiden projektiryhmäläisten kanssa, ottamaan vastuuta omasta osa-alueestaan, sitoutumaan ja myös luottamaan siihen, että muut tekevät oman osansa. Projektioppiminen on siis erittäin moniulotteinen oppimisprosessi tavoitteiden asettamisesta, keinojen valinnasta ja opiskelun toteutuksesta arviointiin. Yksittäisen opiskelijan valintoja ja oppimista ohjaavat projekti, asiakkaat tiimi ja opetussuunnitelman tavoitteet projektille. (Kotila 2003.)

Ammattikorkeakoulun näkökulmasta hyvin onnistuessaan projektiopiskelu on pedagoginen prosessi, jonka avulla täytetään ammattikorkeakoululainsäädännön edellyttämät työelämän kehitysvaatimukset (Kotila 2003). Lisäksi projektien avulla oppilaitos voi tarkkailla ja päivittää omia opetussuunnitelmia, koulutusohjelmia, opetuskäytäntöjä sekä oppimateriaaleja vastaamaan työelämän tarpeita (Lyytilä & Marttila & Kautonen 2008).

Työelämä saa ammattikorkeakouluopiskelijoiden tekemistä projekteista ja kehittämishankkeista tietenkin tuoretta tietoa ja ideoita, mutta myös esimerkiksi tilaisuuden testata uusia toimintamalleja tai yritysideoita ennen niiden varsinaista käyttöönottoa. Tämä vähentää erittäin olennaisesti yritysten riskinottoa. Ammat-

tikorkeakoululta toivotaan usein myös ratkaisuja erilaisiin elinkeinorakenteiden ja työelämän murroksiin liittyvissä tilanteissa. (Katajamäki & Huttula 2002.)

3.3 Harjoittelu

Ammattikorkeakouluopintoja pidetään yliopisto-opintoja käytännönläheisempinä. Keskeinen tekijä tälle on työharjoittelu, joka yhdistää teorian käytännönsaamiseen. (Suomen ammattikorkeakouluopiskelijakuntien liitto SAMOK ry 2015.) Sen laajuus ammattikorkeakouluopinnoissa vaihtelee 30 – 120 opintopisteen välillä. Keskimäärin yhdellä opintopisteellä tarkoitetaan 27 tunnin työpanosta opintojen tavoitteiden saavuttamiseksi. (Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu 2009.) Eri aloilla ja eri ammattikorkeakouluissa on omat käytännöt ja harjoitteluajat (Saimaan ammattikorkeakoulu 2015a).

Harjoittelun tavoitteena on perehdyttää opiskelija ammattiopintojen kannalta keskeisiin käytännön työtehtäviin ja työhön. Lisäksi sen tavoitteena on perehdyttää opiskelija soveltamaan tietoja ja taitoja työelämässä. (Metropolia Ammattikorkeakoulu 2015.)

Harjoittelu suoritetaan pääsääntöisesti niissä työympäristöissä, jotka olennaisesti liittyvät koulutusalaan. Harjoittelun voi suorittaa kotimaisessa tai ulkomaisessa yrityksessä, julkisyhteisöissä tai muussa harjoittelupaikaksi soveltuvassa organisaatiossa, kuten yhdistyksissä tai järjestöissä. Harjoittelun voi suorittaa myös työskentelemällä yrittäjänä. (Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu 2009.)

Olennainen osa harjoittelun opintojakson järjestelyjä yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon alalla on, että opiskelija oppii itse etsimään, hakemaan ja lopulta hankkimaan itselleen oman alan töitä. Tästä syystä yksi harjoittelun lähtökohdista on, että opiskelija hankkii harjoittelupaikkansa ensisijaisesti itse omien urahaaveiden ja osaamisprofiilinsa mukaisesti. Työtehtävien tulee olla riittävän monipuolisia sekä harjoittelun haastavuuden ja vaativuuden tulee lisääntyä harjoittelun edetessä. (Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu 2009.)

Harjoittelu on ammattikorkeakoulussa ohjattua. Harjoittelua ohjaavat ammattikorkeakoulun ja harjoittelupaikan nimetyt ohjaajat, joiden kanssa opiskelija toimii yhteistyössä harjoittelun aikana. (Saimaan ammattikorkeakoulu 2015b.) Vähimmäisvaatimuksena harjoittelun ohjaamiseen on opiskelijan kokemus siitä, että ohjausta saa aina sitä tarvittaessa. Ohjaus sisältyy koko harjoitteluprosessiin. Ohjausta on ennen harjoittelua, sen aikana ja myös harjoittelun jälkeen. (Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu 2009.)

Harjoittelun ohjaukseen liittyy vahvasti myös harjoittelun arviointi. Arviointi perustuu harjoittelulle asetettujen tavoitteiden saavuttamiseen. Sen tavoitteena on arvioida opiskelijan oppimista ja tukea ammatillista kasvua ja sen kehittymistä. Arviointi kehittää myös harjoitteluprosessia osana koulutusohjelmaa. Päävastuu arvioinnista on opiskelijalla itsellään. Opiskelija arvioi omaa osaamistaan itsearviointilla. Itsearviointin tukena käytetään myös vertaisarviointia ja ohjaajien tekemää arviointia. (Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu 2009.)

Harjoittelun merkitystä opiskelussa ei voida korostaa liikaa. Harjoittelun aikana opiskelija pääsee tutustumaan työelämään ja alan työtehtäviin. Harjoittelu luo opiskelijalle oppimismahdollisuuksia, joiden avulla opiskelija voi soveltaa teoreettisia tietojaan työelämässä. Harjoittelussa opiskelijan yleiset työelämätaidot kehittyvät ja opiskelija voi arvioida omaa osaamistaan ja kehittää oman alan erityistaitoja. Työelämässä vaadittavien taitojen oppiminen ja uusien tilanteiden kohtaaminen kasvattavat myös opiskelijan itseluottamusta. Harjoittelun aikana opiskelija luo myös työelämäkontakteja ja verkostoituu. Nämä usein mahdollistavat työllistymisen harjoittelupaikkaan valmistumisen jälkeen. (Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu 2009.)

Harjoittelu voi siis mahdollistaa ja edistää opiskelijoiden työllistymismahdollisuuksia sekä tätä kautta ehkäistä syrjäytymistä. Harjoittelussa opitaan myös tuntemaan työelämän toimintatapoja ja pelisääntöjä. Omasta työstään ja oppimisesta kannetaan vastuuta ja yhteisöissä työskentelemällä kehittyvät samalla vuorovaikutus- ja yhteistyötaidot. Kokonaisuutena harjoittelu syventää opiskelijan ammatillista osaamista ja lisää myös opiskelumotivaatiota. (Opetushallitus 2007.)

Ammattikorkeakouluopiskelijan harjoittelujaksosta hyötyy myös työnantaja. Harjoittelija tuo organisaatioon uutta ja ajantasaista osaamista, tällöin tieto ja innovaatiot siirtyvät ammattikorkeakouluista yritysten hyödynnettäväksi. Lisäksi opiskelija tuo usein mukanaan yritykseen opinnäytetyön tai erilaisia kehittämissuunnitelmia. Yhteistyö opiskelijan ja ammattikorkeakoulun kanssa lisää myös yrityksen tunnettavuutta uusille potentiaalisille työntekijöille. Tällöin harjoittelu toimii myös kätevästä rekrytointikanavana. (Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu 2009.)

Harjoittelu on myös ammattikorkeakouluille tärkeä keino oman toiminnan arvioimiseen ja kehittämiseen. Ammattikorkeakoulut saavat harjoitteluorganisaatioista palautetta oman palvelunsa laadusta ja voivat tätä kautta pitää opetustaan ajan tasalla sekä työelämän tarpeita vastaavana. Harjoittelu kaventaa siis kuilua teorian ja käytännön välillä, sekä se lisää tutkimus- ja kehitystoimintaa. Lisäksi harjoittelua ohjaavat opettajat saavat lisää käytännön työelämän ammattitaitoa ja lisää linkkejä työelämään. Harjoittelun kautta AMK-järjestelmän ja AMK – tutkintojen tunnettavuus liike-elämässä kasvaa. (Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu 2009.)

3.4 Opinnäytetyö

Suosittelava jatko opintoihin kuuluvaan harjoitteluun on opinnäytetyön tekeminen harjoittelupaikkaan ja liittyy se harjoittelupaikan kehittämistarkoituksiin. Jo harjoittelun aikana opiskelijan kannattaa keskustella harjoittelupaikan yhteistyöhenkilöiden kanssa siitä, löytyisikö opinnäytetyötä varten työnantajaa itseään kiinnostava aihe. Monet yritykset ja yhteisöt myös tarjoavat opinnäytetyön aiheita tai muita projekteja suoraan kouluille, jolloin oppilaitoksilla voi olla jo valmiita aiheita opiskelijoiden hyödynnettäväksi. (Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu 2009.)

Opinnäytetyö on ammattikorkeakoulututkintoon kuuluva 15 opintopisteen laajuinen näytetyö, jolla osoitetaan opintojen aikana kertynyt asiantuntijuus (Saimaan ammattikorkeakoulu 2015c.) Opinnäytetyö vastaa laajuudeltaan noin kolmen kuukauden täysipäiväistä työskentelyä. Ennen opinnäytetyön aloittamista tulee

opiskelijalla olla riittävät valmiudet soveltaa tietojaan ja taitojaan ammattiopintoihinsa liittyvissä käytännön asiantuntijatehtävissä. Tästä syystä opinnäytetyö ajoittuu tavallisesti opintojen loppupuolelle. (Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu 2009.)

Opinnäytetyön aihe valitaan ammattiopintojen pohjalta. Opinnäytetyö voi olla suunnittelutehtävä, tuote- tai kehittämisprojekti, tietojärjestelmän luominen tai esimerkiksi tutkimustyö. Se tehdään tavallisesti yksilötyöskentelynä, mutta mahdollista on myös tehdä työ pari- tai ryhmätyönä. Tavoitteena on, että opinnäytetyö tehdään työelämän tarpeisiin. (Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu 2009.)

Opinnäytetyön tarkoituksena on, että opiskelija osoittaa opintojensa aikana kertyneen asiantuntijuutensa, mutta myös kyvyn selviytyä itsenäisesti alansa asiantuntijatehtävistä. Opinnäytetyöprosessin olennainen osa on myös kyky organisoida työ ja sen aikataulutus sekä raportoida projektin etenemistä. Opinnäytetyön tekemisessä korostuvat myös opiskelijan taidot analysoida hankittua tietoa ja dokumentoida sitä. Lisäksi työn ulkoasusta voidaan nähdä, kuinka opiskelija on sisäistänyt ammattikorkeakoulun opinnäytetyön formaatteja koskevat ohjeistukset. (Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu 2009.) Opinnäytetyön edetessä olennaista on myös kyseenalaistaa omia oletuksia tai näkemyksiä ja altistaa ne kritiikille (Jyväskylän ammattikorkeakoulu 2015).

Opinnäytetyö on myös harjoittelun tavoin ohjattu opintokokonaisuus. Opinnäytetyön ohjaajana toimii ammattikorkeakoulun opettaja, jolla on riittävä perehtyneisyys ammattikorkeakoulututkintoon tehtävään opinnäytetyöhön ja sen luonteeseen. Ohjaavan opettajan tulee olla aina opinnäytetyön tekijän tiedossa ja tavoitettavissa sovituilla tavoilla. Ohjaus tukee opiskelijan ammatillista kehittymistä itsenäisen oppimisprosessin aikana. (Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu 2009.)

Opiskelijan ammatillisen kehittymisen mittarina toimii opinnäytetyön arviointi. Opinnäytetyön arviointiin vaikuttavat tekijät tulee olla opiskelijan tiedossa jo opinnäytetyöskentelyn alusta lähtien. Opiskelijan tulee tietää arviointiperiaatteet,

-kriteerit ja -menettely. Arvioinnin tulee olla kehittävää ja perustua näyttöön. (Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu 2009.)

Opinnäytetyöstä hyötyvät prosessin kaikki yhteistyötä tekevät osapuolet; opiskelija, toimeksiantaja, opinnäytetyön ohjaaja ja ammattikorkeakoulu. Opiskelija pääsee prosessin aikana testaamaan omaa ammatillista asiantuntijuuttaan. Hän saa kokemusta työelämää kehittävästä projektista, hankkeesta tai tutkimuksesta. Tämä tekijä voi antaa opiskelijalle paremmat mahdollisuudet tulla rekrytoituksi esimerkiksi toimeksiannon antaneeseen yritykseen. Toimeksiantaja hyötyy saaden tietoa liittyen projekti- tai kehitystyöhön. Vastaavalla tavalla myös opinnäytetyön ohjaaja saa ajankohtaista tietoa työelämän sen hetkisistä ongelmista ja haasteista. Opinnäytetyöprosessin kautta opinnäytetyön ohjaaja pääsee verkostoitumaan uusiin liike-elämän toimijoihin ja luomaan tätä kautta myös myöhemmin muun tyyppisiä yhteistyömuotoja toimeksiantajan kanssa. Laaja työelämäverkosto antaa opettajille paljon tietoa työelämän tulevaisuuden osaa mistarpeista. Ammattikorkeakoulu saa tätä kautta tietoa siitä, millaisiin tarpeisiin sen on tulevaisuudessa kyettävä vastaamaan. (Kajaanin ammattikorkeakoulu 2015.)

3.5 Alumnitoiminta

Alumnitoiminta kuuluu osaksi ammattikorkeakoulujen tarjoamaa työelämäyhteistyötä liike-elämän kanssa. Alumnilla tarkoitetaan yleisesti jotakin oppilaitoksessa aikaisemmin opiskellutta henkilöä. Alumni on monikkomuoto latinankielisestä sanasta *alumnus*, joka tarkoittaa suojattia, kasvattia tai oppilasta. Alumnitoiminnalla siis tarkoitetaan oppilaitoksessa aikaisemmin opiskelleiden opiskelijoille järjestettyä tai heidän järjestämää toimintaa. (Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu 2009.)

Alumnitoiminnan tavoitteena on rohkaista valmistuneita vuorovaikutukseen ammattikorkeakoulun kanssa ja tällä tavalla vahvistaa henkilöstön, valmistuneiden ja opiskelijoiden välistä yhteistyötä (Karelia-ammattikorkeakoulu 2015c). Valmistuneet saavat tällä tavoin ylläpidettyä yhteyksiään niin entiseen kouluunsa kuin muihin alumneihin ja oppilaitos saa käyttöön alumnin asiantuntemuksen

ja osaamisen opetuksen kehittämistä varten. Alumnitoiminnan avulla saadaan siis siirrettyä hiljaista ja hyödyllistä tietoa työelämästä niin opiskelijoille, henkilöstölle, kuin myös muille valmistuneille alumniverkostossa. (Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu 2009.) Alumnit voidaan siis nähdä ikään kuin mentoreina opiskelijoille (Karelia-ammattikorkeakoulun tiedotuslehti 2014).

4 Työelämäyhteistyö Karelia-ammattikorkeakoulussa

Karelia-ammattikorkeakoulu on monialainen ammattikorkeakoulu, jota ylläpitää Joensuun kaupungin omistama osakeyhtiö (Karelia-ammattikorkeakoulu 2013). Ammattikorkeakoulu tarjoaa monipuolisesti päiväopetusta kuudessatoista eri koulutusohjelmassa. Opiskelujen alussa opiskelijalle tehdään henkilökohtainen opiskelusuunnitelma (hops), jota opiskelija voi hyödyntää omien opintojensa organisoinnissa. (Karelia-ammattikorkeakoulu 2015b.)

Karelia-ammattikorkeakoulu tarjoaa ammattikorkeakoulututkintoon ja ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtavaa koulutusta. Lisäksi ammattikorkeakoulu tarjoaa erilaisia täydennyskoulutuksia, lyhytkursseja, seminaareja sekä avoimen ammattikorkeakoulun opintoja. Maakunnan alueella toimii maakuntakorkeakoulu ja virtuaaliopetus mahdollistavat myös opintojen suorittamisen etäopiskeluna tai työn ohessa. Karelia-ammattikorkeakoulussa opiskelee noin 4000 opiskelijaa. (Karelia-ammattikorkeakoulu 2013.)

4.1 Karelia-ammattikorkeakoulun strategia

Työelämäyhteistyö kuuluu tärkeänä osana Karelia-ammattikorkeakoulun laati- maan strategiaan. Ammattikorkeakoulun strateginen perusta rakentuu sen määrittelemästä tehtävästä, arvoista ja visiosta. Karelia-ammattikorkeakoulun tehtävä on tarjota työelämäläheistä koulutusta omilla vastuualoilla. Ammattikorkeakoulu edistää niin yksilöiden osaamista, vuorovaikutusta ja kansainvälistymistä kuin oman toiminta-alueensa ja Itä-Suomen työ-, elinkeino- ja kulttuurielämää.

Asiakas- ja aluelähtöisellä aikuiskoulutuksella, maakuntakorkeakoulutoiminnalla sekä opetukseen ja painoaloihin kytkeytyvällä TKI – toiminnalla on tärkeä asema Karelia-ammattikorkeakoulun toiminnassa. Ammattikorkeakoulu vastaa myös globaaleihin haasteisiin vahvuusalueillaan. (Karelia-ammattikorkeakoulu 2013.)

Ammattikorkeakoulun tehtäviin kuuluu myös kehittää Itä-Suomen hyvinvointia, sosiaalista yhteenkuuluvuutta ja osaamiseen perustuvaa kilpailukykyä yhteistyössä alueen kaupunki- ja innovaatiokeskittymien kanssa. Ammattikorkeakoulu tekee omalla alueellaan strategista yhteistyötä Savonia-ammattikorkeakoulun, Itä-Suomen yliopiston ja Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymän kanssa. (Karelia-ammattikorkeakoulu 2013.)

Karelian toimintaa ohjaavat sen määrittelemät arvot, joihin lukeutuvat vastuullisuus, edelläkävijyys sekä työelämäläheisyys. Näistä arvoista keskitymme opinäytetyössämme erityisesti työelämäläheisyyteen. Työelämäläheisyyden osalta kerrotaan, että Karelia-ammattikorkeakoulussa toiminnan perustana ovat alueen työ- ja elinkeinoelämän kehittäminen sekä yrittäjyyden edistäminen. Toiminnassa esille nousevat asiakkuuslähtöisyys, vuorovaikutteisuus ja kumppanuus. (Karelia-ammattikorkeakoulu 2013.)

Ammattikorkeakoulun visiona on olla vuonna 2017 arvostettu ja vetovoimainen työ- ja opiskeluyhteisö, jonka opiskelijoilla on laajat ja monipuoliset valmiudet toimia asiantuntijatehtävissä sekä yrittäjinä. Ammattikorkeakoulu on alueen keskeinen menestyksen tekijä ja myös vastuullinen yhteistyökumppani. Vuonna 2017 Karelia-ammattikorkeakoulu toimii aktiivisesti kansainvälisissä verkostoissa sekä kehittämistehtävissä. (Karelia-ammattikorkeakoulu 2013.)

Karelia-ammattikorkeakoulun visiona on siis olla aluettaan palveleva, laadukas ja vetovoimainen työ- ja opiskeluyhteisö. Vision toteuttamiseksi on luotu strategia, joka on jäsenelty balanced scorecard – mittariston avulla. Kuviossa 2 on esitetty ammattikorkeakoulun strategiset valinnat ja mittarit. (Karelia-ammattikorkeakoulu 2013.)

Kuvio 2. Karelia-ammattikorkeakoulun strategia 2013–2017 (Karelia-ammattikorkeakoulu 2013, 6).

Karelia-ammattikorkeakoulun strategia on jaoteltu neljään kohdepisteeseen. Näitä ovat vastuullinen ja tulokellinen toiminta, tyytyväiset opiskelijat ja asiakkaat, sujuva yhteistyö ja asiantunteva henkilöstö. Näistä keskitymme työssämme kahteen kategoriaan: tyytyväisiin opiskelijoihin ja asiakkaisiin sekä sujuvaan yhteistyöhön. (Karelia-ammattikorkeakoulu 2013.)

Liiketalouden opiskelijoiden tyytyväisyyttä selvitämme opiskelijakyselyllä, jonka avulla saamme tietoa siitä, miten mielekkääksi opiskelijat kokevat työelämäyhteistyön toteutumisen opinnoissaan tällä hetkellä ja mitä toiveita heillä on yhteistyön kehittämiseksi. Lisäksi saamme tietoa siitä, mikä tekee työelämäyhteistyöstä merkittävää opiskelijoiden näkökulmasta.

Karelia-ammattikorkeakoulun sidosryhmiin kuuluvat sen asiakkaat, eli yhteistyössä toimivat yritykset. Asiakkaiden, eli yhteistyöyritysten tyytyväisyyttä tutkimme yrityskyselyllä, jonka avulla saamme tietoa siitä miten yritysten edustajat kokevat työelämäyhteistyön nykytilanteen Karelia-ammattikorkeakoulun ja sen liiketalouden opiskelijoiden kanssa. Yrityskyselystä saamme yritysten edustajien näkemyksiä yhteistyön kehittämismahdollisuuksista.

4.2 Opiskelija- ja työelämäpalaute osana toiminnan ohjausta

Karelia-ammattikorkeakoulu ohjaa omaa toimintaansa sekä mittaa työelämäyhteistyönsä tilaa vuosittain keräämällä palautetta niin opiskelijoilta, työeläältä kuin henkilöstöltä. Tutkimukset toteutetaan sähköisenä kyselytutkimuksena ja niiden tuloksista tehdään yhteenveto, jonka avulla voidaan tarkastella kehittämistoimenpiteitä. (Neuvonen & Penttinen 2013.) Näistä työmme kannalta oleellisimpia ovat etenkin työelämäpalaute, mutta myös osaltaan opiskelijapalaute.

Työelämäpalaute vuodelta 2014 on oleellisesti meidän tutkimustamme vastaava ja ollut osaltaan vaikuttamassa tutkimuksemme sisältöön. Työelämäpalaute 2014 kartoittaa ja kehittää Karelia-ammattikorkeakoulun ja yritysten välistä yhteistyön sujuvuutta niin opiskelijoiden tekemien projektien, harjoittelun kuin opinnäytetyön osalta. Tämän lisäksi mukana on myös TKI- ja palvelutoiminta. Työelämäpalautteessa tuodaan ilmi keskisimpiä tuloksia ja kehitysideoita näihin osioihin liittyen. Opiskelijapalaute 2014 taas kartoittaa opiskelijoiden tyytyväisyyttä koulutukseen Karelia-ammattikorkeakoulussa. (Penttinen 2015.) Kyse-lyssä on muutamia tutkimuksemme sisältöä vastaavia tuloksia. Seuraavaksi esittelemme lyhyesti tutkimusten tuloksia.

Työelämäpalautteesta 2014 käy ilmi, että opiskelijoiden tekemien projektien osalta eniten kehitettävää on yhteistyössä koulun projektin ohjaajan kanssa. Projektityötä kohtaan kuitenkin oltiin yleisesti tyytyväisiä. Harjoittelun osaltakin hieman kehitettävää olisi ammattikorkeakoulun tarjoamassa tuessa harjoittelupaikan ohjaajalle. Opiskelijoiden tiedot ja taidot harjoittelun suorittamiseksi kuitenkin koettiin olevan hyvällä tasolla. Opinnäytetyössä yhteistyö opiskelijan kanssa koettiin sujuvaksi ja hyödylliseksi. Myös opinnäytetyössä koulun puolelta annettavaa ohjausta olisi varaa parantaa ja lisätä. (Penttinen 2015.)

Opiskelijapalautteesta kerätään tietoa muun muassa harjoittelusta. Opiskelijat ovat olleet varsin tyytyväisiä sekä koulutusohjelman että harjoittelupaikan järjestämään harjoittelun ohjaukseen. Toisen vuoden opiskelijat eivät ole olleet sitä mieltä, että opiskelun aikana olisi syntynyt toimivia yhteyksiä oman alan työelämän edustajien kanssa. Tämän suhteen kolmannen vuoden opiskelijat ovat huomattavasti tyytyväisempiä, mutta parantamisen varaa olisi myös heidän vas-

taustensa perusteella. Sen sijaan opiskelijat ovat kokeneet, että opinnot ovat tukeneet omaan alaan liittyvän teoreettisen ja käytännön osaamisen kehittymistä. Opiskelijat ovat vastauksissaan selvästi myös sitä mieltä, että harjoittelu on tukenut hyvin osaamisen kehittymistä. (Penttinen 2015.)

4.3 Liiketalouden opinnot

Karelia-ammattikorkeakoulussa tarjotaan liiketalouden koulutusta liiketalouden ja tekniikan keskuksessa. Karelia-ammattikorkeakoulun lupaus on, että koulutus antaa vankan ja laaja-alaisen pohjan ymmärtää liiketoimintaa kokonaisuutena sekä oppia hahmottamaan eri tekijöiden vaikutuksia toisiinsa niin kotimaassa kuin kansainvälisessäkin toimintaympäristössä. Lisäksi luvataan, että opiskelu on työelämäläheistä erilaisten projektitöiden ansiosta, joiden kautta opiskelija kehittää omia viestintä- ja vuorovaikutustaitoja sekä rakentaa verkkoja työelämään. (Karelia-ammattikorkeakoulu 2015a.)

Suoritettavan tutkinnon laajuus on 210 opintopistettä, joka tarkoittaa noin kolme ja puolta vuotta opiskelua. Opinnot suoritettuaan opiskelija valmistuu liiketalouden ammattilaiseksi, eli tradenomiksi. Tradenomien tehtäväkenttä on hyvin laaja. Tradenomi voi toimia niin yritysten kuin julkishallinnon asiantuntijatehtävissä, pätevyitä esimies- tai johtotehtäviin tai toimia yrittäjänä. Karelia-ammattikorkeakoulu tarjoaa kolmea erikoistumismahdollisuutta; markkinointiin, taloushallintoon tai oikeusalaan 2014 alkaen. (Karelia-ammattikorkeakoulu 2015a.)

Opinnot koostuvat työelämäläheisestä ydinosaamisen ja täydentävän osaamisen opinnoista (kuvio 3). Ydinosaamisen opinnot ovat 150 opintopisteen kokonaisuus, jota täydentää 60 opintopisteen kokonaisuus, johon kuuluu muun muassa harjoittelu 30 opintopistettä sekä 15 opintopisteen laajuinen oppinnytö. (Karelia-ammattikorkeakoulu 2015a.)

4. vuosi	LIIKETALouden ALOITTELEVA AMMATTILAINEN			
	Opinnäytetyö	15 op		
	Täydentävän osaamisen opinnot	15 op		
3. vuosi	LIIKETOIMINNAN SOVELTAJA			
	Täydentävän osaamisen opinnot	30 op	Harjoittelu	30 op
	Harjoittelu (taloushallinnon opiskelijat)	30 op	Täydentävän osaamisen opinnot	30 op
2. vuosi	LIIKETOIMINTAPROSESSIN OSAAJA			
	Toimiva työyhteisö	5 op	Täydentävän osaamisen opinnot	15 op
	Markkinoinnin suunnittelu	5 op	eBusiness	4 op
	Kannattava yritys	5 op	Affärskommunikation	3 op
	International Business Communication	3 op	Opinnäytetyön ohjaus ja menetelmät	3 op
	International Business	5 op	Tilastolliset menetelmät	3 op
	Logistiikka	3 op	Ammatillinen kasvu	2 op
	Kontakta Norden	3 op		
	Ammatillinen kasvu	1 op		
1. vuosi	LIIKETOIMINTAYMPÄRISTÖN TUNTIJA			
	Liiketoiminta ja yrittäjyys	5 op	Juridillikan perusteet	5 op
	Tietojenkäsittelyn työvälineet	5 op	Business English	3 op
	Markkinoinnin perusteet	5 op	Yritystalouden perusteet	5 op
	Talousmatematiikka	5 op	Projektityöskentely	3 op
	Raportointi ja kirjoitusviestintä	2 op	Liike-elämän viestintä	5 op
	Ammatillinen kasvu	2 op	Kansantalouden perusteet	5 op
	Saksan, ranskan tai venäjän perusteet	5 op	Saksan, ranskan tai venäjän jatko	5 op

Kuvio 3. Karelia-ammattikorkeakoulun liiketalouden opetussuunnitelman mukainen opintojen rakenne 2014–2015 (Karelia-ammattikorkeakoulu 2015a).

Opinnot on jaksotettu niin, että ensimmäisen vuoden opiskelijana tutustutaan liiketoimintaympäristöön ja sen peruskäsitteisiin sekä vahvistetaan kieli- ja viestintätaitoja. Toisen vuoden aikana laajennetaan näkemystä liiketoiminnan eri prosesseihin. Toisena vuonna keskitytään organisaatioiden toiminnan analysointiin ja omien työyhteisötaitojen kehittämiseen. Keväällä pääaiheena on tutustuminen monikanavaiseen liiketoimintaan. Tätä siivittää mahdollisuus valita täydentävän osaamisen opintoja eri osa-alueilta. Kolmantena vuonna suoritetaan 30 opintopisteen verran täydentäviä opintoja, sekä suoritetaan opintoihin sisältyvä 30 opintopisteen laajuinen harjoittelu. Viimeisen vuoden syksyyn ajoittuvat 15 opintopisteen täydentävät osaamisen opinnot, sekä 15 opintopisteen laajuinen opinnäytetyö. (Karelia-ammattikorkeakoulu 2015a.)

5 Opinnäytetyön menetelmälliset valinnat

Empiirinen tarkastelu tapahtuu kahdesta näkökulmasta. Ensimmäinen näkökulma tulee Karelia-ammattikorkeakoulun liiketalouden opiskelijoilta ja toinen taas muodostuu osasta Karelia-ammattikorkeakoulun yhteistyökumppaneita. Näitä ovat pääasiassa erilaiset yritykset, mutta joukossa voi olla myös muutamia julkisorganisaatioita. Julkisorganisaatioiden määrä vastaajista on kuitenkin hyvin pieni, joten nimitämme tätä kohderyhmää kokonaisuutena yritykset. Empiiristä osiota tarkastelevat luvut kuusi, seitsemän, kahdeksan ja yhdeksän.

Empiiristä aineistoa kerättiin kyselytutkimuksilla, jolla pystyimme saamaan tarvitsemaamme tietoa sekä opiskelijoilta että yhteistyötä tekevilta yrityksiltä. Kyselytutkimus sopii tilanteisiin, joissa tavoitteena on saada vastauksia tietyltä kohderyhmältä tiettyihin kysymyksiin (Virtuaali ammattikorkeakoulu 2015). Opiskelijoille kyselytutkimus tehtiin paperisena. Vaihtoehtona oli sähköinen kyselytutkimus, mutta näimme, että tavoitamme kohderyhmämme paremmin, mikäli teemme tutkimuksen paperisena kyselynä kohderyhmään kuuluvien opiskelijoiden oppitunneilla. Opiskelijoiden kyselytutkimukset toteutettiin keväällä 2015 huhti-toukokuun aikana. Tavoitteena oli saada kyselyt tehtyä ennen opiskelijoiden kesälomakauden alkamista toukokuun 2015 loppupuolella. Yrityksille kyselytutkimus suoritettiin sähköisenä. Yrityskyselyn kohderyhmä on levittäytynyt maantieteellisesti laajemmalle alueelle, joten näimme, että sähköisesti voimme tavoittaa suuremman joukon vastaajia. Sähköisen kyselytutkimukseen päätimme hyödyntää Googlen tarjoamaa ilmaista Google Forms -ohjelmaa, joka myös kirjaa automaattisesti tutkimusaineiston omaksi tiedostoksi valmiiksi taulukkomuodossa. Tällä pyrimme myös helpottamaan aineiston läpikäymistä tulosten analysointivaiheessa. Yrityskyselyt lähetettiin yrityksiin kesäkuussa 2015 ja kysely oli voimassa parin viikon ajan.

Ensimmäinen kyselymme kohdistui Karelia-ammattikorkeakoulun liiketalouden päiväopiskelijoille, jotka ovat opinnoissaan olleet yhteistyössä yritysten kanssa vuosien 2012–2015 kuluessa. Toinen kyselytutkimus laadittiin yrityksille, joiden kanssa liiketalouden koulutusohjelma on tehnyt yhteistyötä vuosien 2012–2015

aikana. Rajaus perustuu siihen, että halusimme kerätä ajankohtaista tietoa yhteistyöstä ja sen kehittämisestä. Lisäksi halusimme, että molempien kyselyiden vastaajat ovat tehneet yhteistyötä toistensa kanssa, jolloin kyselyistä saatavat tulokset ovat paremmin keskenään vertailtavissa. Yhtenä syynä kyseiselle rajaukselle on myös se, että olemme itse opiskelleet pääosin tuona ajankohtana.

Opiskelijakyselyn kohderyhmää koskee rajaus, jossa puolet kolmannen vuosikurssin opiskelijoista on rajattu kyselyn ulkopuolelle, sillä tällä joukolla oli kyselyn toteuttamishetkellä menossa työharjoittelu, minkä takia heidän tavoittaminen oli huomattavasti hankalampaa. Yritykset ovat pääosin Karelia-ammattikorkeakoulun lähialueilta eli Pohjois-Karjalasta. Yksittäisiä yrityksiä on kuitenkin myös tämän alueen ulkopuolelta. Kyselymme kohderyhmää yritysten osalta rajoitti yhteistyötä tehneiden yritysten yhteystietojen saaminen, koska oppilaitoksella ei ollut dokumentoitua tietoa kaikista yhteistyötä tehneistä yrityksistä etenkin yritysvierailujen ja yritysten edustajien luentojen sekä projektien osalta.

Olemme työssämme keskittyneet yhteistyömuodoista vain opiskelijoiden yritysvierailuihin ja yritysten edustajien pitämiin luentoihin, kurssien yhteydessä tehtäviin projekteihin, opiskelijoiden työharjoitteluun sekä opinnäytetyöhön. Esimerkiksi alumnitoimintaa vain sivutaan teoriaosuudessamme, mutta empiirisestä osiosta se on rajattu kokonaan pois.

Opiskelijoille suunnatussa kyselyssämme selvitimme aluksi työelämäyhteistyön nykytilaa ja sen taustoja erilaisilla väittämillä. Kysyimme myös avoimia kysymyksiä käyttäen mielipiteitä eri työelämäyhteistyön muodoista. Viimeisenä pyysimme vastaajia kirjoittamaan kehitysideoita eri yhteistyömuotojen osalta.

Yrityksille suunnatussa kyselyssämme puolestaan selvitimme yritysten näkemyksiä yhteistyöstä liiketalouden koulutusohjelman kanssa niin nykytilan kuin tulevaisuuden kehittämistarpeidenkin osalta. Kysely koostui sekä väittämistä että avoimista kysymyksistä opiskelijakyselyn tapaan. Kysely jaettiin niin, että kukin yhteistyömuoto sisälsi sekä väittämiä että avoimia kysymyksiä.

Opiskelijakyselyssämme (liite 5) väittämiä oli 25 kappaletta. Tämän lisäksi avoimia kysymyksiä oli 12, joista osa sisälsi muutamia alakohtia. Kokonaismäärältään kysymysten ja väittämien määrä oli siis vajaa 40, mutta suurin osa näistä oli väittämiä, joihin on nopeaa ja vaivatonta vastata. Tästä syystä koemme kyselyn pituuden olleen vielä kohtuullinen, sillä vastaamiseen kului aikaa keskimäärin 10–15 minuuttia. Kysymysten ja niiden järjestysten loogisuuteen pyrimme panostamaan mahdollisimman paljon. Kysymysten järjestys osoittautui mielestämme loogiseksi. Järjestys oli koostettu niin, että kokonaisuus eteni aikajärjestyksessä: kyselyn alku koostui nykytilaa koskevista väittämistä ja näitä seurasivat nykytilaa koskevat avoimet kysymykset. Lopuksi kysyimme vielä tulevaisuutta koskevia kehitysideoita.

Yrityskyselyssämme (liite 6) väittämien ja avoimien kysymysten yhteismäärä oli vajaa 70. Koemme kuitenkin, että kysely ei ollut liian pitkä, koska pyysimme vastaajia vastaamaan nimenomaan vain niihin yhteistyömuotoihin, joista kyseisellä yrityksellä oli kokemusta. Suurin osa vastauksista koski yhtä tai kahta eri yhteistyömuotoa, jolloin kysymysten ja väittämien määrä oli merkittävästi pienempi. Lisäksi avoimia kysymyksiä oli kussakin osiossa vain kolmesta viiteen kappaletta, joten vastauksista suurin osa oli jälleen väittämiä, joihin vastaaminen on nopeaa. Kysymysten järjestys rakentui yrityskyselyssä eri tavalla kuin opiskelijakyselyssä. Yrityksille kohdistettu kysely rakennettiin niin, että väittämät ja kysymykset oli jaoteltu yhteistyömuodoittain. Tällä saavutettiin se etu, että vastaajien oli yksinkertaista katsoa ne osiot, jotka heitä koskettavat ja vastata ainoastaan niihin; muut osiot oli mahdollista hypätä helposti yli.

Henkilöllisyyttä koskevia kysymyksiä kyselyissämme ei juuri ollut. Molemmat kyselyt olivat kokonaan nimettömiä. Taustoitimme vastaajien tietoja vain siten, että opiskelijoilta tiedustelimme heidän vuosikurssiaan ja yrityksiltä yhteistyön muotoja, joiden osalta ne olivat olleet mukana yhteistyössä. Opiskelijakyselyymme saimme kaiken kaikkiaan 144 vastausta. Kyselyn toteuttamishetkellä oppilaitoksessa läsnä olevia liiketalouden opiskelijoita oli 367. Tällöin tavoitimme kyselyllämme 39,2 % liiketalouden päiväopiskelijoista. Yrityksistä saimme vastauksia 51 kappaletta ja kyselyn lähetimme yhteensä 232 yritykseen. Tällöin tavoitimme yrityskyselyllämme 22,0 % kohderyhmästämme.

Molemmissa kyselyissämme pyrimme selkeisiin ohjeisiin. Kyselyiden alussa käytimme saatetta, jossa pohjustettiin kyselyä kertomalla siitä, mikä kyselyn tarkoitus on ja mitä työelämäyhteistyö sisältää. Lisäksi yrityskyselyn alussa löytyi ohjeistus siitä, mihin osioihin tulee vastata ja miltä sivulta kyseiset osiot löytyvät. Varsinaisten kysymysten tai väittämien alussa annoimme kirjalliset vastaushjeet, kuten ”Ota kantaa seuraaviin väittämiin asteikolla 1 – 6. Ympyröi mielipidettäsi vastaava arvo”. Avasimme myös asteikon ääripäiden selitykset, jossa 1 vastasi väitettä ”täysin eri mieltä” ja 6 puolestaan ”täysin samaa mieltä”. Asteikko 1-6 valikoitui siksi, ettei siinä ole mahdollisuutta keskimmäisen vaihtoehdon valintaan, jolloin vastaaja joutuu ottamaan kantaa kysytyyn asiaan.

6 Opiskelijakyselyn tulokset

Tässä luvussa käydään läpi opiskelijoille kohdistettua kyselyä ja sen kautta saatuja vastauksia. Tulokset käydään läpi työelämäyhteistyömuoto kerrallaan niin, että ensin esittelemme väittämien avulla saadut vastaukset ja tämän jälkeen avoimien kysymysten kautta saadut vastaukset. Avointen kysymysten vastaukset esitellään kunkin vuosikurssin osalta, elleivät tulokset ole samanlaisia useammalla vuosikurssilla. Tämän jälkeen avataan vastauksiin annettuja perusteluja. Kysymysten tulosten päätteeksi teemme lyhyen yhteenvedon keskeisimmistä asioista, jotka nousivat laajemmista vastauksista esille.

Vastauksista oli havaittavissa toisiinsa verraten samanlaisia piirteitä, jotka esitämme analysoinnissa omina luokkina. Esimerkiksi tietoa alan yrityksistä, työpaikoista, työelämän tarpeista, yritysten toimintatavoista, työtehtävistä ja työnhausta voitiin luokitella liiketoimintaympäristöön tutustumisena, joka muodostaa analysoinnissamme oman vastausluokan.

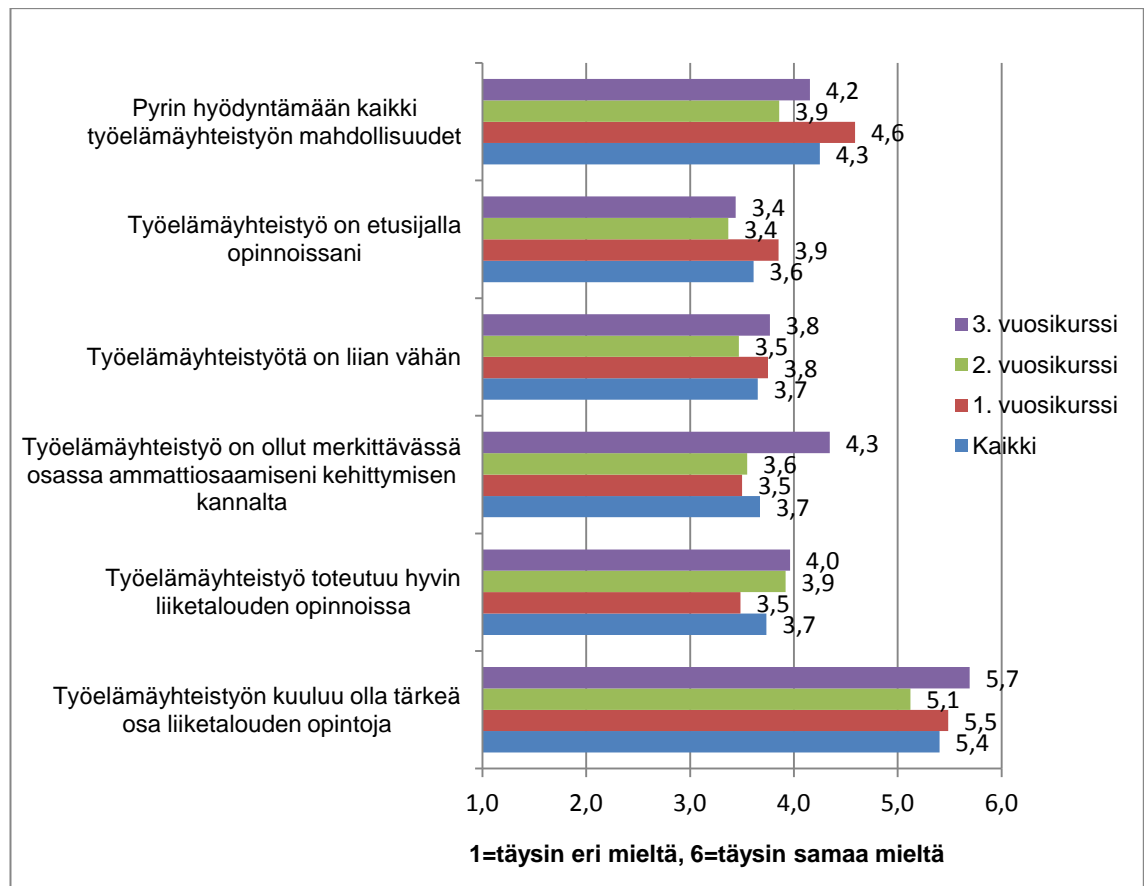
Tulosten esittelyssä olemme jakaneet tarkasteltavan joukon kolmeen eri ryhmään, joita ovat ensimmäisen, toisen ja kolmannen vuoden opiskelijat. Tällä tavalla voimme tehdä havaintoja siitä, kuinka eri vuosikurssien edustajat kokevat työelämäyhteistyön opinnoissaan. Yhteensä kyselyymme vastasi 144 opis-

kelijaa, joista 68 oli ensimmäisen, 49 toisen ja 27 kolmannen vuosikurssin opiskelijoita.

6.1 Työelämäyhteistyö

Kyselytutkimuksemme aluksi kartoitimme yleisellä tasolla opiskelijoiden kokemuksia työelämäyhteistyön nykytilasta. Työelämäyhteistyötä (kuvio 4) pidetään ehdottomasti tärkeänä osana liiketalouden opintoja, sillä asteikolla 1-6 väittämän keskiarvoksi tuli kaikkien vuosikurssien osalta 5,4. Ensimmäisen vuosikurssin opiskelijat pyrkivät hyödyntämään työelämäyhteistyön mahdollisuuksia hieman enemmän kuin muut vuosikurssit. Lisäksi ensimmäisen vuosikurssin opiskelijat näyttäisivät pitävän työelämäyhteistyötä opinnoissaan etusijalla hieman enemmän kuin muiden vuosikurssien opiskelijat.

Ensimmäisen vuoden opiskelijat kuitenkin eivät koe työelämäyhteistyön toteutuvan opinnoissaan aivan yhtä hyvin kuin muut vuosikurssit vastaavan asian kokevat. Siinä missä esimerkiksi 3. vuoden opiskelijoiden keskiarvo on 4,0, on se 1. vuoden opiskelijoilla 3,5. Työelämäyhteistyön määrästä ollaan vuosikurssien välillä melko samaa mieltä. Vastausten perusteella yhteistyön määrää voidaan pitää sopivana. Kolmannen vuosikurssin opiskelijoiden vastaukset eroavat jonkin verran muista vuosikursseista siinä, onko työelämäyhteistyö ollut merkittävässä osassa ammattiosaamisen kehittymisessä. Siinä missä ensimmäisen vuoden opiskelijoiden keskiarvoksi on muodostunut 3,5, on se kolmannen vuoden opiskelijoilla 4,3. Kolmannen vuoden opiskelijat ovat kokeneet sen olevan melko merkittävässä osassa.

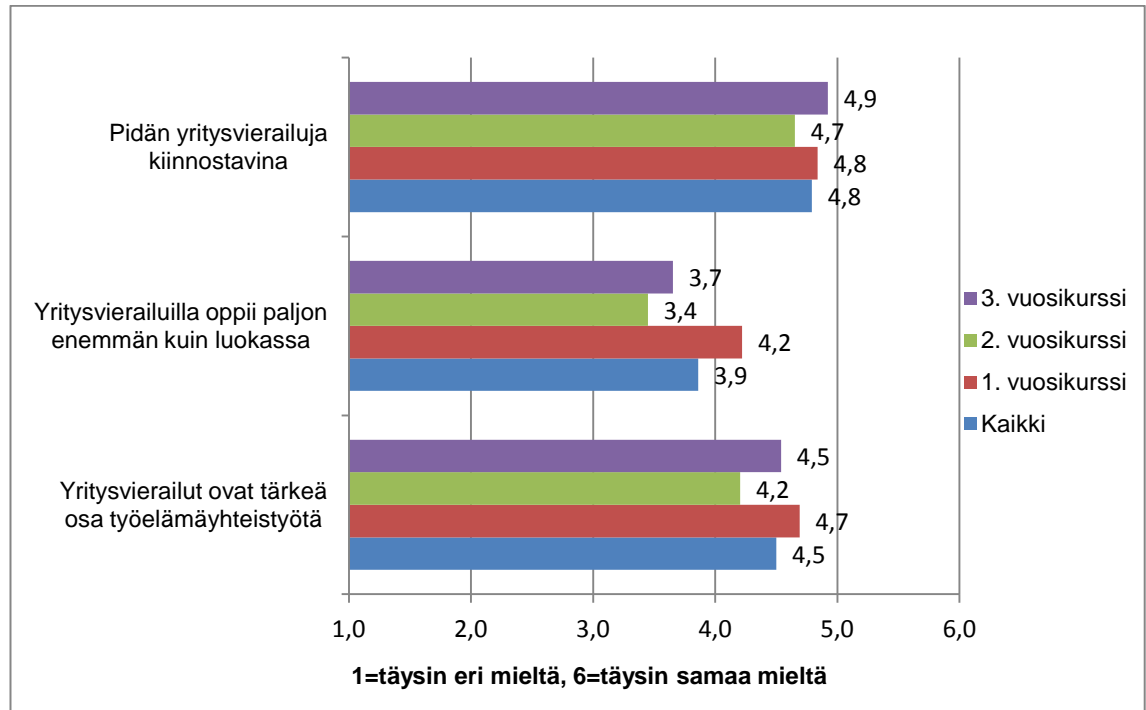
Kuvio 4. Opiskelijoiden näkemys työelämäyhteistyöstä.

Tiivistetysti voimme todeta, että opiskelijat pitävät työelämäyhteistyötä tärkeänä, mutta sen ei koeta kuitenkaan toteutuvat opinnoissa aivan niin hyvin kuin sen tärkeydestä voisi päätellä. Mitä pidemmälle opiskelut ovat edenneet, sitä merkittävämmässä osassa työelämäyhteistyö heidän opinnoissaan esiintyy. Opintojen edetessä aktiivisuus työelämäyhteistyön mahdollisuuksien hyödyntämiseen hieman laskee. Työelämäyhteistyön määrää kuitenkin pidetään varsin sopivana. Kaiken kaikkiaan jopa 97,2 % vastaajista (liite 3) oli sitä mieltä, että työelämäyhteistyön kuuluu olla tärkeä osa liiketalouden opintoja.

6.2 Yritysvierailut ja vierailevien yritysten edustajien luennot

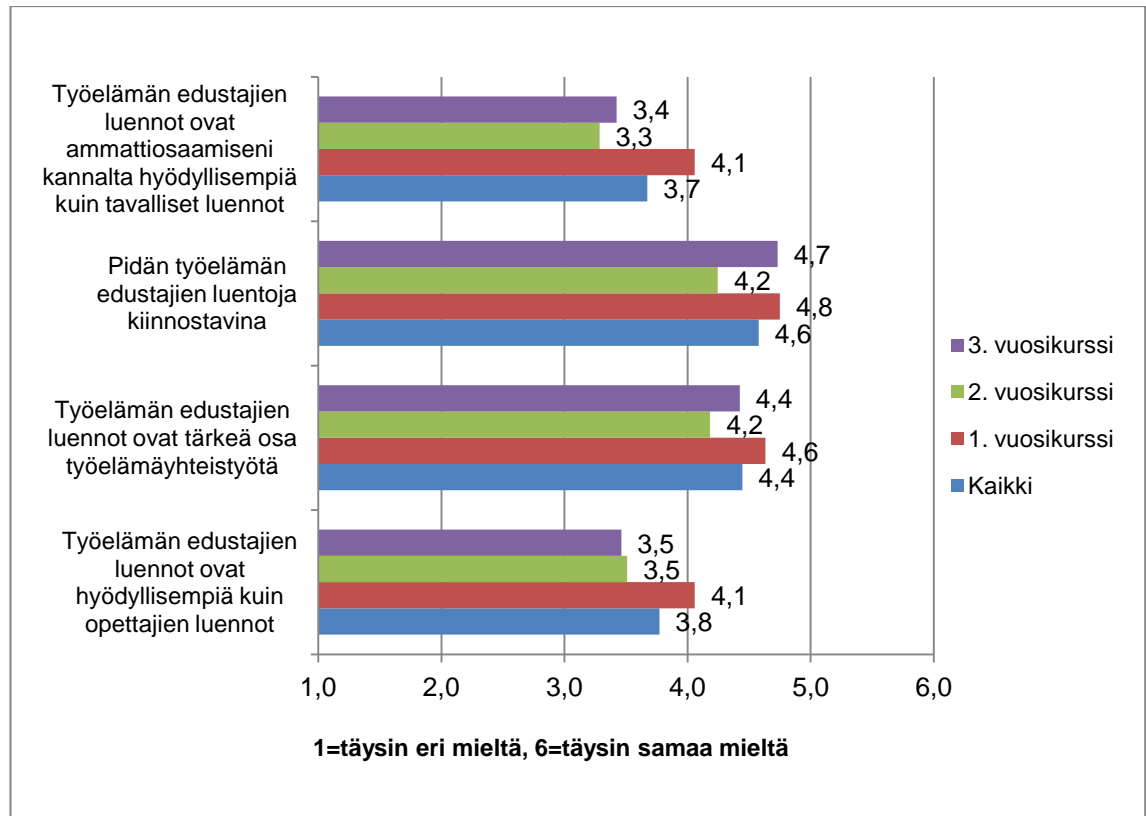
Yritysvierailuja (kuvio 5) pidetään varsin kiinnostavina, sillä vastausten keskiarvo on kaikilla vuosikursseilla noin 4,8. Yritysvierailuilla ei koeta oppivan juuriakaan enempää kuin normaaleilla oppitunneilla tai luennoilla. Kuitenkin ensimmäisen vuosikurssin opiskelijat kokevat oppivansa vierailuilta jonkin verran

enemmän kuin muiden vuosikurssien opiskelijat. Kokonaisuudessaan voi kuitenkin todeta, että yritysvierailuja pidetään melko tärkeänä osana työelämäyhteistyötä kaikkien vuosikurssien keskuudessa.

Kuvio 5. Opiskelijoiden näkemys yritysvierailuista.

Ensimmäisen vuosikurssin opiskelijat pitävät työelämäedustajien luentoja (kuvio 6) hieman hyödyllisempänä kuin opettajien pitämiä luentoja muiden vuosikurssien opiskelijoihin vastauksiin verrattuna. Sekä ammattiosaamisen kannalta saatavaa hyötyä että muita hyötyjä, kuten kontaktien saamista, pidettiin ensimmäisen vuosikurssin opiskelijoiden vastauksissa melko hyödyllisenä (4,1), kun muiden vuosikurssien opiskelijoiden keskiarvoksi muodostui 3,3 – 3,5. Kaikki vuosikurssit pitivät työelämän edustajien luentoja melko kiinnostavana ja tärkeänä osana työelämäyhteistyötä.

Kuvio 6. Opiskelijoiden näkemys työelämän edustajien pitämistä luennoista.

Sekä yritysvierailuja että työelämän edustajien pitämiä luentoja pidetään suhteellisen kiinnostavina ja tärkeänäkin osana työelämäyhteistyötä. Hyödyllisyydeltään työelämän edustajien luennot näyttäisivät olevan varsin samalla tasolla opettajien pitämien luentojen kanssa.

Avointen kysymysten kautta selvitimme opiskelijoilta millaista hyötyä he ovat kokeneet saaneensa yritysvierailuista tai vierailevien työelämän edustajien luennoista. Merkittävimmiksi ammatillisiksi hyödyiksi ensimmäisen vuoden opiskelijat kokivat liiketoimintaympäristöön tutustumisen, tiedon saamisen ja erilaisen näkemyksen saamisen. Muiksi hyödyiksi kerrottiin uusien ideoiden, kiinnostuksen ja kontaktien sekä työpaikan saaminen.

Toisen ja kolmannen vuosikurssin vastaukset olivat suuremmilta osiltaan samankaltaisia. Merkittävimmät ammatilliset hyödyt voidaan katsoa olevan täysin samoja kuin edellä on jo mainittu. Myös muut hyödyt ovat pitkälti samoja, mutta erona ensimmäisen vuosikurssin vastauksiin oli se, ettei kukaan esimerkiksi ilmoittanut saaneensa työpaikkaa vierailuista tai yritysten edustajien luennoista.

Toisen vuoden opiskelijoista noin 11 % ja kolmannen vuosikurssin opiskelijoista noin 15 % ilmoitti, ettei ole saanut ollenkaan hyötyä kysytystä asiasta.

Perusteluja emme erotelleet vuosikursseittain vaan kokosimme kaikkien vuosikurssien opiskelijoiden perustelut yhdeksi kokonaisuudeksi. He, jotka kokivat, että liiketoimintaympäristöön tutustumisen on hyödyllistä, perustelivat näkemystään siten, että vierailuista ja edellä mainituista luennoista on saanut tietoa alan yrityksistä, eri työpaikoista, työelämän tarpeista, työnhausta, yritysten toimintatavoista sekä työtehtävistä. Muu tieto, mitä vierailuista ja luennoista on koettu saatavan, koskee käytännön tietoa, erilaisia vinkkejä ja neuvoja, tietoa sijoittamisesta, erilaisista mahdollisuuksista työmarkkinoilla, kertomuksia urapoluista, erilaisia esimerkkejä sekä tietoa yrittäjyydestä.

Opiskelijat, jotka pitävät näkemyksen saamista hyödyllisenä, perustelivat tätä monipuolisuudella eri aloilta, ammatillisella näkemyksellä ja sillä, että teorian lisäksi tarvitaan myös kokemusperäistä näkemystä. He, jotka vastasivat hyötynensä vierailuista ja luennoista kiinnostuksen kasvamisella, antoivat perusteluina motivaation kasvamisen ja kiinnostuksen nousemisen työelämää ja oman osaamisen kehittämistä kohtaan. Kontaktien saaminen koettiin hyödylliseksi, koska verkostoituminen ja yhteystietojen saaminen on tärkeää.

Opiskelijat ovat kokeneet saaneensa monia erilaisia hyötyjä, mutta he, jotka eivät ole kokeneet saaneensa mitään hyötyä, ovat perustelleet näkemystään sillä, että asiantuntijoita olisi kaivattu useammilta eri aloilta eikä luentojen sisältö ole ollut hyödyllistä. Yritysesittelyjä ja kertomuksia omasta työstä on ollut liikaa, joista ei ole koettu saatavan mitään hyötyä. Lisäksi tietoa toiminnan aloittamisesta ja ongelmista olisi kaivattu lisää.

Yhteenvedona tämän kysymyksen osalta voimme todeta, etteivät vastaukset juuri eronneet eri vuosikurssien välillä. Toisen ja kolmannen vuoden opiskelijoiden joukossa on siis myös heitä, jotka eivät ole kokeneet saaneensa mitään hyötyä yritysvierailuista tai työelämän edustajien luennoista. Tämä tukee myös aiemmin esitettyjä tähän aiheeseen liittyviä väittämiä, joista oli nähtävissä, että ensimmäisen vuoden opiskelijat kokevat yritysvierailut ja edellä mainitut luennot hyödyllisempinä kuin muut vuosikurssit.

Kysyimme mitä huonoja kokemuksia opiskelijoilla on vierailuista yrityksissä tai työelämän edustajien pitämistä luennoista. Ensimmäisen vuosikurssin opiskelijoilta vastauksina saimme, että vierailut ja yritysten edustajien luennot ovat tylsiä ja puuduttavia, niitä ei koeta hyödyllisenä vaan pikemminkin niitä pidetään turhana, sisältö on epäolennaista, ohjaus koulun puolelta on epäselvää ja myös aikataulussa on haasteita. Vajaa 15 % ensimmäisen vuoden opiskelijoista ilmoitti, ettei kysytystä asiasta ole kokemusta. Koska ensimmäisen vuosikurssin opiskelijoilta saimme tähän kysymykseen melko vähän vastauksia, ei mikään tietty asia noussut selkeästi ylitse muiden.

Merkittävimpiä huonoja kokemuksia toisen vuosikurssin opiskelijoiden vastauksien perusteella on tylsyys ja puuduttavuus, epäolennainen sisältö sekä hyödyllisyyden puute. Muita vähemmän esille nousseita seikkoja olivat vierailuiden ja luentojen aikataulutukseen ja määrään liittyvät asiat. Kolmannen vuoden opiskelijoilta tuli lisäksi mainintoja, että yritysvierailuja ja työelämän edustajien luentoja on liian vähän sekä luentoja pidettiin turhana ja ohjausta koulun puolelta epäselvänä.

Vastaajat, jotka kertoivat vierailujen ja luentojen olevan tylsiä ja puuduttavia, perustelivat näkemystään sillä, että esiintyjän esiintyminen on ollut puuduttavaa eikä sisältö ole ollut mielenkiintoista. Vierailuja ja luentoja hyödyttömänä pitävät kertoivat, etteivät jotkut alat kiinnosta. Epäselvää ohjausta koulun puolelta moitittineet ilmoittivat, että yrityksen edustajalla ei ole tietoa mistä asiasta tulisi puhua ja ketkä ovat kohderyhmänä. Epäolennainen sisältö oli yksi merkittävimmistä esille nousseista asioista, tätä vastaajat perustelivat niin, että sisältö voi olla vanhentunutta tietoa, omaa yritystä markkinoidaan, omasta urasta kerrotaan liikaa eivätkä asiat tue opiskelutietoja. Myös sitä moitittiin, ettei esityksissä ollut punaista lankaa. Aikataulullisista asioista huomauttaneet ilmoittivat, että kolme tuntia putkeen luento on liian pitkä aika ja toisaalta joskus vierailuilla ja luennoilla on kiire.

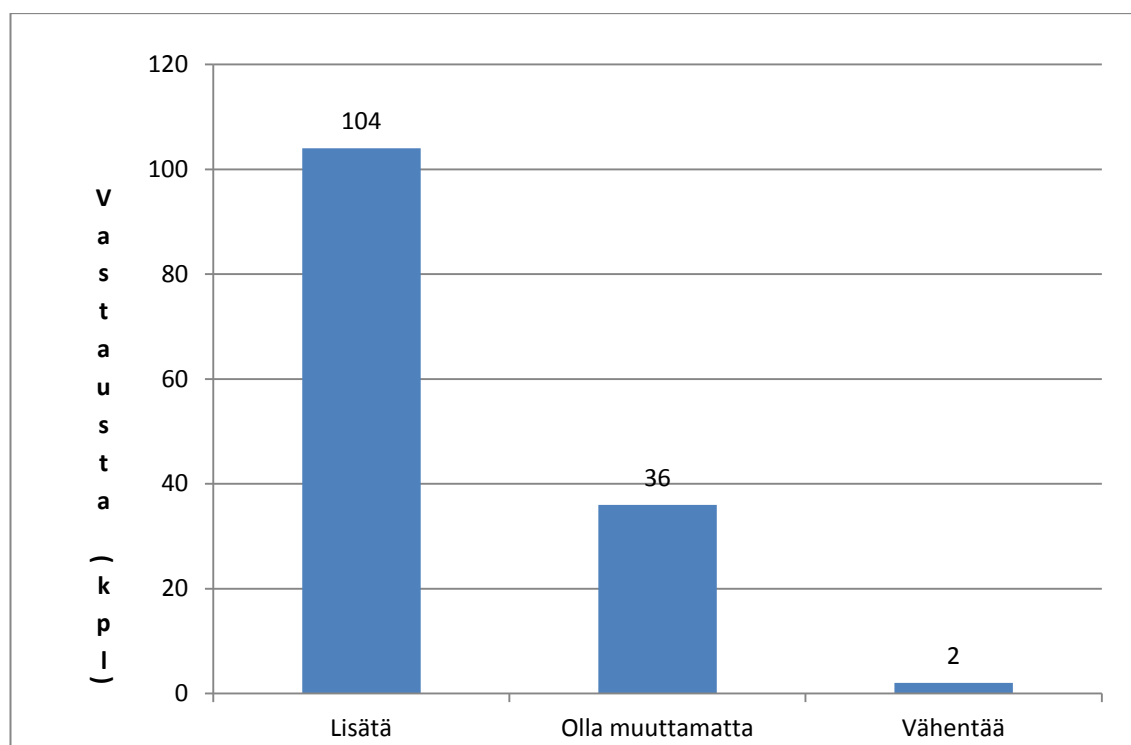
Kysymykseen jätti vastaamatta noin 38 % opiskelijoista, joista selvästi suurin osa oli ensimmäisen vuoden opiskelijoita. Vastaamatta jättäneiden osalta voidaan jälleen pohtia, minkä takia vastausta ei ole annettu. Todennäköisenä syyinä voi olla se, ettei huonoja kokemuksia ole juuri ollut tai kysymykseen ei ole

viitsitty vastata. Syynä tuskin on se, etteikö vastaajilla olisi kokemusta kysytystä asiasta, koska edelliseen samaa aihetta käsittelevään kysymykseen oli saatu paljon vastauksia. Kysymykseen oli kuitenkin myös erikseen vastattu, ettei huonoja kokemuksia ole. Tällaisia vastauksia saimme ensimmäisen vuoden opiskelijoilta lähes puolelta kysymykseen vastanneista. Toisen vuoden opiskelijoista reilulla viidesosalla ja kolmannen vuoden opiskelijoista vajaalla kymmenellä prosentilla ei ollut huonoja kokemuksia.

Vastaukset olivat samansuuntaisia kaikkien vuosikurssien osalta. Erityisesti esille nousivat puuduttava ja osin epäolennainen sisältö ja sitä myöten hyödyllisyyden kärsiminen. Kuitenkin suuri osa vastanneista kokee, ettei huonoja kokemuksia ole ollut.

Seuraavaksi selvitimme opiskelijoiden näkemystä yritysvierailuiden määrästä. Annoimme vastausvaihtoehdoiksi ”lisätä”, ”vähentää” tai ”olla muuttamatta”. Tämän lisäksi pyysimme perusteluja valittuun vastausvaihtoehtoon. Kysymykseen vastaajista selvästi valtaosa (kuvio 7), jopa noin 73 %, on sitä mieltä, että yritysvierailujen määrää pitäisi lisätä. Nykyistä määrää pitää sopivana noin neljännes vastaajista ja vierailujen määrän vähentämisen kannalla on vain reilu prosentti vastaajista.

Kuvio 7. Opiskelijoiden näkemys siitä, mitä yritysvierailujen määrälle tulisi tehdä.

Ensimmäisen vuoden opiskelijoista he, jotka halusivat vierailujen määrää lisättävän, perustelivat näkemystään siten, että ne ovat mielenkiintoisia, antavat vaihtelua opiskeluun, antavat oppia ja hyötyä sekä tietoa käytännön asioista ja töistä. Lisäksi verkostoituminen koettiin yhtenä syynä määrän lisäämiseen. Saimme myös vastauksia, joissa mainittiin, että yritysvierailuja on liian vähän tai niitä ei ole edes ollut.

Toisen vuosikurssin opiskelijat perustelivat vierailujen lisäämistarpeen siten, että niistä saa oppia sekä tiedon että käytännön muodossa ja lisäksi hyötyä. Vastauksissa myös todettiin, että vierailuilla voi verkostoitua ja vierailuja on tällä hetkellä liian vähän. Verkostoitumiseen liittyy osaltaan myös mahdollisuus harjoittelupaikan saamiseen tai ainakin kysymiseen. Vierailujen todettiin myös olevan usein mielenkiintoisia. He, jotka vastasivat, ettei määrää tarvitse muuttaa, kokivat määrän olevan nyt sopiva eikä toisaalta vierailuista koeta saavan suurta hyötyä.

Ne kolmannen vuoden opiskelijat, jotka ilmoittivat haluavansa yritysvierailuja lisää, perustelivat näkemystään vaihtelulla ja monipuolisuudella opiskelussa.

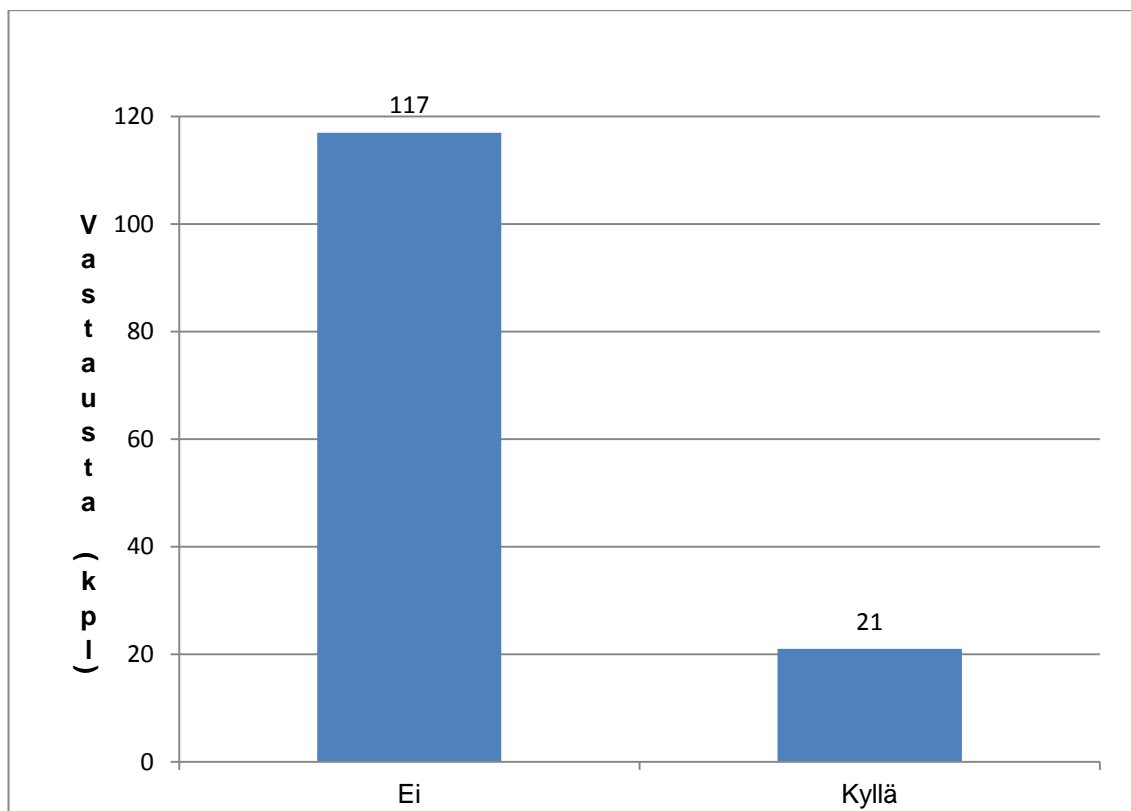
Moni vastaaja myös kertoi, että nykyisin niitä on liian vähän. Myös muun muassa oppiminen ja hyöty sekä käytännön oppi koettiin seikkoina, jotka puoltavat vierailujen määrän lisäämistä, unohtamatta mahdollisuutta verkostoitua yritysmaailmaan. Opiskelijat, jotka haluaisivat määrää vähennettävän, eivät kokeneet vierailuja kiinnostavina. Vastausvaihtoehdon ”olla muuttamatta” antaneet totesivat, että nykyinen määrä on sopiva eikä vierailuista ole kuitenkaan suurta hyötyä opiskelussa.

Tämän kysymyksen vastauksista käy ilmi, että yritysvierailuja kaivattaisiin lisää opintoihin. Keskeisimpinä syinä vierailujen lisäämiseen mainittiin niistä saatava hyöty, kuten mahdollisuus oppia uusia asioita ja mahdollisuus saada luotua kontaktiverkostoja alueen yrityksiin.

Kysyimme myös opiskelijoiden osallistumisesta yritysvierailuille. Kuviosta 8 näemme, että useat opiskelijat ilmoittavat, etteivät ole jättäneet yritysvierailuja väliin. Tällä tavalla vastasi lähes 85 % vastaajista. Kuitenkin loput reilut 15 % myöntää jättäneensä yritysvierailun tai yritysvierailuja välistä.

Pyysimme opiskelijoita antamaan syitä yritysvierailun väliin jättämiseen. Ensimmäisen vuoden opiskelijoilta perusteluina esille nousivat vierailun huono ajankohta, motivaation puute sekä se, ettei vierailuja koeta yhtä hyödylliseksi kuin tavallisia oppitunteja tai luentoja.

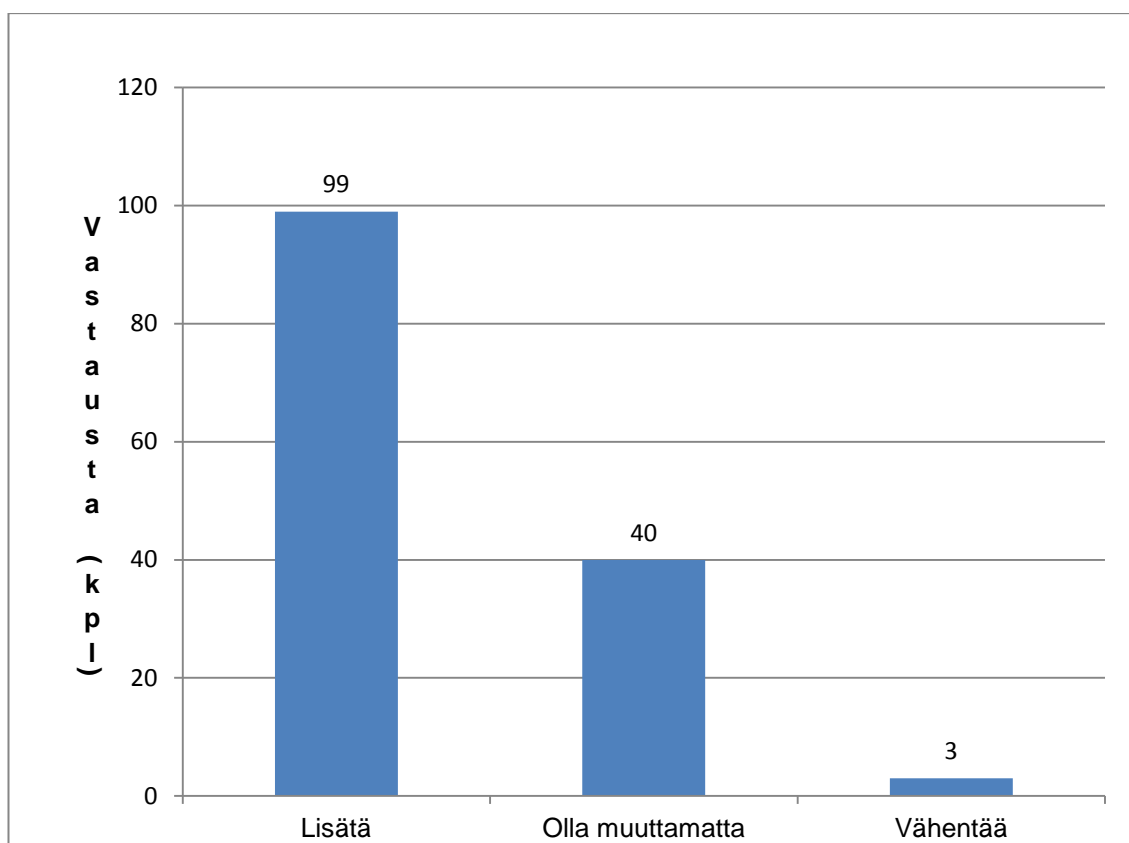
Toisen vuosikurssin edustajat antoivat perusteluiksi haasteet aikataulussa, henkilökohtaiset syyt sekä työt ja sairastumiset. Lisäksi motivaation puute ja vierailujen sisältöön liittyvät seikat nousivat esille. Sisältöön liittyviä seikkoja olivat kiinnostamaton aihe tai vierailukohde, eikä vierailua koettu myöskään hyödylliseksi. Myös kolmannen vuoden opiskelijoiden vastaukset noudattelivat edellä mainittua linjaa.

Kuvio 8. Opiskelijoiden vastaus siihen, ovatko he jättäneet osallistumatta yritysvierailulle.

Kun aiemman kysymyksen yhteydessä saimme paljon perusteluja sille miksi yritysvierailuja pitäisi lisätä, pyysimme tämän kysymyksen kohdalla syitä vierailujen väliin jättämiselle. Suurin osa ei ole jättänyt vierailuja välistä, mutta he, jotka niin ovat tehneet, antoivat varsin samanlaisia perusteluja vuosikurssista riippumatta. Olennaisimmat seikat olivat erilaiset henkilökohtaiset esteet sekä vierailukohteen kiinnostamattomuus ja motivaation puute.

Yritysvierailujen määrän lisäksi kysyimme mielipidettä myös vierailevien työelämän edustajien luentojen määrän liittyen. Vastausvaihtoehtoina olivat jälleen samat kuin yritysvierailujen määrääkin kysyttäessä. Myös tämän kysymyksen kohdalla kysyimme perusteluja annetulle vastausvaihtoehdolle. Kuviosta 9 on havaittavissa, että tulokset olivat samansuuntaisia kuin vierailujen määränkin suhteen. Vastaajista lähes 70 % haluaisi lisätä työelämän edustajien luentojen määrää, reilut 28 % vastaajista kokee, ettei nykyistä määrää tarvitsisi muuttaa. Vain noin kaksi prosenttia vastaajista haluaisi vähentää näiden luentojen määrää.

Kuvio 9. Opiskelijoiden näkemys siitä, mitä työelämän edustajien luentojen määrälle tulisi tehdä.

Kaiken kaikkiaan myös tähän kysymykseen annetut perustelut ovat pitkälti samansuuntaisia kuin yritysvierailujen määrään annetuissa perusteluissa. Ensimmäisen vuosikurssin opiskelijat perustelivat työelämän edustajien luentojen määrän lisäämistä oppimisella ja luennoista saatavilla hyödyillä, vaihtelulla, verkostoitumis- ja rekrytoimismahdollisuudella, mielenkiintoisuudella sekä käytännöstä saatavalla tiedolla. Luennoilta myös on mahdollista saada tietoa erilaisista töistä ja työpaikoista. Lisäksi on koettu, että näitä luentoja on liian vähän. He, jotka vastasivat, että nykyistä määrää ei tarvitse muuttaa, totesivat nykytilanteen olevan hyvä näin.

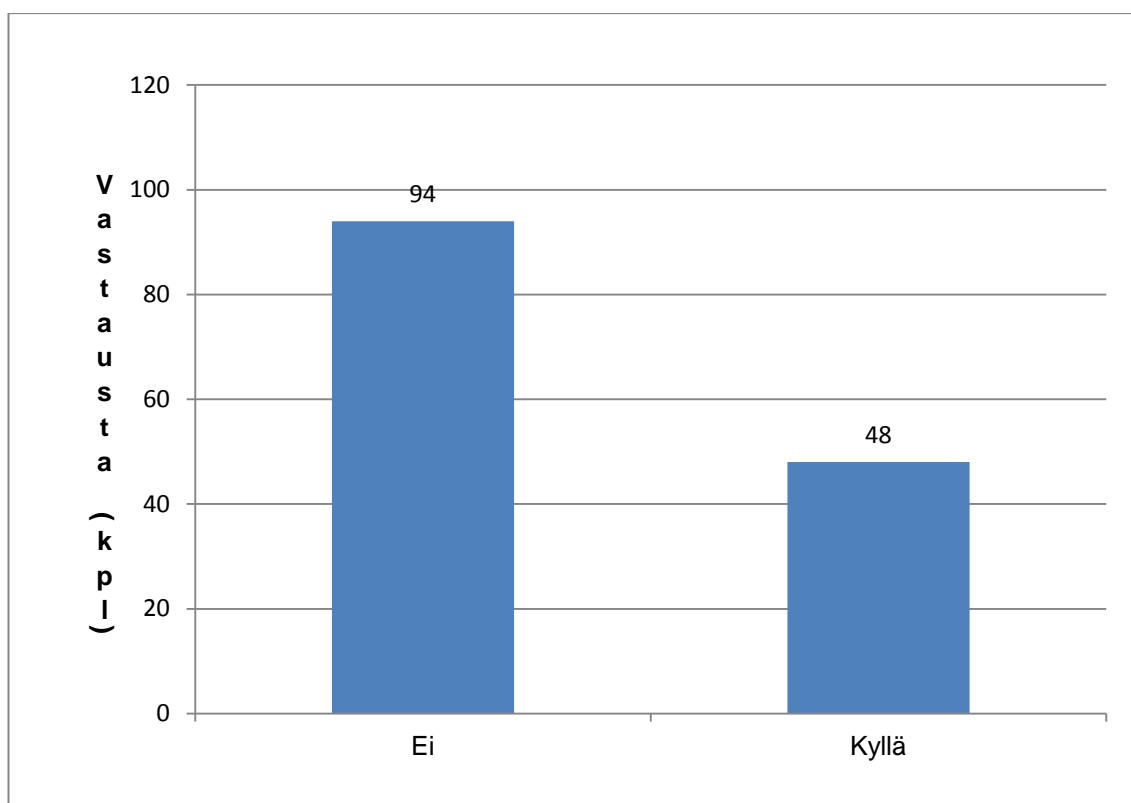
Toisen vuoden opiskelijoiden keskuudesta ”lisätä” –vastausten perusteluina esille nousivat oppi ja hyöty, vaihtelu ja mielenkiintoisuus, käytännön tiedon saaminen esimerkiksi työelämästä, vinkit harjoittelupaikoista sekä verkostoituminen. Nykyistä määrää myös pidettiin liian vähäisenä. Opiskelijat, jotka halusivat työelämän edustajien luentojen määrää vähennettävän, antoivat perusteluina punaisen langan puuttumisen näillä luennoilla sekä sen, ettei näistä saa

hyötyä. Nykyistä määrää hyvänä pitäneiden vastaajien mielestä nykyinen määrä on sopiva, mutta kaikki luennot tai esiintyjät eivät ole kuitenkaan kiinnostavia, jonka vuoksi niitä ei haluta lisätä.

Kolmannen vuosikurssin opiskelijoista näiden luentojen määrää lisäävien mielestä niistä saa käytännön tietoa esimerkiksi työelämästä ja ne mahdollistavat verkostoitumisen. Lisäksi näistä koetaan saatavan vaihtelua ja työelämän edustajien luennot ovat myös mielenkiintoisia. Nyt niitä myös koetaan olevan liian vähän. He, joiden mielestä määrää ei tarvitse muuttaa, kokevat nykyisen määrän sopivana, mutta kehottavat huomioimaan luentojen sisällön, jotta turhat asiat jäisivät pois.

Tämän kysymyksen vastaukset ja tulokset noudattelivat hyvin pitkälti yritysvierailuihin liittyviä vastauksia. Työelämän edustajien luentoja haluttaisiin lisää, koska ne ovat pääosin hyödyllisiä ja kiinnostaviakin. Myös näiden kautta on mahdollista verkostoitua eri yrityksiin.

Verrattaessa työelämän edustajien luennoille ja yritysvierailuille osallistumista keskenään, käy ilmi, että työelämän edustajien luentoja jätetään enemmän väliin kuin yritysvierailuja. Kuitenkin suurin osa (kuvio 10), noin 65 %, opiskelijoista ei ole jättänyt osallistumatta näille luennoille. Kuitenkin kolmasosa opiskelijoista kertoo jättäneensä luennon tai luentoja välistä.

Kuvio 10. Opiskelijoiden vastaus siihen, ovatko he jättäneet osallistumatta työelämän edustajan luennolle.

Ensimmäisen vuosikurssin opiskelijat perustelivat työelämän edustajien pitämien luentojen väliin jättämistä siten, että ne eivät ole kiinnostavia tai hyödyllisiä tai heillä ei ole ollut aikaa mennä luennoille esimerkiksi henkilökohtaisten syiden tai töiden vuoksi. Myös motivaation puute sekä informaation puute luennoista mainittiin perusteluina.

Toisen vuoden opiskelijoilta perusteluina saimme motivaation puutteen, henkilökohtaiset syyt ja työt tai muuten huonon ajankohdan ja sairastumisen. Luentojen sisällöstä perusteluina esille nousivat punaisen langan puuttuminen, huono esiintyjä, kiinnostamaton aihe sekä se, ettei luentoja pidetty hyödyllisenä. Myöskään kolmannen vuoden opiskelijat olivat vastauksissaan samoilla linjoilla muiden vuosikurssien opiskelijoiden kanssa.

Jälleen erot eri vuosikurssien vastausten välillä olivat vähäisiä. Suurin osa ilmoitti, ettei ole jättänyt työelämän edustajan luentoja välistä, mutta kuitenkin väliin jättäneitä oli merkittävä määrä. Keskeisimmät syyt tälle olivat henkilökoht-

taiset esteet, mutta myös motivaation puutteen ohella hyödyllisyyden puute ja kiinnostamaton sisältö.

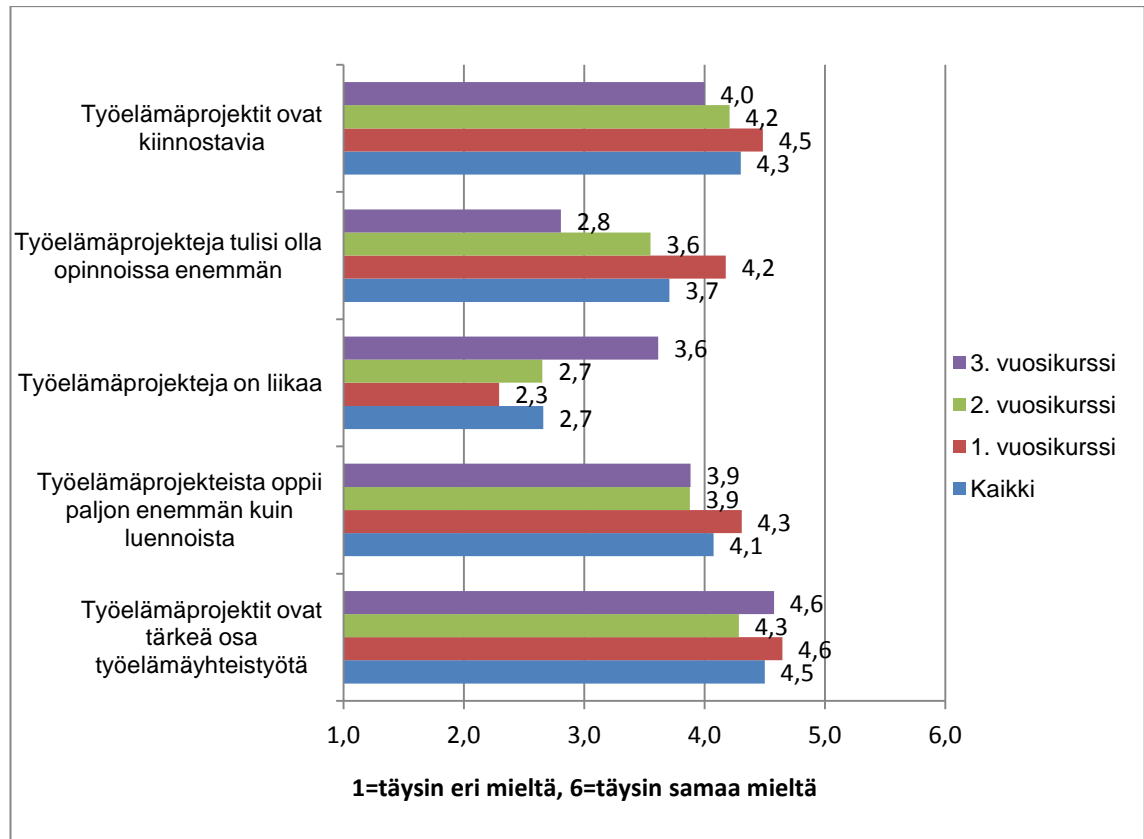
6.3 Työelämäprojektit

Työelämäprojekteihin osalta kartoitimme niiden kiinnostavuutta (kuvio 11). Projekteja pidetään kaiken kaikkiaan melko kiinnostavina, mutta eri vuosikurssien kohdalla on havaittavissa, että mitä pidemmälle koulu etenee, sitä vähemmän mielenkiintoisina projekteja näytetään pitävän. Tähän on varmasti yhtenä tekijänä se, että ensimmäisen vuoden opiskelijoilla projekteja on ollut paljon vähemmän, jolloin ne tuntuvat kiinnostavammilta. Kaiken kaikkiaan yli kolme neljänestä vastaajista pitää projekteja kiinnostavina.

Merkittävät erot vuosikurssien välillä tulevat esiin projektien määrässä. Kolmannen vuoden opiskelijat kokevat, ettei projekteja tarvitse olla opinnoissa enempää, sillä keskiarvoksi saimme 2,8, kun puolestaan ensimmäisen vuoden opiskelijat kaipaavat projekteja enemmän (4,2). Vastaavasti ”Työelämäprojekteja on liikaa” -väittämään ensimmäisen vuoden opiskelijat kokevat, ettei niitä todellakaan ole liikaa, sillä vastausten keskiarvoksi muodostui 2,3. Sen sijaan kolmannen vuosikurssin opiskelijoiden keskiarvoksi tuli 3,6. Toisen vuosikurssin opiskelijoiden vastaukset sijoittuvat näiden välimaastoon. Vain 18,7 % vastaajista on sitä mieltä, että projekteja on liikaa, mutta mielenkiintoista on se, että silti vain reilut 58 % vastaajista kokee, että projekteja tulisi olla enemmän. Määrä lienee siis tällä hetkellä melko sopiva.

Vaikka erityisesti kolmannen vuoden opiskelijat kokevat, ettei projekteja tulisi olla enempää, pidetään niitä kuitenkin tärkeänä osana työelämäyhteistyötä. Lisäksi opiskelijat kokevat oppivansa näistä hieman enemmän kuin normaaleista luennoista.

Kuvio 11. Opiskelijoiden näkemys työelämäprojekteista.

Työelämäprojekteja on riittävästi käytännössä kaikilla muilla vuosikursseilla paitsi ensimmäisen vuoden opiskelijoilla, jotka haluaisivat niitä lisää. Kaikkien vuosikurssien osalta kuitenkin on yhteistä se, että projekteja pidetään yleisesti melko kiinnostavina ja tärkeinä, joista myös oppii jonkin verran enemmän kuin normaaleilta opettajien pitämiltä oppitunneilta ja luennoilta.

Avointen kysymysten osalta pyysimme opiskelijoita kertomaan, mikä heidän mielestään on ollut parasta työelämäprojekteissa opiskelujen aikana. Ensimmäisen vuoden opiskelijoilta saaduista vastauksista esille nousivat erityisesti tiedon saaminen, liiketoimintaympäristöön tutustuminen, kontaktit ja yhteistyö yritysten kanssa, ryhmätyöskentely sekä mahdollisuus saada työpaikkakin projektien kautta. Kysymykseen vastanneista ensimmäisen vuoden opiskelijoista noin 44 % oli kuitenkin ilmoittanut, ettei heillä ole kokemusta työelämäprojekteista. Hyvin suuri osa ensimmäisen vuoden opiskelijoista ei siis koe osallistuneensa vielä mihinkään projektiin.

Toisen vuoden opiskelijoiden vastauksista selkeästi esille nousi käytännön kokemuksen ja osaamisen saaminen, kontaktit yrityksiin sekä se, että työ tehdään oikeille yrityksille. Vastauksissa myös mainittiin useampaan kertaan se, että projektit tuovat vaihtelua opiskeluun, yhteistyötä saa tehdä yritysten kanssa, ryhmätyöskentelyä oppii projektin lomassa ja saa uutta tietoa sekä tutustuu liiketoimintaympäristöön. Noin kuusi prosenttia toisen vuoden opiskelijoista vastasi myös, ettei projekteista ole paljoa hyviä kokemuksia. Perusteluina näihin olivat yritysten aktiivisuus, tai pikemminkin sen puute ja haasteet ryhmän toiminnassa. Kolmannen vuosikurssin opiskelijoiden vastaukset noudattelivat hyvin pitkälti samaa linjaa erityisesti toisen vuoden opiskelijoiden vastausten kanssa.

Opiskelijat antoivat myös perusteluja vastauksilleen. Käytännön kokemukseen ja osaamiseen perusteluina mainittiin hyvin useasti Laadun portaat –kurssi. Useat opiskelijat kokivat, että Laadun portaista oppi paljon yrityksistä ja niiden toiminnasta. Laadun portaissa ja muissakin projekteissa koettiin, että teoriaa saatiin vietyä käytäntöön ja voitiin havaita erilaisia kehityskohteita yrityksissä. Myös omien vahvuuksien löytäminen koettiin hyvänä asiana. Liiketoimintaympäristöön tutustumisessa hyvää on se, että opiskelijat näkevät millaista osaamista yrityksissä tarvitaan. Kontaktit koettiin hyvänä asiana, koska verkostoituminen nähtiin tärkeänä. Vastajat, jotka kokivat ryhmätyöskentelyn hyvänä asiana, perustelivat vastauksiaan sillä, että ryhmässä on motivoituneita kavereita. Opiskelijat, jotka pitivät yhteistyön yritysten kanssa hyvänä, kokivat yritysten olleen aktiivisia. Työ oikealle yritykselle koettiin hyvänä, koska siitä on todellista hyötyä yrityksille ja siten motivaatio pysyy korkealla. Vaihtelua opiskeluun tuo se, että aiheet ovat kiinnostavia ja haastavia.

Työelämäprojektien parhaimpina puolina opiskelijat siis pitivät muun muassa kontaktien saamista yrityksiin ja ylipäätään ympäröivään yrityskehityskenttään tutustumista pidettiin hyvänä. Tärkeäksi koetaan myös se, että projekti tehdään oikealle yritykselle ja siitä voi olla oikeasti hyötyä. Osaamisen kartuttaminen ja ryhmätyötaitojen kehittäminen ovat myös keskeisiä parhaita seikkoja projekteissa.

Ammatillisen kehittymisen kannalta erityisen hyviä työelämäprojekteja ensimmäisen vuoden opiskelijoiden mielestä olivat Yrityksen markkinointi-, Yrityksen

toiminta ja yrittäjyys- sekä Projektityön perusteet –projektit. Ensimmäisen vuosikurssin opiskelijoilla ei ole paljoa kokemusta työelämäprojekteista. On siis ymmärrettävää, ettei heiltä saatu tähän kysymykseen myöskään montaa vastausta.

Toisen vuosikurssin opiskelijoilla on jo enemmän kokemusta projekteista, mikä näkyy myös vastauksissa. Erityisen hyviksi projekteiksi ammatillisen kehittymisen kannalta koettiin Yrityksen markkinointi, Laadun portaat, Liiketoimintasuunnitelma, Tutkin ja kehitän, Myyntikoulutus, Vientisuunnitelma ja International operations. Erityisesti Laadun portaat keräsi paljon mainintoja. Seuraavaksi eniten mainintoja sai Liiketoimintasuunnitelma. Vajaat yhdeksän prosenttia toisen vuoden opiskelijoista vastasi, ettei mistään projektista ole hyviä kokemuksia, koska saman tiedon tai hyödyn saa jostain muualta ja mielenkiintoiset projektit puuttuvat. Tämän osalta mainittiin myös se, että oikeuden suuntautumisvaihtoehdossa ei ole projekteja.

Kolmannen vuosikurssin opiskelijoilta mainintoja saivat seuraavat projektit: Yrityksen markkinointi, Laadun portaat, Liiketoimintasuunnitelma, International operations ja Kehittämiprojekti. Kolmannen vuoden opiskelijoilta eniten vastauksia saivat Laadun portaat, Liiketoimintasuunnitelma ja Kehittämiprojekti.

Aiemmin mainittujen projektien lisäksi mainintoja tuli myös siitä, että kaikki oikeille yrityksille tehtävät projektit ovat hyödyllisiä, koska ne ovat työelämäläheisiä ja hyötyä saavat sekä opiskelijat että yritykset. Yrityksen markkinointi -projekti koettiin käytännönläheisenä ja teoriaa saa sovellettua käytäntöön, lisäksi myös oma osaaminen kehittyy. Nordean markkinointiviestintä –kampanja mainittiin useampaan kertaan. Ensimmäisen vuosikurssin osalta maininta tuli Projektityön perusteisiin, koska siitä koettiin saavan tietoa ryhmätyöskentelystä.

Suosituimmaksi projektiksi opiskelijat nostivat Laadun portaat, koska siinä pääsee näkemään konkreettisesti yritystoimintaa ja saa uutta tietoa. Myös laajuus ja monipuolisuus, työelämäläheisyys, kiinnostavuus, hyöty, kehittämismahdollisuus ja ryhmätyöskentelytaitojen oppiminen koettiin hyvin positiivisina seikkoina. Pitkälti samantyyllisiä perusteluja annettiin myös Liiketoimintasuunnitelma -projektin osalta. Sekä Myyntikoulutuksen että Vientisuunnitelman osalta koettiin,

että niissä näkee konkreettisesti yritystoimintaa. Tutkin ja kehitän –projekti koettiin monipuolisena. International operations -projektiä pidettiin hyödyllisenä, koska siitä sai uutta tietoa kansainvälisyydestä. Kehittämishankkeen hyvänä puoleena pidettiin projektitietoutta sekä sitä, että projektissa piti tehdä kysely.

Noin 30 % kyselymme vastaajista jätti vastaamatta tähän kysymykseen. Jälleen selvästi suurin osa näistä oli ensimmäisen vuoden opiskelijoita. Lisäksi kysymykseen vastanneista ensimmäisen vuoden opiskelijoista lähes 44 % vastasi, ettei heillä ole kokemusta työelämäprojekteista. Tämän kysymyksen vastauksiin oli luonnollisesti suuri vaikutus sillä, mitä kursseja opiskelijat ovat ehtineet suorittaa. Lisäksi vastauksiin varmasti vaikuttaa myös se, että viimeisimmät käytyt projektit ovat jääneet parhaiten mieleen. Kuitenkin on helppoa huomata, että Laadun portaat –projektiä ja Liiketoimintasuunnitelma –kurssia on laajasti pidetty onnistuneena.

Kyselyssämme selvitimme myös mahdollisia haasteita, joita opiskelijat ovat kokeneet työelämäprojekteissa yritysten kanssa. Haastavimpina asioina ensimmäisen vuoden opiskelijat kokivat aikataulutuksen, tiedon saamisen yrityksiltä, sopivan yrityksen löytämisen projektin tekoon, päällekkäisyyden toisten projektien kanssa, kontaktin saamisen yrityksiin, kommunikoinnin ja yhteydenpidon sekä huonon kurssin ohjaamisen.

Toisen vuoden opiskelijoilla oli myös osittain samoja kokemuksia haastavista asioista, mutta myös eroja löytyi. Selvästi suurimmat haasteet ovat olleet tiedon saamisessa yrityksiltä, aikataulutuksessa, kommunikoinnissa ja yhteydenpidossa sekä yrittäjien aktiivisuuden puutteessa. Muiksi haasteiksi koettiin myös yhteistyö yrityksen kanssa, huonot projektit, oman osaamisen puute, ryhmän toimimattomuus ja huono kurssin ohjaus.

Kolmannen vuoden opiskelijat ovat kokeneet samoja, mutta osin myös erilaisia haasteita verrattuna edellä esiteltyihin vuosikursseihin. Isoimpina haasteina on koettu aikataulutus, huono kurssin ohjaaminen ja kommunikointi ja yhteydenpito. Muita haasteita ovat olleet yhteistyö yritysten kanssa, tiedon saamisen vaikeus yrityksiltä ja yrittäjien aktiivisuus sekä projektiryhmän toimimattomuus.

Opiskelijat, joiden mielestä tiedon saaminen yrityksiltä on haastavaa, kokivat asian niin, että yritykset eivät halua kertoa tarkkoja faktoja tai vastata opiskelijoiden kysymyksiin. Opiskelijat ovat myös kokeneet, että heidän ja yrityksen välillä on luottamuspulaa, ja ettei yrityksissä ole tiedostettu omia asioita. Aikataulutusta koettiin haasteelliseksi, koska yritysten puolelta ei ole joustoa aikatauluissa, yrittäjät ovat kiireisiä ja kaikille sopivaa aikaa on hankala löytää. Lisäksi oma aikataulussa pysyminen on tuottanut haasteita. Kurssin ohjaaminen koettiin huonona, koska tehtävänannossa on ollut väärinkäsityksiä, puutteita selkeydessä, liian vähän ohjausta, toimeksianto ei ole soveltunut kyseiseen projektiin ja koulu on antanut katteettomia lupauksia eikä yrityksillä ole tietoa kurssin tavoitteista, jolloin projekti ei vastaa yrityksen tarvetta. Onkin todettu, ettei tämä tee hyvää vaikutusta yrityksiin.

Kommunikointi ja yhteydenpito koettiin yhtenä suurimmista haasteista, koska yritysten edustajat eivät ole aktiivisia, aktiivisuus vähenee projektin edetessä, yhteydenpito on katkonaista ja tieto ei kulje riittävästi. On myös todettu, että haasteena voi olla se, että joissakin projekteissa suuri joukko opiskelijoita tekee projektia samalle yritykselle, jolloin yhteydenpito kaikkien kanssa voi ollakin haastavaa. Ryhmän toimimattomuudessa esille nousivat haasteet ryhmien valinnassa, liian isot ryhmät sekä haasteet yhteistyön toimivuudessa ryhmän sisällä. Oman osaamisen puutetta haasteena pitäneet kokivat, ettei heillä ole tarpeeksi teoretietoaa taustalla. Erityisesti yrittäjien aktiivisuuden haasteeksi nostaneet kokivat, ettei yrittäjää kiinnosta opiskelijoiden tekemä työ ja he usein aliarvioivat opiskelijoiden osaamista.

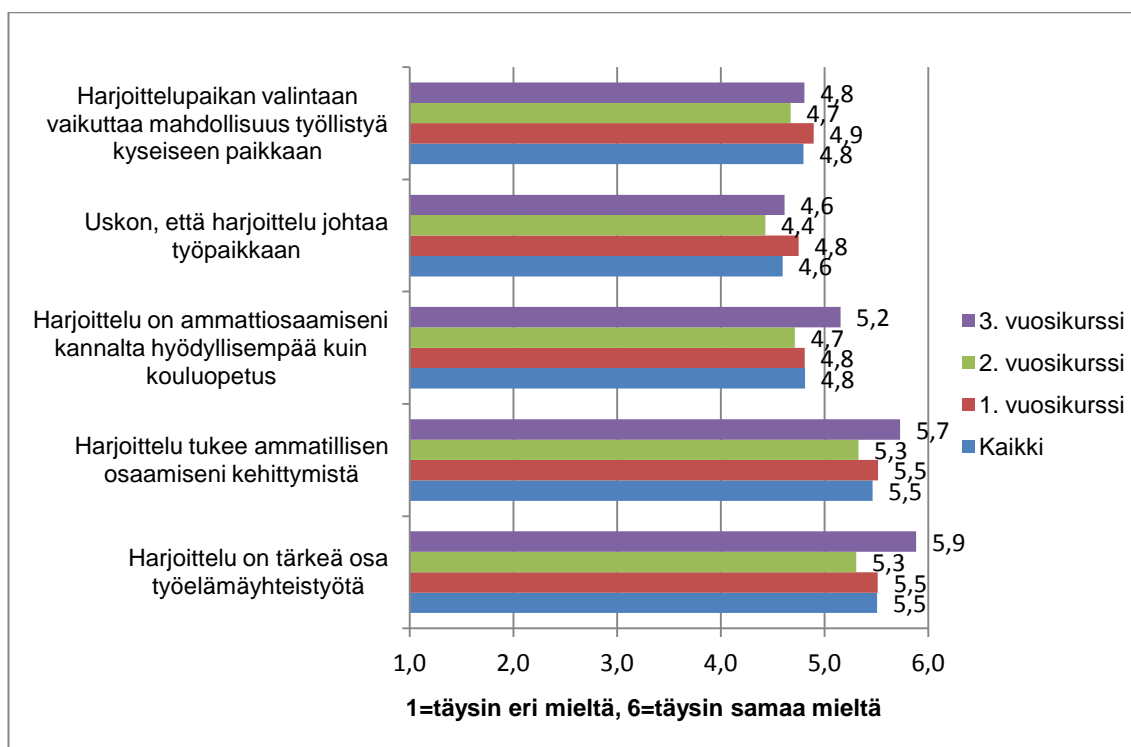
Tähän kysymykseen vastaamatta jätti kolmannes opiskelijoista, joista suurin osa oli ensimmäisen vuoden opiskelijoita. Ensimmäisen vuosikurssin osalta esille nousi, etteivät vastaajat ole kokeneet olleensa mukana työelämäprojekteissa. Vanhempien vuosikurssilaisten osalta tämä ei pitäisi olla mahdollista, joten voidaan olettaa, että vastaamatta jättäneissä on myös sellaisia, jotka eivät ole kokeneet haasteita projekteissa.

Vastauksista on hyvin nähtävissä opiskelijoiden näkökulmasta selkeimmät haasteet projektien tekemisessä. Olennaisimmat haasteet, jotka myös nousivat kaikilla vuosikursseilla esille, olivat muun muassa tiedon saaminen yrityksiltä ja

heidän kanssa yhteydenpito ja ajan löytäminen. Kaikkien vuosikurssien vastauksissa nousi esille myös jossain määrin tyytymättömyyttä kurssin ohjaamiseen koulun puolelta.

6.4 Työharjoittelu

Harjoittelun osalta (kuvio 12) selvitimme esimerkiksi sitä, kuinka työllistymismahdollisuudet vaikuttavat harjoittelupaikan valintaan. Mahdollisuutta työllistyä harjoittelupaikkaan pidettiin tärkeänä kaikkien vuosikurssien vastauksissa. Opiskelijat myös uskoivat melko vakaasti, että harjoittelu voi johtaa työpaikkaan. Selkeästi harjoittelua myös pidetään ammattiosaamisen kannalta hyödyllisempänä kuin kouluopetusta ja harjoittelun koetaan ehdottomasti myös tukevan ammatillisen osaamisen kehittymistä. Kokonaisuudessaan harjoittelua pidetään erittäin tärkeänä osana työelämäyhteistyötä. Kuvion lisäksi tätä johtopäätöstä tukee myös se, että 98,6 % vastaajista pitää harjoittelua tärkeänä osana työelämäyhteistyötä.

Kuvio 12. Opiskelijoiden näkemys harjoittelusta.

Kaiken kaikkiaan erityisesti kolmannen vuoden opiskelijat kokevat harjoittelun todella tärkeänä ja hyödyllisenä. Harjoittelua kuitenkin pidetään hyvin tärkeänä ja hyödyllisenä kaikkien vuosikurssien opiskelijoiden keskuudessa.

Avointen kysymysten osalta kysyimme opiskelijoilta mitkä asiat toimivat harjoittelun aikana yrityksen ja koulun välillä parhaiten ja mitkä puolestaan huonoiten. Kysymys oli jaettu kahteen eri alakohtaan: a –kohdassa pyysimme kertomaan parhaiten toimineita ja b –kohdassa huonoiten toimivia asioita. Ensimmäisen vuoden opiskelijoilta luonnollisesti saimme vastauksia siitä, ettei harjoittelusta ole vielä kokemusta, sama toistui myös toisen vuoden opiskelijoiden kohdalla. Toisen vuoden opiskelijoilta kuitenkin tuli yksittäisiä vastauksia, että parhaiten toimivat kommunikointi ja tapaamiset sekä rekrytointiprosessi. Toki on otettava huomioon, että he olivat kyselyn toteuttamishetkellä vasta rekrytointivaiheessa harjoittelun osalta. Siksi myös vastaukset keskittyivät näihin asioihin.

Kolmannen vuoden opiskelijoilla on jo kokemusta työharjoittelusta ja heiltä saimme myös paremmin vastauksia kysymykseemme. Parhaiten toimivista asioista esille nousivat kommunikaatio, harjoittelupaikoista tiedottaminen, harjoittelusopimuksen tekeminen, kehityskeskustelu, joustavuus, monipuolisuus sekä harjoittelun seuranta ja pelisäännöt. Joidenkin mielestä kaikki on harjoittelun osalta toiminut hyvin. Kuitenkin tähän kohtaan tuli mainintoja myös siitä, ettei harjoittelusta ole mitään hyviä kokemuksia. Huonoiten toimivista asioista esille nousivat koulun tiedottaminen, kommunikaatio, ohjaus, tiedonkulku ja seuranta sekä palautteen anto. Lisäksi koettiin, ettei opettajaa kiinnosta onko opiskelijalla harjoittelupaikkaa tiedossa, myös maininta tuli siitä, että kaikki on huonosti harjoittelun osalta.

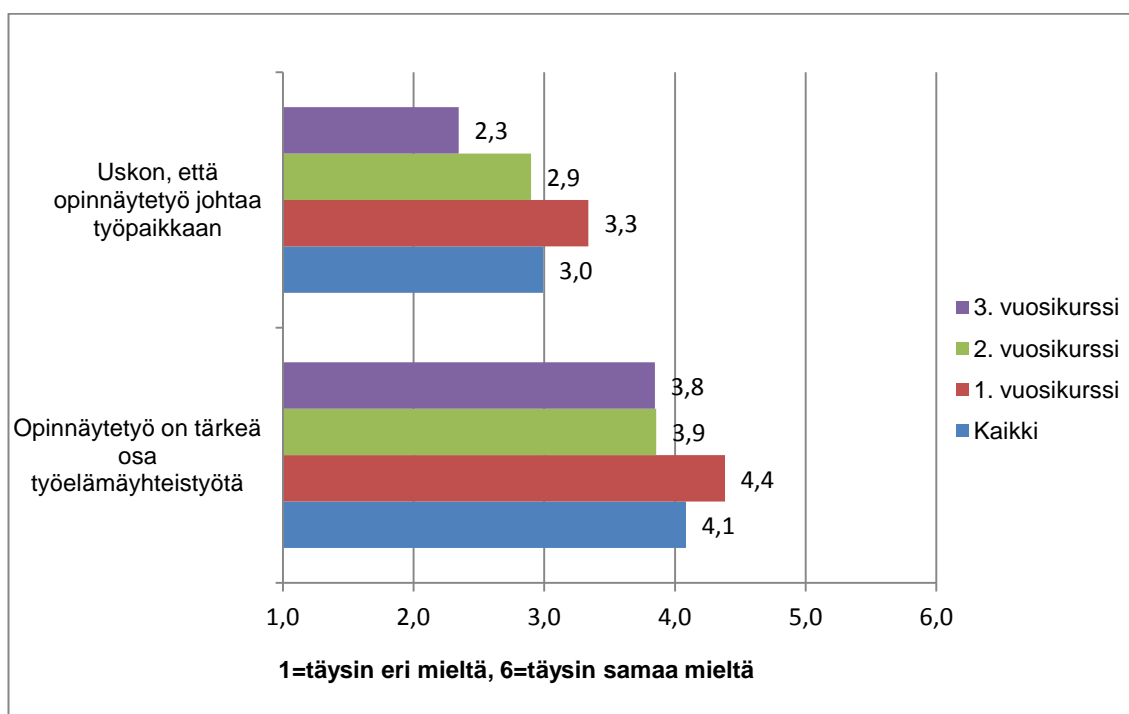
Parhaiten –kohdassa noin kaksi kolmasosaa oli tyhjiä ja huonoiten –kohdassa tyhjiä oli jo lähes 80%. Koska kysymys koskee harjoittelua, on ymmärrettävää, että vastauksia ei juuri saa muilta kuin kolmannen vuoden opiskelijoilta. Tämä myös selittää pitkälti vähäistä vastausmäärää tämän kysymyksen kohdalla.

Tämän kysymyksen osalta vastaukset perustuivat pitkälti kolmannen vuoden opiskelijoiden näkemyksiin ja kokemuksiin. Kaiken kaikkiaan vastauksista on vaikea nostaa esille jotakin selvästi eniten mainintoja kerännyttä asiaa. Muun

muassa kommunikaatio oli mainittu sekä hyvin että huonosti toimineisiin asioihin.

6.5 Opinnäytetyö työelämän tarpeisiin

Opinnäytetyön osalta opiskelijat olivat selkeästi kielteisemmällä näkökannalla kuin esimerkiksi harjoittelun osalta. Opiskelijat eivät juuri usko opinnäytetyön johtavan työpaikkaan (kuvio 13). Kuvion lisäksi tätä tukee myös se, että vain reilu kolmannes vastaajista uskoi opinnäytetyön johtavan työpaikkaan.

Kuvio 13. Opiskelijoiden näkemys opinnäytetyöstä.

Opinnäytetyötä ei myöskään kaavion mukaan pidetty erityisen tärkeänä osana työelämäyhteistyötä, koska keskiarvot ovat melko niukasti ”samaa mieltä” -puolella. Ensimmäisen vuoden opiskelijat ovat tämän suhteen muiden vuosikurssien opiskelijoita enemmän samaa mieltä väittämän kanssa. Kuitenkin kaiken kaikkiaan vastaajista yli 73 % piti opinnäytetyötä tärkeänä osana työelämäyhteistyötä. Kaiken kaikkiaan kolmannen vuoden opiskelijat olivat kielteisimpiä kaaviossa 13 esitetyistä asioista.

Avointen kysymysten kohdalla ensimmäisen vuoden opiskelijat kokevat opin- näytetyöstä olevan toimeksiantajalle hyötyä ainakin silloin, kun se on tehty hy- vin. Opiskelijat kokivat myös, että opinnäytetyö on tilaisuus näyttää taitonsa. Toisen vuosikurssin opiskelijoista yllättävän moni uskoi opinnäytetyöstä olevan hyötyä toimeksiantajalle, sillä se on esimerkiksi hyvä kehittämismahdollisuus yrityksille. Saimme kuitenkin myös vastauksia, joissa uskottiin, ettei opinnäyte- työstä ole hyötyä. Kolmannen vuoden opiskelijoilta tuli varsin samanlaisia vas- tauksia kuin toisen vuoden opiskelijoiltakin; opinnäytetyö voi olla hyödyllinen, koska sen kautta toimeksiantaja voi saada kehittämisideoita liiketoimintaansa.

Kyselyyn vastanneista noin 48 % vastasi edellä mainittuun kysymykseen. Opin- näytetyöhön liittyvistä kysymyksistä oli jo entuudestaan oletettavissa, ettei kovin monella vastaajalla voi olla omakohtaista kokemusta kysytystä asiasta. Kysy- mykseen vastaamatta jättäneet koostunevatkin opiskelijoista, joilla ei ole asiasta kokemusta, mutta mukana voi myös olla sellaisia, jotka eivät vain koe opinnäy- tetyöstä olevan hyötyä. Luonnollisesti opinnäytetyöstä on kokemusta lähinnä vain osalla kolmannen vuoden opiskelijoista. Vastauksia kuitenkin saimme kai- kilta vuosikursseilta, koska useimmiten tähän kysymykseen saadut vastaukset olivat mielikuvien perusteella annettuja. On toki arvokasta tietää myös se, koke- vatko opiskelijat opinnäytetyön ylipäätään hyödylliseksi.

7 Yrityskyselyn tulokset

Tässä luvussa käydään läpi yrityksille kohdistettua kyselyä ja siitä saatuja vas- tauksia. Tulokset käydään läpi yhteistyömuoto kerrallaan niin, että ensin esitte- lemme väittämien avulla saadut vastaukset ja tämän jälkeen avoimista kysy- myksistä saadut vastaukset. Yrityksiltä kysyimme samoista yhteistyömuodoista kuin opiskelijoiltakin (liite 1). Tästä syystä meillä on mahdollista saada vertailu- kohtaa opiskelijoiden ja yritysten vastauksiin. Kysymysten päätteeksi teemme laajimmista vastauksista lyhyen yhteenvedon keskeisimmistä tuloksista.

Kuten opiskelijoille tarkoitetussa kyselyssä, myös tässä väittämiä pyydettiin arvioimaan asteikolla 1-6, jossa 1= täysin eri mieltä ja 6= täysin samaa mieltä. Väittämien tulokset esitellään kaavioina, jotka sisältävät jokaisen väittämän erikseen ja niistä muodostuneen keskiarvon. Yhteensä kyselyimme saimme 51 vastausta.

7.1 Yhteistyö

Yrityskyselyn aluksi selvitimme yritysten näkemyksiä yleisiin yhteistyöhön liittyviin asioihin. Asteikolla 1-6 keskiarvoltaan vähintään 5,0 saimme kolmeen kuviossa 14 esitettävään. Yritysten mielestä yhteistyö toteutuu erityisen hyvin sekä Karelia-ammattikorkeakoulun että liiketalouden opiskelijoiden kanssa. Yli 90 % vastaajista on sitä mieltä, että yhteistyö toteutuu hyvin Karelia-ammattikorkeakoulun kanssa ja jopa yli 96 % vastaajista kokee yhteistyön toteutuvan hyvin liiketalouden opiskelijoiden kanssa. Yritykset myös toivovat pitkäjänteistä yhteistyötä ammattikorkeakoulun kanssa.

Kuvio 14. Yritysten näkemys oppilaitosyhteistyöstä Karelia-ammattikorkeakoulun ja sen opiskelijoiden kanssa.

Yhteistyö on luonut yrityksille hyödyllisiä kontakteja opiskelijoihin ja yhteistyön Karelia-ammattikorkeakoulun kanssa koetaan olevan varsin tärkeää. Yhteistyö on myös melko hyvin kehittänyt yritysten toimintaa ja määrää haluttaisiin myös lisätä. Yritykset pääasiassa myös pyrkivät hyödyntämään yhteistyön mahdollisuuksia ammattikorkeakoulun kanssa. Keskiarvoltaan ainoa alle 4,0 on väittäjä, joka koskee tietoutta Karelia-ammattikorkeakoulun tarjoamista yhteistyömahdollisuuksista.

Tiivistetysti voimme todeta, että yhteistyö Karelia-ammattikorkeakoulun ja sen opiskelijoiden kanssa koetaan varsin positiivisena ja jatkonäkymät yhteistyölle ovat myös hyviä. Yhteistyöstä on koulun ja opiskelijoiden lisäksi hyötyä myös yrityksille. Lisätieto eri yhteistyömahdollisuuksista voisi olla yrityksille kuitenkin vielä paikallaan.

7.2 Yritysvierailut ja luennot Karelia-ammattikorkeakoulussa

Selvitimme yritysten kokemuksia yritysvierailuista ja yritysten itsensä pitämistä luennoista Karelia-ammattikorkeakoululla. Yritykset kokevat sekä yritysvierailujen että yritysten edustajien pitämien luentojen olevan hyödyllisiä opiskelijoille (kuvio 15). Vastaaajat olivat varsin samaa mieltä väittämistä, joiden mukaan opiskelijoille pystytään tarjoamaan konkreettista työelämänäköä ja vastaaajat myös uskovat sekä yrittäjien luentojen että opiskelijoiden tekemien yritysvierailujen kehittävän ja edistävän opiskelijoiden ammatillista näkemystä. Jopa yli 96 % (liite 4) vastaajista kokee, että yrittäjien pitämät luennot kehittävät opiskelijoiden ammatillista näkemystä. 92,0 % vastaajista myös kokee opiskelijoiden tekemien yritysvierailujen kehittävän ammatillista näkemystä.

Kuvio 15. Yritysten näkemyksiä opiskelijoiden yritysvierailuista ja yritysten edustajien luennoista Karelia-ammattikorkeakoululla.

Mitä tulee yritysten edustajien luentoihin liittyviin väittämiin, ovat yritykset hiukan samaa mieltä siitä, että heille on selkeästi kerrottu siitä, mitä luennon sisällöltä odotetaan. Tätä mieltä on kaksi kolmasosaa vastaajista. Yritykset olivat myös hiukan samaa mieltä siitä, että he voisivat luennoida useammin Karelia-ammattikorkeakoulussa. Yritykset lisäksi kokevat, että opiskelijat osallistuvat suhteellisen aktiivisesti luennoille.

Yritysvierailua koskevissa vastauksissa ei ole nähtävissä merkittävää eroa yritysten edustajien luentoihin liittyviin vastauksiin verrattaessa. Vastaajat ovat melko samaa mieltä siitä, että yritykset voisivat ottaa useammin opiskelijoita vierailemaan yrityksessä, opiskelijat osallistuvat aktiivisesti yritysvierailuille ja yritysvierailujen kautta on luotu uusia kontakteja opiskelijoihin.

Yritysten vastauksista tuli selkeä viesti siitä, että sekä yritysvierailut että yritysten edustajien pitämät luennot koululla ovat hyödyllisiä opiskelijoille muun muassa ammatillisen kehittymisen kannalta. Vastauksista voi päätellä, että luennon sisältöä voisi vielä kuitenkin tulevaisuudessa paremmin painottaa yrityksille. Ilmi käy myös se, ettei ole odotettavissa, että yritysvierailujen tai yritysten edustajien luentojen määrää voisi hyvin merkittävästi lisätä nykyisten yhteistyötä tekevien yritysten kanssa.

Avoimien kysymysten osalta yhtenä hyvänä kokemuksena yritykset kokivat opiskelijoiden aktiivisuuden harjoittelupaikan hakemiseen vierailujen yhteydessä. Vastaavasti hyvänä koettiin myös se, että yritysvierailujen aikana voi tehdä havaintoja eri opiskelijoista. Vastaajat kertoivat, että jo vierailun aikana on mahdollista nähdä kuka olisi ja kuka ei olisi sopiva henkilö esimerkiksi harjoitteluun tai kesätöihin. Esimerkiksi opiskelija antaa vierailun aikana itsestään yritykselle huonon kuvan jatkuvan puhelimen käyttämisen vuoksi. Tämä vastaavasti on yrityksen edustajalle hyvä hetki huomata, ettei kyseinen henkilö ehkä ole sopiva työntekijä kyseiseen yritykseen.

Hyvinä kokemuksina mainittiin myös vuorovaikutus opiskelijoiden kanssa, sillä heiltä voi saada tärkeitä kommentteja ja palautetta. Lisäksi todettiin olevan hienoa, että opiskelijoilla ylipäättään on mahdollisuus henkilökohtaisesti vierailla yrityksissä, jonka koettiin varmasti olevan motivoinnin kannalta tärkeää.

Tiivistetysti voimme todeta, että hyvinä kokemuksina yritysvierailuista nousi esille vuorovaikutus opiskelijoiden kanssa. Myös tietynlainen opiskelijoiden seuraaminen esimerkiksi käytöksen puolesta koetaan hyvänä asiana mahdollisen tulevaisuuden yhteistyön varalta.

Vierailuista ja luennoista saataviksi hyödyiksi yritysten vastauksista nousivat esimerkiksi kontaktien saaminen sekä yrityksen tunnettavuuden parantaminen ja markkinointi. Vierailuilla ja luennoilla on mahdollisuus saada lisättyä mielenkiintoa yritystä kohtaan ja nämä ovat mukavaa vaihtelua myös yritysten arkeen.

Myös rekrytointi nousi vastauksissa esille, sillä esimerkiksi vierailuilla on mahdollisuus nähdä heti keitä ei esimerkiksi voi palkata, kuten jo edellisen kysymyksen kohdallakin todettiin. Uuden tiedon saaminen on myös hyödyllistä ja uutta tietoa varmasti saavat opiskelijoiden lisäksi myös yritykset. Opiskelijoilta saa uusia näkemyksiä ja näkee samalla nykyajan trendejä ja yrityksillä on mahdollisuus uusiin ideoihin. Lisäksi nuoret mainittiin avoimina ja erilaisia kommentteja pidettiin arvokkaana.

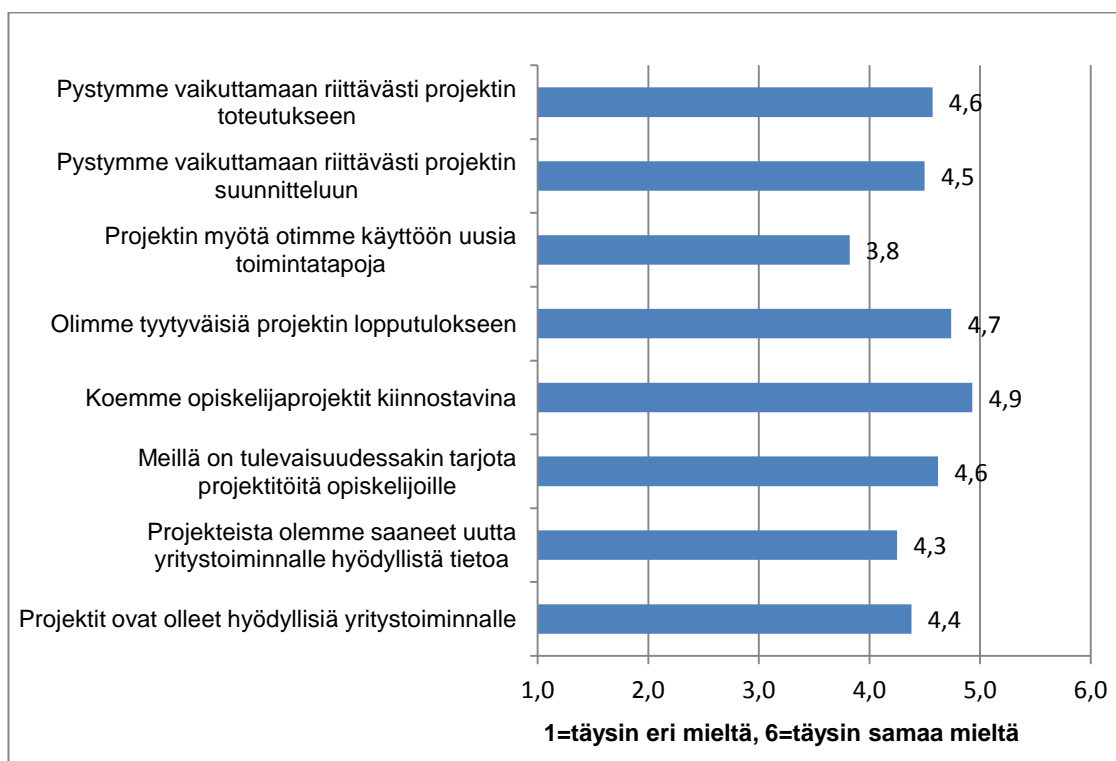
Vierailut ja luennot ovat selvästikin yritysten edustajille hyvä mahdollisuus seurata opiskelijoiden käyttäytymistä. Muina varsinaisina hyötyinä esille nousivat siis esimerkiksi tietynlainen yrityksen markkinointi ja uusien kontaktien saaminen.

Selvitimme myös, mitä huonoja kokemuksia yrityksillä on Karelia-ammattikorkeakoulun liiketalouden opiskelijoiden yritysvierailuista. Tähän saimme hyvin vähän vastauksia, joka toki on Karelia-ammattikorkeakoululle hyvä merkki siitä, että myös tulevaisuudessa voi jatkaa melko samanlaisella kaavalla yritysvierailujen osalta. Muutamissa vastauksissa kuitenkin mainittiin, että vierailuiden yhteydessä käytävien aiheiden tulisi olla tarkkoja ja opintokokonaisuuteen liittyviä.

7.3 Oppilaitosprojektit

Kuviossa 16 esitetään tuloksia projekteihin liittyen. Tulosten osalta ”Projektin myötä otimme käyttöön uusia toimintatapoja” eroaa selvemmin muista tuloksista. Tämän vastauksen keskiarvo on noin 3,8, joten vastaajat ovat keskimäärin vain aavistuksen enemmän samaa kuin eri mieltä. Kuviossa 16 kaikkien muiden vastausten keskiarvot sijoittuvat välille 4,0–5,0, joten väittämien kanssa ollaan yleisesti melko samaa mieltä. Esimerkiksi opiskelijaprojektit koetaan yrityksissä kiinnostavina keskiarvon ollessa lähes 5,0. Tätä tukee myös se tieto, että vastaajista jopa 96,6 % piti projekteja kiinnostavina. Myös projektien lopputuloksiin oltiin varsin tyytyväisiä, sillä tätä mieltä oli lähes 89 % vastaajista. Tulevaisuudessakin projekteja koetaan olevan tarjolla opiskelijoille.

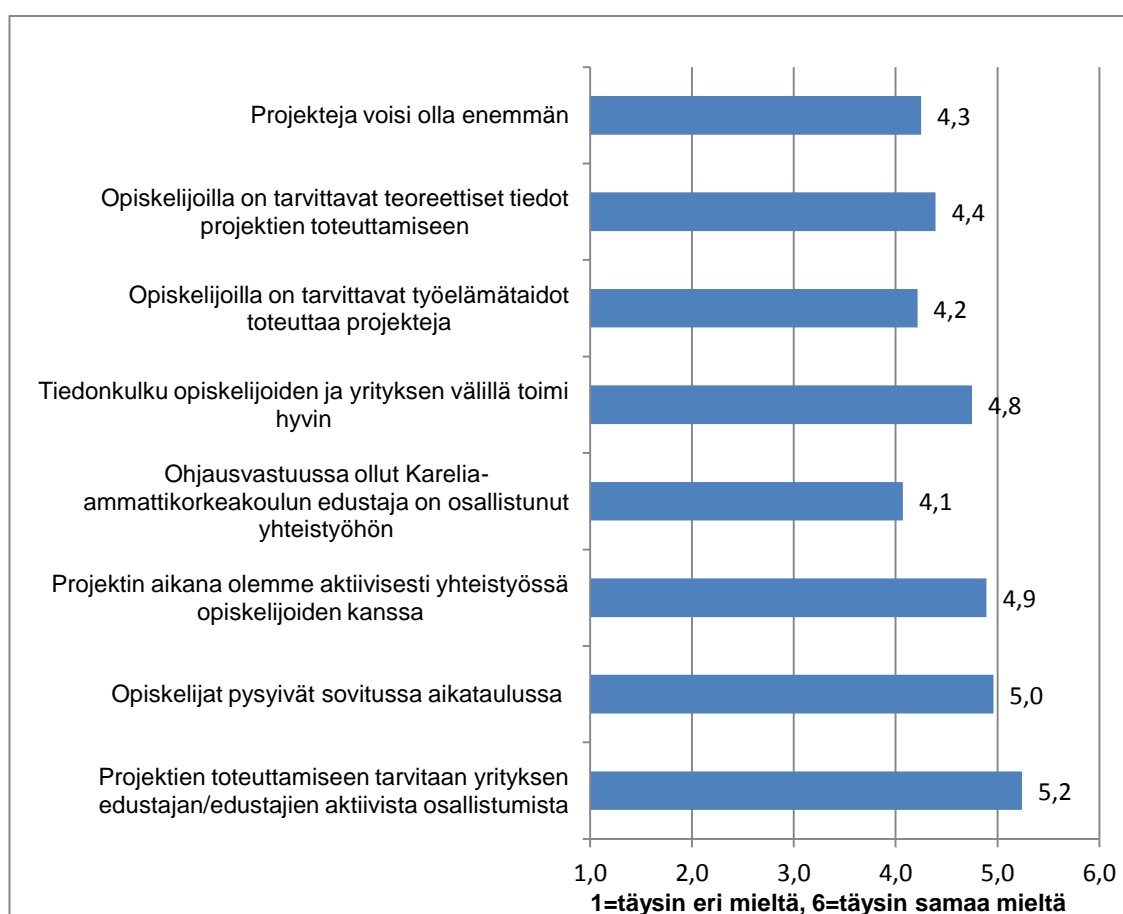
Yritykset ovat myös melko samaa mieltä siitä, että he saavat vaikuttaa riittävästi sekä projektin suunnitteluun että toteutukseen. Vastaajat ovat myös melko samaa mieltä siitä, että projekteista on ollut hyötyä yritystoiminnalle ja yritykset ovat saaneet myös uutta tietoa yritystoimintaan.

Kuvio 16. Yritysten näkemys projektiyhteistyöstä Karelia-ammattikorkeakoulun ja sen opiskelijoiden kanssa.

Kuviossa 17 esitellään lisää projekteihin liittyviä tuloksia. Yritykset kokevat, että projektien toteuttamiseen tarvitaan yritysten edustajan aktiivista osallistumista. Tätä mieltä oli yli 93 % vastaajista. Vastauksista ilmenee myös, että yritykset kokevat olleensa varsin aktiivisesti yhteistyössä opiskelijoiden kanssa, sillä samaa mieltä olevien osuus oli tässäkin noin 93 %. Yritysten mielestä opiskelijat pysyivät sovitus- aikataulussa hyvin. Tiedonkulun opiskelijoiden ja yritysten välillä koettiin toimineen myös varsin hyvin.

Yritysten mielestä projekteja voisi olla hieman enemmänkin. Opiskelijoilla myös koetaan olevan melko hyvät tarvittavat teoreettiset taidot sekä työelämätaidot projektien toteuttamiseksi. Kuviossa 17 vähiten samaa mieltä oltiin ohjausvastuussa olevan Karelia-ammattikorkeakoulun edustajan osallistumisesta yhteistyöhön. Tästäkin kuitenkin oltiin jonkin verran samaa mieltä vastausten keskiarvon ollessa hiukan yli 4,0.

Kuvio 17. Yritysten näkemyksiä projektiyhteistyöstä Karelia-ammattikorkeakoulun ja sen opiskelijoiden kanssa.

Yleiskuva projekteista on melko positiivinen sillä projektiyhteistyöhön koetaan olevan kokonaisuudessaan varsin tyytyväisiä. Projektit myös koettiin melko hyödyllisinä. Siitä huolimatta projekteista ei lopulta ole hirveästi otettu uusia toimintatapoja yrityksen käyttöön. Ilmi nousi myös se, että projektien toteuttamiseen tarvitaan yrityksen edustajalta aktiivista osallistumista. Koulun puolelta projektin ohjaaja voisi olla hieman näkyvämmässä roolissa yritysten suuntaan.

Avoimista kysymyksistä hyvinä kokemuksina esille nousivat opiskelijoiden luovuus ja uusien ideoiden tai tietojen saaminen. Myös yleisesti ulkopuolista näkemystä pidettiin positiivisena asiana. Yrityksen edustajat muun muassa kertoivat, että opiskelijoiden luovuus ja uudet ideat antavat yrityksille uutta voimaa ja suuntaa liiketoiminnalle. Vastauksissa myös esimerkiksi todettiin, että PK-yrityksille olisi ”herätys” paikallaan, jotta asioita ajateltaisiin uusista näkökulmista. Laadun Portaat –projektia myös nostettiin esille hyvänä tiedon ja uusien näkökulmien tuojana.

Opiskelijoiden motivaatiota ja ahkeruutta myös nostettiin vastauksissa esille; ryhmä oli nähnyt vaivaa ja opiskelijat olivat innostuneita asiasta. Yhteistyön sujuvuus projektin aikana myös koettiin hyvänä asiana, tässäkin esille oli nostettu Laadun Portaat –projekti ja sen sujuvuus. Muita sekalaisia hyviä kokemuksia oli lisäresurssin saaminen yritykselle ja todettiin myös projektien lisäävän yrityksen osallistumista ympäröivän yhteisön toimintaan.

Tämän kysymyksen vastauksista on siis pääteltävissä, että opiskelijoiden tekemä työ projektien eteen on usein yrityksille hyödyllistä. Tärkeimpinä seikkoina esille nousivat uuden tiedon saaminen sekä uudenlainen näkemys myös yrityksen ulkopuolelta.

Hyödyllisimpänä yksittäisenä projektina mainittiin laadun kehittäminen, eli Laadun Portaat. Tämän lisäksi hyödyllisinä projekteina mainittiin oman yhteisöasumishankkeen edistäminen, Kaislikkohiihto sekä markkinoinnin projektit. Vastauksissa myös todettiin, että kaikki kyseiselle yritykselle tehdyt projektit ovat olleet hyödyllisiä. Kaikilla vastaajilla ei ole välttämättä ollut tähän mennessä kuin yksi projekti, mutta jatkoa on kuitenkin suunniteltu. Tästä syystä on vaikea nostaa mitään yksittäistä projektia ylitse muiden.

Haastavina asioina projektien toteuttamisessa yritykset mainitsivat aikataulutuksen, sillä erityisesti yksityisyrittäjien on hankalaa löytää riittävästi aikaa esimerkiksi opiskelijoiden ohjaukseen. Yritykset pitivät myös haastavana opiskelijoiden motivointia ja sitä, että opiskelijat ymmärtäisivät yrityselämän vaatimuksia. Yrityksissä kiinnitettiin huomiota myös opiskelijoiden ohjaukseen ja todettiin, että sen pitäisi olla enemmän opettajien työtä. Nyt se vie liikaa aikaa yrityksiltä.

Kysyimme mitä huonoja kokemuksia yrityksillä on projekteista Karelia-ammattikorkeakoulun kanssa. Yritykset kertovat koulun jättävän toteuttamisen yrityksille, mikä on erittäin työlästä ja vaivalloista. Ideoita tulisi hioa enemmän ja niiden tulisi perustua tarkemmin faktatietoihin. Lisäksi ideoita tulisi katsoa muutenkin kuin paperilla. Tällä tarkoitetaan sitä, että innovaatiot voivat kuulostaa hyvältä teoriassa, mutta eivät välttämättä toimi samalla tavalla käytännön liike-elämässä. Huonoksi koettiin myös tiukka aikataulu eikä opiskelijoilla koeta aina olevan riittävästi käsitystä työelämän vaatimuksista.

Ohjauksen kerrottiin ammattikorkeakoulun puolelta olevan hyvin vähäistä, mikä takia ohjausvastuuta tulee liikaa yrityksille. Viestinnän kerrottiin olevan ammattikorkeakoulun ja yrityksen välillä opiskelijoiden varassa. Koulu on passiivinen ja ohjaajat koulun puolelta näkymättömiä. Projektin laajuus jää suhteellisen pieneksi, joten yrityksen kannalta vaiva ja siitä saatava hyöty on pienehkö. Varsinkaan pienillä yrityksillä ei välttämättä ole resursseja jalostaa ideoita, vaikka ne sikäli hyviä olisivatkin. Kokonaisuudessaan kysymykseen saimme varsin samanlaisia vastauksia kuin edellisenkin kysymyksen kohdalla.

7.4 Ammattikorkeakouluopiskelijat työharjoittelussa

Työharjoittelun osalta hyvin monen väittämän kohdalla (kuvio 18) yritykset ovat vastanneet olevansa lähes täysin samaa mieltä, sillä usean väittämän keskiarvo on selvästikin yli 5,0. Esimerkiksi harjoittelun koetaan antavan opiskelijoille hyvän käsityksen työelämästä, tätä mieltä oli 97,6 % vastaajista. Lisäksi vastaavia vastauksia annettiin yrityksen toimintaan liittyen. Yritykset kertovat harjoittelun aikana olevansa aktiivisesti yhteistyössä opiskelijan kanssa ja pyrkivänsä asettamaan opiskelijan ammatillisen kehittymisen etusijalle, josta kaikki vastaajat

olivat samaa mieltä. Myös jatkuvaa palautetta ja arviointia pyritään antamaan harjoittelun aikana. Harjoittelusta on myös hyötyä yrityksen toiminnalle, samaa mieltä olevien osuus tästä oli vajaat 98 %.

Kuvio 18. Yritysten näkemyksiä harjoittelu yhteistyöstä Karelia-ammattikorkeakoulun ja sen opiskelijoiden kanssa.

Varsin samaa mieltä yritykset olivat myös siitä, että opiskelijoilla on tarpeeksi taitoja ja tietämystä harjoittelutehtävien hoitamiseen. Myös opiskelijoiden työelämätaitoja pidetään varsin hyvinä. Harjoittelussa oleville hyvä uutinen on myös se, että yritykset ovat melko samaa mieltä siitä, että harjoittelussa olleet henkilöt asetetaan etusijalle uusia henkilöitä rekrytoitaessa. Työharjoitteluun liittyvistä vastauksista kaksi erottuvat joukosta. Nämä liittyvät väittämiin, joissa

sanotaan opiskelijoiden valitsevan kyseisen yrityksen harjoittelupaikaksi, koska yritys pystyy palkkaamaan usein uusia työntekijöitä sekä väittämään, jonka mukaan yritys on saanut tukea ammattikorkeakoululta harjoittelun aikana. Nämä saivat melko selkeästi pienimmät vastausten keskiarvot. Toki näissäkin yritykset olivat enemmän samaa kuin eri mieltä, mutta vastaukset kuitenkin antavat viitteitä siitä, että yritykset eivät koe saavansa täysin riittävästi tukea harjoittelun aikana. On myös tulkittavissa, etteivät yritykset usein pysty palkkaamaan uusia työntekijöitä.

Tiivistetysti vastauksista nousee ilmi, että harjoittelusta koetaan olevan hyötyä sekä opiskelijalle että yritykselle. Myös esimerkiksi opiskelijoiden valmiuksia harjoittelutehtävien hoitamiseen pidettiin varsin hyvinä.

Avoimien kysymysten osalta liiketalouden opiskelijan työllistämisestä harjoittelijana nousi hyvinä kokemuksina esille rekrytointi, joka oli yksi suurimmista kokonaisuuksista. Harjoittelun kautta opiskelijoita on voitu palkata yritykseen niin erilaisiin sijaisuuksiin tai tuurauksiin kuin vakituisen työsuhteeseenkin. Opiskelijoiden motivaatiota ja aktiivisuutta uuden oppimiseen ja ahkeraan työn tekoon sekä työhön paneutumiseen myös kehuttiin.

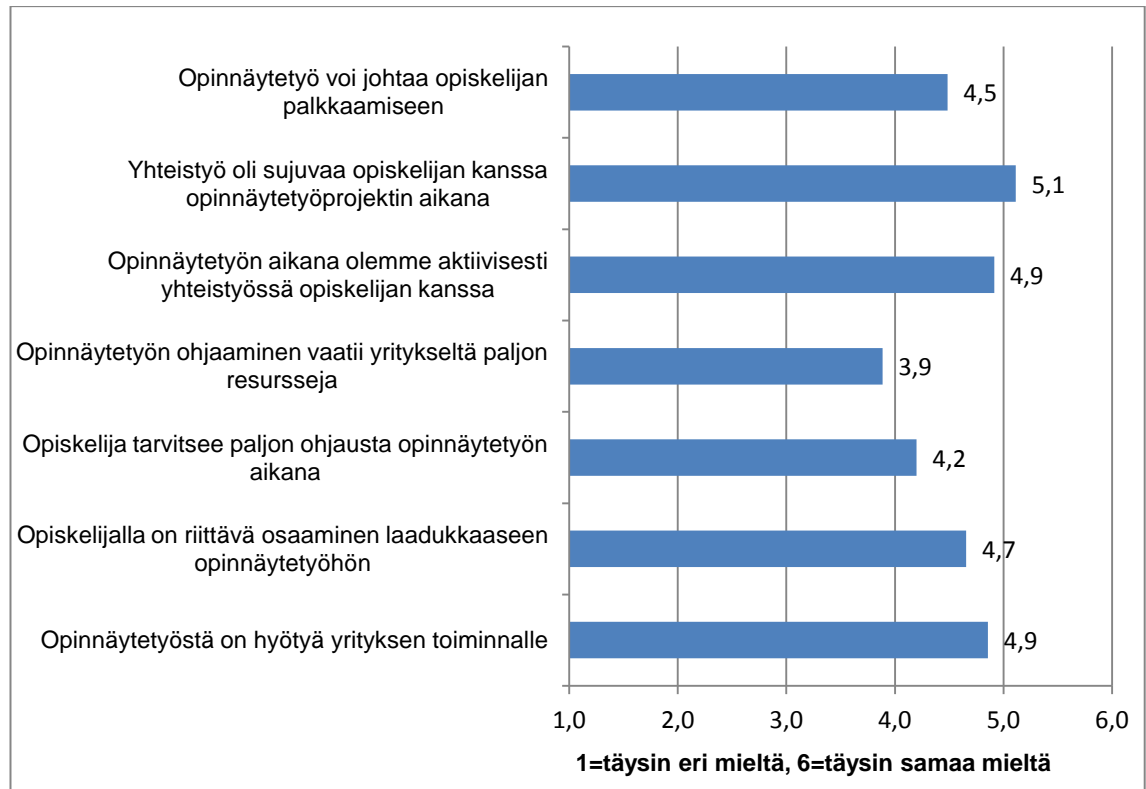
Yritykset kokivat, että opiskelijoilla on hyvät perusvalmiudet ja tietotekniset taidot työtehtävien hoitamiseen. Opiskelijoiden koettiin olevan sosiaalisilta taidoiltaan lahjakkaita, mikä näkyy esimerkiksi ulospäin suuntautuneisuutena. Yritykset kertovat saavansa suurta hyötyä harjoittelijoista eri tehtävissä, joissa myös opiskelijoilla on mahdollisuus oppia uusia asioita. Harjoittelijat myös ovat suuri apu erityisesti ruuhkaisempana sesonkiaikana. Vielä yhtenä positiivisena asiana esille nousi piristyksen ja vaihtelun tuominen työyhteisöön, jolloin opiskelijoilta myös voidaan saada uudenlaisia toimintatapoja työyhteisölle.

Selvästikin harjoittelusta suurin anti yrityksille on mahdollisuus löytää uusi työntekijä harjoittelijoiden joukosta. Työharjoittelun kautta onkin yrityksille varmasti helppoa palkata uusia henkilöitä, mikäli kohdalle sattuu ahkera ja motivoitunut opiskelija, mitä vastauksissa kehuttiin.

Vastaavasti mahdollisista työharjoittelusta saaduista huonoista kokemuksista saimme vain muutamia yksittäisiä vastauksia. Esimerkiksi harjoittelijoiden lähtötasot tiedoissa ja taidoissa voivat olla hyvin vaihtelevia, joten tästä syystä yrityksen on hankala arvioida ennakkoon ohjauksen tarvetta. Myös joskus esimerkiksi kielitaito voi nousta haasteeksi. Yhtenä mainintana saimme myös sen, ettei koulu ole hyödyntänyt yrityksen halua tehdä yhteistyötä. Voimme kuitenkin päätellä, etteivät yritykset ole kokeneet merkittäviä haasteita harjoitteluyhteistyössä.

7.5 Opinnäytetyöyhteistyö

Opinnäytetyön osalta (kuviot 18 ja 19) yhteistyön koetaan sujuvan hyvin opiskelijan kanssa ja yritykset ovat opinnäytetyöprojektin aikana varsin aktiivisesti yhteistyössä opiskelijan kanssa. Opinnäytetyön koetaan tuovan hyötyä yrityksen toiminnalle ja lisäksi opiskelijalla koetaan olevan varsin riittävä osaaminen laadukaana opinnäytetyön tekemiseen. Molempien vastausten kohdalla samaa mieltä oli yli 91 % vastaajista. Yritykset antavat myös ymmärtää, että opinnäytetyö voi johtaa jopa opiskelijan palkkaamiseen. Yritykset jossain määrin kokevat, että opinnäytetyön ohjaaminen vaatii yritykseltä paljon resursseja ja opiskelijat myös tarvitsevat melko paljon ohjausta opinnäytetyöprojektin aikana, tätä mieltä oli 74,3 % vastaajista.

Kuvio 19. Yritysten näkemyksiä opinnäytetyöyhteistyöstä Karelia-ammattikorkeakoulun ja sen opiskelijoiden kanssa.

Opinnäytetöiden kohdalla yrityksissä yleisluultaan koetaan, että opiskelijoiden osaaminen on hyvällä tasolla ja yhteistyö on sujuvaa. Siten työstä on myös hyötyä yritykselle. Vastavuoroisesti opinnäytetyöprojekti myös kuitenkin vaatii jonkin verran resursseja yritykseltä.

Avoimista kysymyksistä selvisi, että yrityksillä oli hyviä kokemuksia opinnäytetyöstä liiketalouden opiskelijan kanssa. Kommunikaation todettiin sujuneen hyvin ja innovatiivisuuden olleen hyvää. Yrityksissä on oltu jopa yllättyneitä opiskelijoiden kekseliäisyydestä ja uusista ideoista, joita yrityksissä ei ole tullut edes ajateltua.

Opinnäytetyöstä on koettu saavan parhaimmillaan suurta hyötyä, sillä opinnäytetyöllä on ollut vaikutusta esimerkiksi työyhteisöihin ja tulevaisuuden päätöksiinkin yrityksissä. Opinnäytetyön tuloksena on esimerkiksi saatu hyviä ohjeita päivittäiseen työhön ja on myös saatu toteutetuksi sellaisia asioita, joihin ei muuten esimerkiksi pienissä yrityksissä olisi ollut aikaa.

Tästä kysymyksestä saadut vastaukset siis tukevat edellä esitetystä väittämistä saatuja tuloksia. Merkittävimpinä hyvinä kokemuksina opinnäytetöistä nousevat niistä saadut hyödyt. Näitä hyötyjä ovat erityisesti uudet ideat, joita on voitu ottaa käyttöön päivittäiseenkin työhön.

Opinnäytetyöhön liittyen kysyimme vielä mahdollisia huonoja kokemuksia liiketalouden opiskelijan kanssa. Tästä esille nousi muutamia yksittäisiä asioita. Eräässä vastauksessa kerrottiin tulleen yllätyksenä opiskelijan tietämättömyys alaa kohtaan, jolle opinnäytetyötä tehtiin. Mainintoja tuli myös siitä, että opinnäytetyön eteneminen vaati yritykseltä aikaa ja ohjausta, sillä työn tekeminen on muuten tuntunut olevan haastavaa. Myös koulun ohjaamisen kerrottiin olevan niukkaa.

Ajankäyttöön liittyen mainintoja tuli siitä, että tapaamisaikojen yhteensovittaminen oli haastavaa ja yleisesti opinnäytetyö vei paljon aikaa, jotta se olisi hyödyllinen sekä opiskelijalle että yritykselle. Ajankäytön suunnittelussa ja ennakkoinnissa olisi myös ollut toivomisen varaa, sillä asiat tahtoivat jäädä viime tippaan ja ylipäättään opinnäytetyön tekeminen saattoi venyä kestoiltaan hyvin pitkäksi. Myös yhteydenpidossa opiskelijan kanssa oli parantamisen varaa. Yhteydenpidon mainittiin jossain tapauksessa olleen lähinnä sähköpostin varassa ja opiskelijan vierailuja yrityksessä olisi kaivattu. Opinnäytetyön tason kerrottiin myös vaihtelevan opiskelijan kiinnostuksen mukaan ja siksipä joissakin tapauksissa opinnäytetyön sisällössä olisi ollut parantamisen varaa.

Kuten todettua, kysymykseen saadut vastaukset olivat lähinnä yksittäisiä mainintoja. Kuitenkin myös opinnäytetöistä nousi esille samanlaisia piirteitä kuin esimerkiksi koulun kursseilla tehtävistä projekteista. Näitä olivat siis haasteet ajan riittävydessä. Opinnäytetyöprojekti vie paljon aikaa ja ohjausta koulun puolelta olisi voinut olla enemmänkin.

8 Tulosten vertailu

Vertailtaessa työelämäyhteistyön tai oppilaitosyhteistyön merkitystä opiskelijoiden ja yritysten välillä (liite 2), voimme todeta, että molemmat osapuolet pitävät yhteistyötä tärkeänä. Eroja tulee kuitenkin siinä, kuinka osapuolet kokevat yhteistyön toteutumisen. Yritykset kokevat yhteistyön opiskelijoiden kanssa toteutuvan selkeästi paremmin kuin opiskelijat kokevat sen toteutuvan yritysten kanssa. Siinä missä yritysten keskiarvoksi asteikolla 1-6 muodostui 5,3, oli se opiskelijoilla 3,7. Yritykset kokevat myös yhteistyön toteutuvan hyvin Karelia-ammattikorkeakoulun kanssa.

Työelämäyhteistyön hyödyllisyyden osaltakin yritykset olivat melko samaa mieltä siitä, että yhteistyö on kehittänyt organisaation toimintaa. Myös hyödyllisiä kontakteja opiskelijoihin on koettu yhteistyön myötä saaneen. Opiskelijat eivät kokeneet työelämäyhteistyön olevan merkittävässä osassa ammatillisen kehittymisen kannalta.

Yhteistyön määrästä opiskelijat olivat hieman enemmän sitä mieltä, että työelämäyhteistyötä on liian vähän kuin liian paljon. Myös yritykset vastasivat, että yhteistyötä haluttaisiin jonkin verran lisää Karelia-ammattikorkeakoulun kanssa. Yhteistyömahdollisuuksien hyödyntämiseen liittyen opiskelijat ovat melko samaa mieltä siitä, että he pyrkivät hyödyntämään kaikki työelämäyhteistyön mahdollisuudet. Yritykset ovat puolestaan hiukan samaa mieltä siitä, että he ovat hyvin tietoisia Karelia-ammattikorkeakoulun tarjoamista yhteistyön mahdollisuuksista.

Luentojen hyödyistä yritykset olivat sitä mieltä, että he kokevat pystyvänsä tarjoamaan konkreettista työelämänäkökulmaa. Opiskelijat ovat vain hiukan samaa mieltä siitä, että työelämän edustajien luennot ovat opettajien luentoja hyödyllisempiä. Yritysvierailuista saatavasta hyödyistä oltiin myös samoilla linjoilla kuin luentojenkin hyödyistä.

Sekä yritysten edustajien luentoja että yritysvierailujen määrästä opiskelijoista 70 % oli sillä kannalla, että niitä tulisi lisätä. Myös yritykset ovat sitä mieltä, että

voisivat ottaa vierailijoita useammin yrityksiin ja voisivat myös luennoida useammin Karelia-ammattikorkeakoululla. Yritysten edustajien luennoilla osallistumiseen liittyen opiskelijoista noin 65 % ei ole jättänyt kyseisiä luentoja väliin. Yritysten näkemys on myös sitä tukeva, sillä yritykset ovat melko samaa mieltä väitteestä, jonka mukaan opiskelijat osallistuvan aktiivisesti yritysten edustajien luennoille. Samaa osallistumisaktiivisuutta yritykset kokivat myös yritysvierailujen osalta. Näiden osalta opiskelijoista noin 85 % vastasi, ettei ole jättänyt vierailuja välistä.

Työelämäprojektien hyödyllisyydestä sekä opiskelijat että yritykset ovat varsin samoilla linjoilla; molemmille osapuolille on hyötyä. Projektien määrästä yritykset ja opiskelijat kolmatta vuosikurssia lukuun ottamatta ovat samaa mieltä, eli projekteja voisi olla enemmänkin. Myös sekä yritykset että opiskelijat kokevat projektit kiinnostavina, yritykset jopa pitävät niitä kiinnostavampina kuin opiskelijat. Hyödyllisimmistä projekteista molemmille osapuolille esiin nousi Laadun portaat –projekti.

Harjoittelun merkityksestä sekä opiskelijat että yritykset olivat samoilla linjoilla. Harjoittelu on opiskelijoille tärkeä osa työelämäyhteistyötä ja yrityksille harjoittelusta on hyötyä. Ammatillisen osaamisen kehittymistä harjoittelu tukee opiskelijoiden mielestä. Tähän antaa myös tukea yritysten vastaukset, joiden mukaan opiskelijan ammatillinen kehittyminen pyritään asettamaan etusijalle harjoittelun aikana. Myös ammattiosaamisen kannalta harjoittelua pidetään hyvänä; opiskelijat kokevat sen hyödyllisempänä kuin kouluopetuksen ja yritysten mukaan opiskelija saa harjoittelussa hyvän käsityksen työelämästä. Opiskelijat ovat melko samaa mieltä siitä, että harjoittelu johtaa työpaikkaan. Tätä tukevat myös yritysten vastaukset siitä, että harjoittelussa olleet asetetaan etusijalle uusia työntekijöitä rekrytoitaessa. Sekä opiskelijoilta että yrityksiltä esille nousi se, ettei harjoittelun lopussa ole loppupalaveria, jossa antaa palautetta harjoittelusta.

Opinnäytetyön merkityksestä opiskelijat ovat jonkin verran samaa mieltä siitä, että opinnäytetyö on tärkeä osa työelämäyhteistyötä. Yritykset kokevat opinnäytetyön olevan varsin hyödyllinen yrityksen toiminnalle. Samaa mieltä tästä ovat myös opiskelijat, mikäli työhön on panostettu kunnolla. Opinnäytetyön johtami-

sesta työpaikkaan opiskelijat eivät olleet toiveikkaita. Sen sijaan yritykset olivat melko samaa mieltä siitä, että opinnäytetyö voi johtaa opiskelijan palkkaamiseen.

Vertailu aiempiin tutkimuksiin

Karelia-ammattikorkeakoulun toteuttamissa työelämä- ja opiskelijapalautteessa kartoitetaan osin samanlaisia asioita kuin meidän tutkimuksessamme. Sekä työelämäpalautteessa että tutkimuksessamme esiin nousee se, että työelämä toivoo pitkäjänteistä yhteistyötä ammattikorkeakoulun kanssa. Projektitöiden osalta tutkimuksestamme kävi ilmi samanlaisia piirteitä kuin työelämäpalautteenkin tuloksista. Projektin ohjausta voisi kehittää, mutta muuten projektitöihin ollaan tyytyväisiä. Olennaisin ero työelämäpalautteen ja tutkimuksemme välillä oli se, että tutkimuksessamme yritykset eivät olleet erityisen samaa mieltä siitä, että projektin myötä otettaisiin käyttöön uusia toimintatapoja yritykselle. Työelämäpalautteessa vastaajat ovat olleet enemmän samaa mieltä siitä, että projektien tulokset ovat suoraan hyödynnettävissä yritysten toimintaan.

Harjoittelun osalta varsin samanlainen linja työelämäpalautteen ja tutkimuksemme välillä jatkuu. Molemmissa esille nousi, että ammattikorkeakoulun tarjoama tukea harjoittelupaikan ohjaajalle hieman parantaa. Opiskelijoiden tiedot ja taidot koettiin olevan hyvällä tasolla. Yhteistyö opiskelijan kanssa opinnäytetyön aikana koettiin sujuvaksi ja lopputulos hyödylliseksi sekä työelämäpalautteessa että tutkimuksessamme. Opinnäytetyön ohjaamistakin koulun puolelta olisi molempien tulosten perusteella varaa parantaa.

Opiskelijapalautteessa ei käsitelty kovinkaan paljoa samoja asioita kuin tutkimuksessamme. Yhtäläisyydet keskittyvät lähinnä harjoitteluun. Selvästi samanlaisia tuloksia on saatu siinä, tukeeko harjoittelu hyvin osaamisen kehittymistä. Sekä opiskelijapalautteessa että tutkimuksemme kävi selkeästi ilmi, että harjoittelu tukee oman osaamisen kehittymistä. Harjoittelun ohjaukseen opiskelijapalautteessa oltiin varsin tyytyväisiä. Tutkimuksessamme tämä ei noussut selvästi esille. Harjoittelun ohjaus esimerkiksi mainittiin huonoina kokemuksina harjoittelusta.

Tradenomiliitto TRAL:n tutkimuksesta nousi ilmi samanlaisia pääpiirteitä kuin opinnäytetyössämme. Tradenomiliiton mukaan harjoittelulla ja opinnäytetyöllä on suuri merkitys työllistymiseen valmistumisen jälkeen. Tutkimukseemme vastanneet yritykset kertoivat asettavansa etusijalle harjoittelussa olleet henkilöt uutta työntekijää rekrytoitaessa. Tradenomiliiton mukaan myös projektien tulisi olla sidottuina kurssisisältöön ja kiinnittää enemmän huomiota esimerkiksi harjoittelun laatuun ja ohjaukseen. Tutkimuksessamme puolestaan projektien sisältöä ja tavoitteita halutaan saada opiskelijoiden ja yritysten osalta yhteneväisemmäksi. Myös ohjaus nousi lähes jokaisessa työelämäyhteistyön muodossa tekijäksi, johon tulisi kiinnittää enemmän huomiota.

9 Työelämäyhteistyön kehittäminen

Tuomme esille kyselyidemme kautta saatuja kehitysideoita jokaisesta käsittelemästämme työelämäyhteistyön muodosta. Kuitenkin yhteisesti sekä luentoihin ja vierailuihin että projekteihin on olemassa tärkeä kehittämiskohde. Kuten yritysten ja niiden edustajien tietoja etsiessämme havaitsimme, ei niitä ole dokumentoituna kootusti mihinkään järjestelmään.

Tähän olisi tärkeää tehdä muutos, sillä kontaktit ovat tärkeä osa työelämäyhteistyön ylläpitämistä ja sen kehittämistä. Nyt tieto osasta yhteistyötä tekevästä yrityksistä on ainoastaan kunkin opettajan omassa tiedossa. Tämä on myös riskitekijä, sillä kun kyseinen opettaja lähtee Karelia-ammattikorkeakoulusta pois, lähtee tärkeää tietoa ja jopa osa Karelia-ammattikorkeakoulun kontakteista hänen mukanaan. Siksi esimerkiksi CRM –järjestelmän (customer relationship management) käyttäminen olisi tärkeää.

Luennot ja vierailut

Opiskelijoiden keskeisimmät toiveet kohdistuivat määrään ja laatuun. Selkeä enemmistö vastanneista haluaa lisätä yritysvierailujen ja luentojen määrää. Vierailuista ja luennoista liiketalouden opiskelijat saavat kosketusta työelämään. He saavat hyödyllistä tietoa ja näkökulmaa oman alan mahdollisuuksista. Lisäksi

luennot ja vierailut tuovat opintoihin monipuolisuutta normaalien luentojen ohessa.

Opiskelijat vaativat luennoilta ja vierailuilta laatua. Kuten projektien, myös luentojen ja vierailujen aiheiden toivotaan kytkeytyvän kurssin sisältöön tuoden koulutuksen tarjoamalle teoriapohjalle käytännön työelämän vahvistusta. Luentojen ja vierailujen suunnittelussa, organisoinnissa ja ohjauksessa on siis parannettavaa. Opiskelijat kokevat, että vierailut ja luennot rakentuvat tällä hetkellä liikaa yritysesittelyistä. Tällöin todellista kosketuspintaa yritykseen tai sen toimintaan ei saada ja kokemus jää pintapuoliseksi. Opiskelijat haluavat saada tietoa todellisten näkemysten ja kokemusten kautta eri toimialoilta, samanlaisen koulustaustan pohjalta uraa rakentaneilta tai rakentavilta edustajilta, jotka kertoisivat opiskelijoille siitä, mitä työelämä todellisuudessa on.

Opiskelijat toivovat myös, että yritysten edustajat valmistautuisivat huolellisemmin vierailuihin tai järjestettyihin luentoihin. Yritysten edustajien toivottaisiin olevan motivoituneita ja mielenkiintoa aiheita kohtaan olisi oltava ilmeinen. Kun vierailijat ovat kiinnostavia ja mielenkiintoisia, vaikuttavat myös eri aiheet kiinnostavammilta ja siten on myös mahdollista saada enemmän hyötyä irti käsiteltävistä aiheista. Opiskelijoiden mielestä olisi lisäksi mukavaa päästä yritysvierailuilla näkemään käytännön työtä, mitä kyseisessä yrityksessä päivittäin tehdään.

Opiskelijat ehdottavat luentojen sijoittamista keskelle päivää, jolloin poissaoloja tulisi varmasti vähemmän. Jos luento on sijoitettu alkamaan aikaisin aamulla tai vastaavasti myöhemmin iltapäivällä, on houkutus luennon väliin jättämiselle paljon suurempi. Muutenkin opiskelijat toivovat, että esimerkiksi taukojen ajankohdista kerrottaisiin vierailijalle etukäteen.

Opiskelijoiden aktiivisuuteen osallistua luennoille ja yritysvierailuille kasvattaisi myös mahdollisuus vaikuttaa itse luentojen sisältöihin tai vierailujen kohteisiin. Opiskelijat toivovat, että heidän toiveitaan otettaisiin huomioon kurssisisältöjen suunnittelussa luentojen ja vierailujen osalta. Ensimmäisen vuosikurssin opiskelijat tarvitsevat näkemystä eri toimialoista ja siitä miten eri suuntautumisvaihtoehtojen koulutuksista valmistuneet työllistyvät. Toisen vuosikurssin opiskelijat

kaipaavat vaihtoehtoja ja vinkkejä työharjoittelua varten ja kolmannen vuoden opiskelijat etsivät mahdollisia kontakteja työelämään opinnäytetyöprosessin toteuttamista tai valmistumisen jälkeistä työllistymistä varten. Nämä seikat olisi hyvä huomioida vierailijoita ja yritysvierailuja suunnitellessa. Yritysvierailuja on myös epätasaisesti eri opintosuuntautumisten välillä ja tähän toivottaisiin muutosta.

Kehitysideoiden määrä yrityksiltä oli hyvin vähäinen. Ehdotuksena tuli, että vierailujen ajankohdat sovittaisiin hyvissä ajoin. Myös aktiivisuutta painotettiin. Lisäksi huomautettiin, että yrittäjien taloudellinen tilanne ei aina ole ruusuinen. Joensuun ulkopuolelta koululle luentoa tuleville yrityksen edustajille tulee matkakuluja, jotka voivat joskus olla liikaa.

Projektit

Karelia-ammattikorkeakoulun liiketalouden opiskelijat haluavat lisää projektiyhteistyötä, mikä ilmenee kyselystämme projektien kehittämisideoihin saaduista vastauksista. Tärkeänä pidettiin sitä, että projekteja tehtäisiin laaja-alaisesti koko maakuntaan, eri toimialojen yrityksille ja erilaisina toimeksiantoina. Tämän uskotaan kasvattavan omaa näkemystä työelämän tradenomeille tarjoamiin työmahdollisuuksiin ja -kenttään liittyen. Monipuolisuus nähdään myös mahdollisuutena päästä hyödyntämään erilaisia koulutuksen ja kokemuksen kautta opittuja taitoja yhteistyössä työelämän kanssa.

Projektityöskentelylle yleisesti toivotaan myös vaihtelua. Opiskelijat haluavat vaihtelevia ryhmäkokoja ja laajuudeltaan vaihtelevia projekteja. Tällä halutaan eritoten uusia ja erilaisia oppimiskokemuksia, sekä projektien laajuutta säätelämällä mahdollisuutta tutustua mahdollisimman moniin yrityksiin. Vaihtelevuuden uskotaan myös kasvattavan mielenkiintoa projekteja kohtaan ja samalla lisäävän motivaatiota opiskeluun.

Opiskelijat toivovat ammattikorkeakoululta enemmän suunnittelua, organisointia ja ohjausta. Projektien suunnittelussa ja organisoinnissa tulisi ottaa paremmin huomioon niin yhteistyöyritys kuin kurssi, jolla projekti toteutetaan. Monista vastauksissa esille nousi kokemus siitä, että yhteistyöyritys ei ole ollut soveltuva

kyseiseen projektiyhteistyöhön tai yrityksellä ei ole todellista tarvetta tai kiinnostusta osallistua opiskelijaprojektiin. Yrityksen aktiivisuus ja sitoutuminen projektiin koetaan heijastuvan suoraan opiskelijoiden omaan motivaatioon projekteja kohtaan. Opiskelijat toivovat, että projektien yhteistyökumppanit valittaisiin suunnitelmallisemmin. Tärkeää on, että yhteistyökumppanilla on oikea tarve työlle ja visio projektin lopputuloksesta on realistinen ja näin opiskelijoiden toteutettavissa. Opiskelijat kokevat myös, että opettajien tulisi hyödyntää enemmän jo olemassa olevia työelämäyhteyksiä, sillä esimerkiksi opiskelijoiden on erittäin vaikea löytää projekteihin soveltuvia yrityksiä itse, vielä vähäisen työelämän kokemuksen pohjalta.

Suunnittelussa tärkeänä nähtiin myös projektien aiheiden integroituminen kurssin sisältöön, joka tukisi paremmin myös opiskelijoiden kokemusta oman substanssiosaamisen riittävydestä projektissa käsiteltävään aihealueeseen. Pannostamalla projektiyhteistyön suunnitteluun voidaan myös mahdollistaa opiskelijoille tasapuolisempi oppimiskokemus.

Ammattikorkeakoulun tulisi myös käyttää enemmän resursseja projektien ohjaamiseen. Opiskelijat kokevat, että yrityksissä ei aina tarkalleen tiedetä mitä yhteistyö heiltä vaatii tai mitä sääntöjä tai tavoitteita yhteistyölle on asetettu. Lisäksi opiskelijat kokevat, että yrityksissä ei aina tiedosteta yhteistyön merkitystä heidän oman toimintansa kehittämisen kanavana. Yrityksissä ei siis ole täyttä varmuutta siitä, mitä mahdollisuuksia työelämäyhteistyö Karelia-ammattikorkeakoulun kanssa heille tarjoaa.

Kehitysideoina ja toiveina yrityksiltä saimme yhteistyön lisäämistä, jotta mahdolliset ongelmakohdat vähentyisivät. Tämän lisäksi yhteistyö myös lisäisi opettajienkin osaamista. Markkinointiin kaivattaisiin myös lisää aktiivisuutta koulun puolelta, jolloin tietoisuus erilaisista projekteista lisääntyisi. Vastauksissa myös pyydettiin rohkeasti ottamaan yhteyttä eri yrityksiin mahdollisten projektien tiimoilta. Tätä konseptia, jossa projekteja tehdään yrityksille, pidettiin hyvänä, mutta toiveena kuitenkin ilmeni, että koulu kartoittaisi enemmän yritysten tarpeita siitä, millaisia projekteja kaivattaisiin. Palavereja toivottiin kehitettävän; yritykset kaipaivat kunnollista alku- ja loppupalaveria, joissa tulisi kerätä kokemuksia jatkuvaa kehittämistä varten.

Työharjoittelu

Opiskelijat kaipaavat parannusta harjoittelun ohjaamiseen sekä tuen ja tiedon saamiseen. Ennen harjoittelun alkua olisi hyvissä ajoin tärkeää olla enemmän tietoa ylipäättään harjoittelusta ja paikan hakemisesta. Tässä vaiheessa opiskelija voisi olla paikallaan antaa esimerkiksi tietoa työhaastatteluun valmistautumisesta. Harjoittelupaikan valintaan toivottaisiin apua ja ideoita. Mitä kattavammin opiskelijat saavat tietoa esimerkiksi erilaisista harjoittelupaikoista, sitä helpompaa on opiskelijan sellainen löytää. Tästä syystä koulun roolia harjoittelupaikkojen välittäjänä toivotaan kehitettävän niin, että opettajat välittäisivät opiskelijoille tietoa eri yrityksistä, jotka ottavat harjoittelijoita töihin. Yritysten edustajien luentoja voisi myös hyödyntää harjoittelupaikan löytämisessä: koululle voisi kutsua työnantajia, joilla on tarjolla harjoittelupaikkoja. Harjoittelun ohjausta hahmotettaisiin paremmalle tasolle ja tavoitteet selkeiksi, kuten paremmin tietoa esimerkiksi harjoittelun aikana palautettavista raporteista.

Harjoittelun lopussa olisi hyvä pitää loppupalaveri työnantajan, opiskelijan ja koulun ohjaajan kanssa. Palaverissa annettaisiin palautetta puolin ja toisin, josta varmasti olisi hyötyä niin opiskelijalle, koululle kuin työnantajallekin tulevaisuutta ajatellen. Tässä palaverissa voisi myös pohtia mahdollisuutta jatko yhteistyölle esimerkiksi opinnäytetyön muodossa. Myös muitakin palavereja, esimerkiksi harjoittelun aikana, ehdotettiin lisättäväksi.

Myös yrityksiltä saimme muutamia kehitysehdotuksia työharjoitteluun liittyen. Yritystenkin ehdotuksena olivat alku- ja loppukeskustelut. Alkukeskustelussa käytäisiin läpi harjoittelun tavoitteita ja loppukeskustelussa puolestaan annettaisiin palautetta, josta olisi varmasti hyötyä niin harjoittelijalle kuin ohjaajallekin. Yhteydenottoon liittyviä asioita myös mainittiin. Joskus harjoittelupaikan hakijoiden yhteydenottojen kerrotaan tulevan liian myöhään. Siksi olisi hyvä sopia etukäteen jokin aikaraja, johon mennessä harjoittelupaikkaa tulisi hakea. Ehdotukseksi saimme myös sen, että koulu ottaisi yhteyttä yritykseen, jonka jälkeen yrityksestä voisi selkeästi tulla näyttämään mitä asioita harjoittelun osalta kaivataan.

Kesäaikana olevaan harjoitteluun liittyen ehdotettiin, että harjoittelun olisi hyvä alkaa jo toukokuussa, jotta ennen kesälomia ehditään perehdyttää uusi harjoittelija työtehtäviinsä. Ehdotuksena oli myös, että harjoittelijat olisivat limittäin niin, että ennen kuin aiemman opiskelijan harjoittelu päättyy, olisi uusi harjoittelija jo tullut. Tällöin vanhempi harjoittelija oppii myös perehdyttämistä ja varsinaiset työntekijät ehtivät keskittyä paremmin omiin töihinsä. Harjoittelutehtävät tulisi myös hyvissä ajoin määritellä ja valmistella huolella, jotta harjoittelija välttyy ”nakkihommilta”. Tämä on toki yrityksen itsensä varassa, mutta olisi varmasti hyvä ennen harjoittelua mahdollisesti yhdessä koulun ohjaajan, opiskelijan ja yrityksen edustajan kanssa pohtia työtehtävien sisältöä. Myös koulun aktiivisuuteen toivottiin parannusta esimerkiksi ohjauksen määrään liittyen. Joissakin tapauksissa myös toivottiin, että koulukin esittäisi toiveita harjoitteluun ja sen sisältöön liittyen.

Opinnäytetyö

Opinnäytetyöhön liittyvien asioiden kehittämiseksi saimme opiskelijoilta muutamia ehdotuksia. Lähtökohtana opinnäytetyöhön olisi tiedon saaminen koululta. Riittävän ajoissa olisi hyvä tuoda esiin ensinnäkin se, mikä opinnäytetyö on, mihin sillä pyritään ja mitkä sen tavoitteet ovat. Erityisesti opinnäytetyön lähestyessä voisi pitää yleisen infotilaisuuden, jossa voitaisiin käydä läpi opiskelijoita askarruttavia seikkoja opinnäytetyöhön liittyen. Sen lisäksi, että opiskelijat eivät tiedä opinnäytetyöstä kovinkaan paljoa, pidetään sitä myös välttämättömänä pahana. Olisikin tärkeää yrittää saada markkinoitua opinnäytetyötä toimeksiantajalle hyödyllisenä ja tärkeänä työnä. Esimerkiksi projektit koetaan myönteisenä, koska niitä pidetään toimeksiantajille hyödyllisenä.

Yleisestikin koulun roolia opinnäytetyössä toivottaisiin parannettavan. Ensinnäkin opiskelijat toivoisivat saavansa ideoita eri opinnäytetyön aiheista ja tukea aiheen löytämiseen. Koulun ja toimeksiantajien yhteistyötä ja verkostoja voisi hyödyntää ja pyrkiä saamaan yrityksiltä valmiita opinnäytetyön aiheita. Aiheita myös voisi listata esimerkiksi ilmoitustaululle. Ohjauksen määrään olisi myös toivottavaa lisätä. Esimerkiksi erilaisia kehityskeskusteluja ja tapaamisia voisi pitää säännöllisesti, joissa voitaisiin tehdä tilannekatsaus opinnäytetyön etenemisestä ja kertoa korjattavia asioita. Opiskelijoille olisi siis hyvä tähdentää, että

opiskelija voi pyytää opinnäytetyön ohjaajalta ohjausta oman tarpeen mukaan. Koulun toivotaan myös kommunikoivan enemmän toimeksiantajan kanssa esimerkiksi yhteisten kokousten muodossa. Kommunikointiin panostamalla voidaan myös välttää erilaisia väärinkäsityksiä ja epäselvyyksiä koulun, opiskelijan ja toimeksiantajan välillä.

Yrityksille ja toimeksiantajille toivotaan mahdollisimman paljon hyötyä opinnäytetyöstä. Kun toimeksiantajalla on jokin selkeä kehitystarve, ja sen lisäksi intoa ja halua ottaa vastaan kehitysideoita, luo se motivaatiota ja kiinnostusta onnistuneen opinnäytetyön tekemiseen. Toimeksiantajalle voi myös olla enemmän hyötyä opinnäytetyöstä, joka on tehty ryhmätyönä, jolloin lopputuloksen on mahdollista olla syvällisempi ja kattavampi toimeksiantajalle. Opinnäytetyön tekemiseen ryhmätyönä voitaisiinkin kannustaa nykyistä paremmin.

Yritykset toivoisivat opiskelijoilta laajempaa perehtymistä alasta, jota koskien opinnäytetyötä tehdään. Yhtenä ehdotuksena oli myös saada yrityksen tietoon ammattikorkeakoulun antamat kommentit opinnäytetyön arvostelusta sekä saada opinnäytetyö tarkistettavaksi ennen julkistamista, jotta asiavirheitä välttyttäisiin. Yritykset myös toivoivat tiiviimpää yhteistyötä opinnäytetyöprosessissa ja selkeitä raameja toiminnalle. Aikataulujen pitävyyttä opinnäytetyön valmistumisessa myös korostettiin.

Koulun henkilöstöä myös toivottaisiin aktiivisemmin mukaan yritys yhteistyöhön, sillä yritykset pohtivat jopa sitä, ovatko opettajat erkaantuneet todellisuudesta. Koulun tulisi kerätä myös palautetta toimintansa kehittämiseksi. Myös opiskelijoiden taitotasosta mainittiin se, ettei yritysten tule opettaa äidinkieltä, se pitäisi jo osata. Perusasiat, kuten äidinkielen taito, voisi olla hyvä testata ennen opinnäytetyön tekoa. Tavoitetasoa toivottiin korkeammalle, sillä yritykselle tulee tuottaa arvoa ja sitä on osattava markkinoida. Vastauksissa toivottiin vielä, että koulu ohjeistaisi opiskelijoita paneutumaan työhön kaikin voimin ja työn tärkeyttä olisi hyvä painottaa enemmän. Yrityksen itsensä puolelta pitäisi myös nähdä enemmän vaivaa aiheen rajaukseen, jotta opinnäytetyöstä olisi oikeasti hyötyä. Tämä voisi olla hyvä käydä läpi huolellisesti koulun ohjaajan ja yrityksen edustajan kanssa.

10 Yhteenveto

10.1 Keskeisimmät tulokset

Työelämäyhteistyötä pidetään tärkeänä osana liiketalouden opintoja. Opiskelijoiden osallistuminen yhteistyöhön ei kuitenkaan ole aivan yhtä aktiivista kuin koetusta tärkeydestä voidaan päätellä. Opiskelijoilta saimme myös huomioita siitä, että kaikissa liiketalouden suuntautumisvaihtoehdoissa työelämäyhteistyön määrä ei ole tasapuolinen.

Yrityksissä koetaan yhteistyön toteutuvan hyvin sekä opiskelijoiden että ammattikorkeakoulun kanssa. Yhteistyöstä koetaan saatavan hyötyä pitkällä aikajännteellä, jonka vuoksi pitkäjänteistä yhteistyötä Karelia-ammattikorkeakoulun kanssa toivotaan. Kuitenkaan kaikista yhteistyön mahdollisuuksista ei olla täysin tietoisia ja niistä toivotaankin enemmän tietoa.

Luennot ja vierailut

Työelämäyhteistyöhön liiketalouden opinnoissa lukeutuvat myös opintoihin sisältyvät työelämäedustajien luennot ja yritysvierailut. Opiskelijat pitävät luentoja ja vierailuja mielenkiintoisina, normaaleista luennoista poikkeavana mahdollisuutena tutustua oman alan liiketoimintaympäristöön. Keskeisimpiin luennoista ja vierailuista saataviin hyötyihin kuuluvat opiskelijoiden näkemyksen mukaan tiedon saaminen, uudet näkemykset ja kontaktit työelämään sekä kiinnostuksen lisääminen työelämää ja omaa osaamista kohtaan.

Opiskelijat haluavat lisää yhteistyötä luentojen ja etenkin yritysvierailujen osalta, joita vastausten perusteella pidetään myös hyödyllisempänä yhteistyömuotona kuin luentoja. Vastauksista käy lisäksi ilmi, että luentoja on enemmän kuin yritysvierailuja, joka voi omalta osaltaan vaikuttaa siihen, että vierailuja halutaan enemmän.

Tutkimuksessamme käy ilmi, että opiskelijat haluavat osallistua vierailuille ja luennoille, mutta silti noin kolmasosa opiskelijoista myöntää, ettei ole aina osal-

listunut luennoille. Vastausten perusteella tämä johtuu siitä, että etenkin luennoista ei koeta saatavan kovinkaan paljon hyötyä. Suurimmiksi syiksi mainitaan henkilökohtaiset esteet, motivaation puute tai kiinnostamaton sisältö tai hyödyllisyyden puute. Vastausten perusteella osallistuminen yritysvierailuille on paremmalla tasolla, sillä vain 15 % vastaajista on jättänyt vierailun tai vierailuja väliin.

Koettu hyöty on riippuvainen vastanneen opiskelijan vuosikurssista. Ensimmäisen vuosikurssin opiskelijat kokevat saavansa luennoista ja vierailuista enemmän hyötyä kuin toisen tai kolmannen vuoden opiskelijat. Ne opiskelijat, jotka kokivat, että luennoista tai vierailuista ei ole ollut heille mitään hyötyä perustelivat vastauksiaan muun muassa luentojen tai vierailujen sisällöllä. Opiskelijat kokevat, että sisältö ei ole hyödyllistä, sillä siinä keskitytään väriin asioihin. Hyödylliseksi ei koeta esimerkiksi liiallista yritysesittelyä tai luennoitsijan kerrontaa omasta työstä tai työhistoriasta.

Yrityksissä uskotaan, että yritysvierailuista ja työelämäedustajien luennoista on hyötyä opiskelijoille erityisesti opiskelijan ammatillisen kehittymisen kannalta. Vierailut mahdollistavat vuorovaikutuksen koulutuksen ja yritysten välillä. Yrityksissä uskotaan vierailujen olevan hyvä mahdollisuus tarkkailla opiskelijoita ja löytää mahdollista potentiaalista työvoimaa yritykseen joko harjoittelun tai palkkauksen kautta. Samat tekijät nousivat yritysten keskuudesta esille myös hyvinä puolina luentojen pitämisestä Karelia-ammattikorkeakoulun liiketalouden opiskelijoille. Lisäksi luentoja pidettiin myös hyvänä tilaisuutena markkinoida omaa yritystä ja lisätä sen tunnettavuutta.

Vuorovaikutusmahdollisuutta opiskelijoiden kanssa pidettiin hyvänä puolena myös siksi, että opiskelijoilta on mahdollista saada erilaisia kommentteja ja palautetta. Kontaktien saaminen ei ole vain opiskelijoiden mielestä tärkeää, sillä myös yritykset kokevat sen hyödyllisenä. Huonoja kokemuksia yrityksiltä ei juurikaan tullut.

Yrityskyselyssä selvitettiin myös yritysten mielipidettä luentojen ja vierailujen määrästä sekä opiskelijoiden aktiivisuudesta osallistua kyseessä oleviin yhteistyömuotoihin. Nykyisten yhteistyötä tekevien yritysten, jotka myös ovat kyse-

lymme kohderyhmänä, osalta kävi ilmi, ettei näiden yhteistyömuotojen määrää ole mahdollista merkittävästi lisätä. Tämän päätöksen taustalla voi vaikuttaa esimerkiksi yritysten resurssit järjestää yhteistyötä. Työelämäedustajat kokivat, että opiskelijat osallistuvat luennoille ja vierailuille melko hyvin.

Projektit

Työelämäyhteistyön yksi näkyvimmistä muodoista ovat opiskelijaprojektit. Opiskelijat pitävät projekteja monilta osin erittäin hyödyllisinä ja kokevat niiden määrän keskimäärin riittävänä. Projektien kautta sovelletaan kurssien aikana opeteltuja asioita käytäntöön, jonka vuoksi opiskelijat kokevat oppivansa projektien kautta paremmin kuin tavallisilta luennoilla. Lisäksi projektien kautta opiskelijat kokevat saavansa uusia kontakteja työelämään ja pääsevät tutustumaan oman alan yrityksiin, sekä tehtäväkenttään. Ryhmässä tehtävät oppimisprojektit antavat opiskelijalle myös mahdollisuuden oman osaamisen kehittämiseen ja ryhmätyötaitojen parantamiseen, joiden koettiin kuuluvan projektien parhaimpien puolien joukkoon. Opiskelijat kokivat tärkeäksi myös, että projektit toteutetaan oikealle yritykselle, jolloin yritys saattaa saada jotain todellista hyötyä projektin lopputuloksista. Tällöin myös projektien tekeminen koettiin mielekkäämpänä.

Tutkimuksestamme nousi esille myös muutamia ammatillisen kehittymisen kannalta hyväksi koettuja projekteja. Näihin kuuluivat erityisesti Laadun Portaat - ja Liiketoimintasuunnitelma -projektit. Näiden projektien koettiin olevan laajoja ja monipuolisia, joiden avulla opiskelija saattoi päästä tutustumaan yritystoimintaan konkreettisella tasolla ja saada tätä kautta uutta näkemystä ja tietoa omasta alastaan. Opiskelijat kokivat tärkeänä, että juuri näissä kursseissa toteutui työelämälähtöisyys ja mahdollisuus päästä kehittämään oikeiden yritysten toimintaa. Tästä syystä ne usein koettiin myös kiinnostavina ja hyödyllisinä. Tärkeässä osassa oli myös työskentely ryhmässä, jonka vuoksi opiskelijat mainitsivat ryhmätyöskentelytaitojen kehittymisen myös näiden kurssien yhteydessä.

Suurin osa projekteihin saaduista vastauksista perustui toisen ja kolmannen vuoden opiskelijoiden näkemyksiin ja kokemuksiin projektityhteistyöstä. Ensimmäisen vuosikurssin opiskelijoilla ei juurikaan ollut kokemusta projektityöskentelestä ja tämä heijastui vastauksista suorana pyyntönä saada projekteja myös

ensimmäisen vuoden opintoihin. Kolmannen vuoden opiskelijat taas kokivat, että projekteja on jopa hieman liikaa.

Työelämäprojektien toteuttamisessa yritysten kanssa koettiin myös haasteita. Merkittävimpinä haasteina mainittiin, että yritykset eivät mielellään anna opiskelijoille kaikkia projektiin tarvittavia tietoja. Opiskelijat kokevat, että yrityksissä ei uskalleta luovuttaa tietoja opiskelijoiden käsiin, vaikka osapuolten kesken olisi-kin allekirjoitettu salassapitosopimus. Tämän vuoksi projektien aikana saatetaan kokea luottamuspulaa. Luottamuksen rakentaminen on kaikkien osapuolten vastuulla ja kaikki lähtee liikkeelle jo pienistä jokapäiväisistä asioista, kuten Opetushallitus (2015) totesi. Toisena varteenotettavana tekijänä mainittiin yhteydenpito ja tiedonkulku. Opiskelijat kokevat, että yritykset eivät ole aktiivisia yhteydenpidon suhteen ja tästä syystä tieto ei kulje. Ajanhallinta nähtiin myös erittäin haastavana projektiyhteistyössä. Opiskelijat kokevat, että yrittäjillä tai yritysten edustajilla ei ole aikaa sitoutua tarvittavissa määrin yhteistyöhön opiskelijoiden kanssa.

Haasteita koettiin projektityöskentelyssä myös oman osaamisen ja koululta saatavan ohjauksen osalta. Omassa osaamisessa koettiin puutteita ja osa opiskelijoista uskoi oman substanssiosaamisen aiheeseen liittyen olevan liian suppea. Selkeäksi haasteeksi vastauksista nousi esille myös tyytymättömyys projektien ohjaamiseen koulun puolelta. Opiskelijat kokivat, että tehtävänannossa on tapahtunut väärinkäsityksiä. Yrittäjillä tai yritysten edustajilla on ollut väärä käsitys kurssin sisällöstä tai tavoitteista, joka on voinut johtua ohjauksen selkeyden puutteesta tai huonosta suunnittelusta tai organisoinnista.

Yritysten edustajat ovat tyytyväisiä projektityöhön, projektit koettiin melko hyödyllisinä, vaikka niistä ei kuitenkaan lopulta ole otettu yrityksen käyttöön uusia toimintatapoja kovinkaan paljoa. Hyvinä kokemuksina yhteisistä projekteista Karelia-ammattikorkeakoulun liiketalouden opiskelijoiden kanssa mainittiin innovaatiot ja uusi tieto, joka välittyy yrityksiin projektien kautta. Tärkeänä ja hyödyllisenä koettiin ulkopuolinen näkemys, jonka avulla yritys kykenee tarkastelemaan omaa tilannettaan toisesta näkökulmasta. Tämä koettiin yrityksissä eräänlaisena herätyksenä.

Hyödyllisimpänä yksittäisenä kurssina eniten mainintoja sai Laadun Portaat -projekti, joka on useassa tapauksessa ollut mainittujen hyvien kokemusten taustalla. Yrityksissä koettiin, että kaikista yhteistyössä toteutetuista projekteista on ollut yrityksille hyötyä. Kuitenkaan moni vastaajista ei ollut aikaisemmin tehnyt Karelia-ammattikorkeakoulun ja sen opiskelijoiden kanssa projektien osalta yhteistyötä, jolloin vertailukohtia ei ole. Tämän vuoksi mitään projektia ei voida varsinaisesti nostaa yli muiden.

Yhteistyössä projektien osalta koettiin myös haasteita. Yrityksissä pidetään aikataulutusta haasteena projektien onnistumiselle. Aikaa opiskelijoiden ohjaamiseen ei oikeastaan ole, jonka vuoksi yrityksissä toivotaan, että oppilaitos keskittäisi enemmän resursseja opiskelijoiden ohjaamiseen. Haastavina tekijöinä oli myös maininta opiskelijoiden motivoimisesta yhteisille projekteille sekä opiskelijoiden ymmärryksestä yrityselämän vaatimuksista. Sen lisäksi, että edellä mainitut asiat koettiin haastavina seikkoina, olivat ne yritysten mielestä myös suoraan huonoja kokemuksia projekteissa Karelia-ammattikorkeakoulun kanssa.

Työharjoittelu

Työharjoittelu kuuluu osaksi liiketalouden koulutusta. Harjoittelun ajankohta riippuu opiskelijan valitsemasta suuntautumisvaihtoehdosta, mutta pääasiassa opintoihin sisältyvä harjoittelu ajoittuu kolmannelle opintovuodelle. Harjoittelun laajuus on 30 opintopistettä, joka vastaa keskimäärin puolen vuoden opintoja.

Työharjoitteluun liittyviin kysymyksiin vastattiin pääosin kolmannen vuosikurssin opiskelijoiden toimesta. Tämä johtunee varmasti siitä, että kolmannen vuosikurssin opiskelijoilla on kokemusta työharjoittelusta. Vastauksista voidaan lyhyesti yhteenvedona päätellä, että opiskelijat kokevat harjoittelun erittäin tärkeäksi ja eritoten hyödylliseksi osaksi opintoja.

Tutkimuksessamme halusimme selvittää mitkä tekijät harjoittelussa olivat toimineet parhaiten ja mitkä huonoiten. Näistä kysymyksistä esille nousseet tekijät saivat mainintoja sekä parhaiten kuin huonoiten toimivina tekijöinä. Esimerkiksi kommunikaatio ja harjoittelun seuranta olivat sellaisia, joita mainittiin sekä parhaiten että huonoiten toimivina asioina. Koska vastauksista oli hajontaa, ei niis-

tä voitu nostaa selvästi esille hyviä tai huonoja kokemuksia. Tästä teimme päätelmän, että harjoittelun onnistumisen kokemuksen kannalta olennainen tekijä on harjoittelupaikka, sekä harjoittelun aikainen yhteistyö koulun ja yrityksen välillä. Voi myös pohtia ovatko harjoittelukäytännöt kaikkien opettajien ja opiskelijoiden kohdalla täysin samanvertaiset.

Työharjoittelu on yksi hyödyllisimmistä oppilaitosyhteistyön muodoista myös yritysten mielestä. Organisaatioissa on erittäin paljon hyviä kokemuksia opiskelijan työllistämisestä harjoittelijana. Liike-elämä kokee, että opiskelijoilla on hyvä motivaatio työelämään ja heidän perusvalmiudet ovat hyvät työtehtävien hoitamiseen. Lisäksi opiskelijat kykenevät viestimään monipuolisesti ja ovat sosiaalisesti lahjakkaita. Yrityksissä nähdään, että hyöty on molemminpuolista. Opiskelija saa harjoittelun kautta hyvän kuvan työelämästä ja sen tarpeista. Yritys saa motivoitunutta työvoimaa, jolla saadaan uutta puhtia omaan toimintaan.

Haasteita harjoittelussa koettiin lähinnä harjoittelun ohjauksen osalta. Yritykset haluavat saada enemmän tukea ammattikorkeakoululta harjoittelun aikana. Lisäksi opiskelijoiden tiedoissa ja taidoissa on eroja, joita yritysten on vaikea tietää ennalta. Tämä vaikuttaa opiskelijan ohjaamisen organisoimiseen ja resursoimiseen. Muita haasteita tai huonoja kokemuksia yritysten vastauksista ei noussut selvästi esille, joten tiivistetysti voidaan siis todeta, että harjoitteluyhteistyöhön ollaan yrityksissä tyytyväisiä

Opinnäytetyö

Opinnäytetyö on tavallisesti viimeinen projekti, jonka opiskelija toteuttaa ohjatussa yhteistyössä ammattikorkeakoulun ja työelämän kanssa. Opinnäytetyön laajuus on 15 opintopistettä.

Opinnäytetyöhön liittyviin kysymyksiin vastasivat kaikki vuosikurssit. Ensimmäisen ja toisen vuoden opiskelijoilla ei kuitenkaan vielä ole kokemusta opinnäytetyöprosessista Karelia-ammattikorkeakoulussa, sillä opinnäytetyön tekeminen ajoittuu opintojen loppuvaiheelle. Tästä voidaan päätellä, että opinnäytetyöhön liittyviin kysymyksiin saadut vastaukset ovat pääasiassa opiskelijoiden mieliku-

via opinnäytetyön merkityksestä ja hyödyistä tai mahdollisesti aikaisempien opintojen pohjalta kerrottuja kokemuksia opinnäytetyöstä.

Opinnäytetyötä pidetään kehittämismahdollisuutena. Opiskelijat uskovat, että opinnäytetyöhön käytetty työpanos on suoraan verrannollinen työnantajan kokemaan hyötyyn opinnäytetyöstä - mikäli työn tekee kunnolla, se hyödyttää työnantajaa.

Harjoitteluun verrattuna opiskelijat eivät kuitenkaan keskimäärin pidä opinnäytetyötä erityisen tärkeänä. Ensimmäisen vuoden opiskelijat kokivat opinnäytetyön prosessin hieman muita vuosikursseja myönteisemmin. Kuitenkaan opinnäytetyön ei uskottu todellisuudessa johtavan työpaikkaan, minkä suhteen kolmannen vuosikurssin opiskelijat olivat muita selvästi kriittisempiä.

Tyypillinen jatkumo harjoittelulle on tehdä opinnäytetyö samalle organisaatiolle, jonka toimintaan on jo harjoittelun aikana päässyt tutustumaan. Yrityksissä harjoittelun aikana tehdään paljon yhteistyötä ja sen koetaan toteutuvan sujuvasti opiskelijan kanssa. Sujuvaksi koettiin yhteistyö opiskelijan kanssa myös opinnäytetyöprojektin aikana. Yritysten on helppo kommunikoida opiskelijoiden kanssa ja heidän osaaminen on hyvällä tasolla.

Yritykset saavat opinnäytetyön kautta uusia ideoita oman toiminnan tehostamiseen. Vastauksista käy ilmi, että opiskelijoiden innovaatioista on otettu ohjeita tai ideoita perustoimintoihin jokapäiväisessä työssä. Opinnäytetyöstä on siis koettu olevan hyötyä yrityksen toiminnalle.

Haasteet ja ongelmat opinnäytetyöprosessin osalta koetaan myös samanlaisina kuin muissakin yhteistyön muodoissa. Ohjaaminen vaatii yrityksiltä paljon resursseja, sillä prosessin läpiviemiseen opiskelija tarvitsee melko paljon ohjausta ja yritysten mielestä koulun ohjaaminen on turhan niukkaa. Yrityksissä uskotaan myös, että opinnäytetyöhön tulisi käyttää paljon aikaa, jotta se olisi mahdollisimman hyödyllinen molemmille osapuolille. Tästä syystä myös yhteisen ajan löytäminen projektille koetaan haasteelliseksi.

Keskeiset kehitysideat

Karelia-ammattikorkeakoulun olisi tärkeää dokumentoida kattavammin työelämäyhteistyötä etenkin yhteystietojen ja aiemmin tehdyn yhteistyön osalta. Tämän voisi mahdollistaa esimerkiksi CRM -järjestelmän käyttäminen.

Vierailujen ja luentojen määrää tulisi lisätä, mutta kiinnittäen erityisesti huomiota niiden sisältöön. Opiskelijat toivovat, että aiheet kytkeytyisivät vahvemmin kurssin sisältöön ja heidän toiveitansa otettaisiin huomioon aiempaa enemmän luentoja ja vierailuja suunniteltaessa. Lisäksi opiskelijoille on tärkeää, että yrityksen edustajalla olisi samanlainen koulutustausta, jolloin esiintyjän näkökulmaan on helpompi samaistua. Tähän toimiva ratkaisu olisi kutsua aiemmin koulussa opiskelleita, nykyään työelämässä olevia, tradenomeja. Yritysten puolelta kehittämiskohteina esille nousivat lähinnä vierailujen ja luentojen ajankohtien suunnittelu ja sopiminen riittävän ajoissa.

Projektiyhteistyötä halutaan lisätä ja monipuolistaa, sillä monipuolisten projektien kautta opiskelijalle syntyy laajempi näkemys tradenomin työmahdollisuuksista. Projekteihin halutaan lisää suunnittelua, organisointia ja ohjausta. Tärkeää olisi varmistaa, että yhteistyökumppanilla on todellinen tarve ja kiinnostus työlle sekä realistinen näkemys projektin lopputuloksesta, joka on opiskelijoiden toteuttavissa. Aiheen tulee myös liittyä vankasti kurssin sisältöön, jotta opiskelijat kokevat osaamisensa riittävänä tavoiteltujen tulosten saavuttamiseksi. Karelia-ammattikorkeakoulun tulisi varmistaa opiskelijoiden riittävä ohjauksen määrä, ettei ohjaus ole liikaa yritysten vastuulla.

Yritykset haluaisivat projekteja lisäämällä yhteistyötä Karelia-ammattikorkeakoulun kanssa. Yhteistyötä voitaisiin lisätä esimerkiksi kiinnittämällä huomiota markkinointiin, jolloin tietoisuus erilaisista projektimahdollisuuksista lisääntyisi. Kuitenkin projektien osalta myös yritykset haluaisivat varmistaa, että ne tehdään oikeaan tarpeeseen ja tästä syystä yritykset haluavat Karelia-ammattikorkeakoulun kartoittavan niiden tarpeita erilaisiin projekteihin. Projektien kehittämiseksi tärkeänä nähtiin alku- ja loppupalaverit, joiden avulla yhteistyötä voitaisiin suunnitella ja kehittää myös jatkossa.

Opiskelijat haluavat parannusta ohjaamiseen sekä tuen ja tiedon saamiseen harjoittelusta. Ennen harjoittelua olisi tärkeää saada tietoa ylipäätään harjoittelun sisällöstä ja tavoitteista sekä paikan hakemisesta. Harjoittelun aikana toivotaan enemmän ohjausta ja seurantaa harjoittelun sujumisesta. Myös yritykset toivovat, että Karelia-ammattikorkeakoulu olisi näkyvämmässä osassa harjoittelun aikana. Harjoittelulle toivotaan erityisesti loppupalaveria, jossa mahdollistuu palautteen antaminen puolin ja toisin, josta on hyötyä kaikille osapuolille. Lisäksi loppupalaverissa voisi pohtia jatkoyhteistyötä opinnäytetyön muodossa, jolloin opinnäytetyö saataisiin jatkumoksi harjoittelulle.

Tietoutta opinnäytetyöstä olisi syytä lisätä, sillä opiskelijat eivät tiedä opinnäytetyön sisällöstä, tarkoituksesta ja tavoitteista. Opiskelijoille on myös usein haastavaa keksiä sopiva opinnäytetyön aihe, jolloin koulun ja toimeksiantajan yhteistyötä voitaisiin lisätä esimerkiksi aiheiden keräämisellä johonkin yhteiseen tietokantaan. Tämä olisi myös yrityksille mahdollisuus kirjata ja tuoda esille omasta yrityksestä nousseita tarpeita opinnäytetyölle. Opiskelijat eivät myöskään ole täysin tietoisia siitä, että ohjausta omalle työlle on mahdollista pyytää tarpeen mukaan.

Toimeksiantajalle voisi olla enemmän hyötyä ryhmätyönä tehdystä opinnäytetyöstä. Tällöin lopputulokset ovat mahdollisesti kattavampia ja syvällisempiä toimeksiantajalle. Tästä syystä yritykset olisi hyödyksi, että ammattikorkeakoulu kannustaisi opiskelijoita tekemään opinnäytetyö ryhmätyönä. Yritykset toivovat tiiviimpää yhteistyötä myös opinnäytetyön aikana, jotta työlle on selkeät raamit ja aikataulut, jotka myös helpottavat työn ohjaamista. Lisäksi opinnäytetyö haluttaisiin yritykselle tarkistettavaksi ennen julkaisua, jotta asiavirheitä voitaisiin välttyä. Yritykset myös näkevät opinnäytetyön olevan tärkeä kehittämismahdollisuus, jonka vuoksi opinnäytetyön tärkeyttä tulisi painottaa opiskelijoille.

10.2 Tutkimuksen arviointia

Teoreettisen osion luotettavuuteen olemme pyrkineet vaikuttamaan eritoten lähdekriittisyydellä ja moniäänisyydellä siltä osin, kuin aiheestamme löytyy luotettavaksi luokiteltavaa teoriaa. Olemme erityisesti tarkastelleet teoriaa muiden

ammattikorkeakoulujen avulla, jolloin toimeksiantajamme voi saada myös lisäarvoa työstämme vertailemalla muiden tahojen työelämäyhteistyökäytäntöjä Karelia-ammattikorkeakoulun käytäntöihin. Olemme pyrkineet tuomaan esille myös muiden kasvatukseen ja opetukseen vaikuttavien tahojen tietoja ja kokemuksia työelämäyhteistyöstä ja sen merkityksestä.

Teoreettisen osion luotettavuuteen vaikuttaa se, että joistakin aihepiireistä löytyi erittäin niukasti tietoa. Näihin aihepiireihin kuuluu esimerkiksi työelämän edustajien luennot ja vierailut, joista kirjoitimme ainoastaan oman kokemuksen pohjalta.

Empiirisen osion ja tätä kautta koko opinnäytetyön luotettavuuteen on suuri merkitys tekemillämme kyselyillä. Itse kyselyn rakenteeseen ja vastauksiin vaikuttavia seikkoja ovat esimerkiksi sanavalinnat, mahdollinen johdatteleminen, kysymysten ja kyselylomakkeen asettelu, kyselyn aihepiirien looginen eteneminen sekä kyselyn toteuttamishetki ja kyselyn pituus ja sen vaatima ajankäyttö vastaajilta. Myös kyselyn toteuttamisajankohta on merkittävässä osassa vastausten osalta. Edellä mainittuihin seikkoihin pyrimme kiinnittämään huomiota mahdollisimman tarkasti. Mielestämme esimerkiksi kysymysten asettelu ei ollut johdatteleva ja eri aihepiirit etenivät kummassakin kyselyssä loogisesti.

Sanavalintojen osalta on kuitenkin aiheellista pohtia, ovatko kaikki vastaajat ymmärtäneet asian samalla tavalla. Tästä esimerkkinä se, että ymmärtävätkö vastaajat perimmäisen ajatuksen siitä, mikä ero on työelämän edustajan luentojen hyödyssä ja luentojen ammattiosaamisen hyödyssä. On hyvin mahdollista, etteivät vastaajat pohdi kysymysten sanavalintoja niin syvällisesti, että ymmärtäisivät eroa näissä kysymyksissä. Itse kysymyksiä pyrimme myös huolellisesti suunnittelemaan. Tavoitteena oli kysyä mahdollisimman hyvin samoja asioita sekä yrityksiltä että opiskelijoilta, jotta vastaukset ovat toisiinsa verrattavissa. Tässä sekä onnistuimme että epäonnistuimme. Saimme useaan kysymykseen suoraa vertailukelpoista tietoa sekä yrityksiltä että opiskelijoilta, mutta joukkoon mahtui silti kysymyksiä, jotka eivät vastanneet molemmilla osapuolilla samaan asiaan. Tähän olisi siis pitänyt kiinnittää vielä enemmän huomiota.

Kyselyn toteuttamisajankohtaan pyrimme kiinnittämään myös tarkasti huomiota. Opiskelijoilla kouluopetus päättyi suurilta osin toukokuun puoleenväliin mennessä. Tästä syystä kysely tuli toteuttaa ennen tätä ajankohtaa. Kyselyn vastaukset ehdittiin kerätä ennen kuin opiskelijat jäivät opintojensa osalta kesälomalle. Kuitenkin kolmannen vuoden opiskelijoiden vastaukset jäivät hieman ideaalitalanetta vähäisempään osaan, sillä puolet kolmannen vuoden opiskelijoista oli tuolloin työharjoittelussa eikä heiltä tästä syystä saatu vastauksia kerättyä. Yrityskyselyn päällimmäisenä tavoitteena ajankohdan osalta oli saada vastaukset kerättyä ennen kesälomakauden alkua. Yrityskyselyn toteuttaminen kuitenkin hieman viivästyi tavoitellusta ajankohdasta ja siksi osa kyselyn kohderyhmästä oli ehtinyt jo jäädä lomalle. Näiden määrä kuitenkin oli melko vähäinen, mutta se saattoi verottaa aavistuksen vastausmäärää.

Pituudeltaan kysely ei olisi enää voinut olla juurikaan laajempi, sillä huolellinen vastaaminen opiskelijakyselyyn vei aikaa noin 15 minuuttia, eivätkä kyselyn loppupuolella kaikki jaksaneet keskittyä vastauksiinsa niin hyvin kuin kyselyn alussa. Yrityskyselyn pituuteen ja vastaamisen vaatimaan aikaan vaikutti huomattavasti se, kuinka monessa eri yhteistyömuodossa kyseinen yritys on ollut mukana. Varsinaiseen vastaushetkeen pyrimme opiskelijakyselyssä vaikuttamaan niin, että kysely toteutettaisiin oppituntien alussa, jolloin vastaajilla ei ole kiirettä päästä tauolle. Kaikkien vastaajaryhmien osalta tähän tavoitteeseen ei päästy ja joiltain osin kysely jouduttiin toteuttamaan oppituntien lopuksi. Tämä on varmasti hieman vaikuttanut kyselyyn keskittymiseen ja tätä kautta saatuihin tuloksiin.

Vastausohjeisiin tulee myös panostaa ja ohjeet pitää toistua riittävän usein, mikäli voi olettaa, ettei vastaaja vielä muista vastausohjetta (KvantiMOTV 2010). Kyselyissämme oli annettu vastausohjeet heti kyselyn alussa ja lisäksi ohjeistus toistui eri osioiden alussa. Tästä huolimatta oli selkeästi mahdollista huomata, etteivät muutamat vastaajat olleet lukeneet ohjeita riittävällä tarkkuudella. Tämä ei kuitenkaan oleellisesti vaikuttanut kyselyn lopputuloksiin.

Kyselyymme saatuihin vastausmääriin pystyimme opiskelijoiden osalta vaikuttamaan siten, että kysely toteutettiin paperisena oppituntien yhteydessä sen sijaan, että kysely olisi esimerkiksi lähetetty opiskelijoille sähköpostitse, jolloin

vastausmäärät olisivat varmasti olleet huomattavasti vähäisemmät. Yrityksille suunnatun kyselyn kuitenkin jouduimme tekemään sähköisessä muodossa, sillä jalkautuminen hajallaan oleviin yrityksiin olisi vienyt liian paljon aikaa. Sähköinen kysely myös mahdollisti sen, että yrityksen edustaja voi vastata kyselyyn itselle sopivana ajankohtana. Vastausaktiivisuutta pyrimme parantamaan muistutusviesteillä, mikä selvästi lisäsi vastausaktiivisuutta hetkellisesti. Vastausmäärä oli siitä huolimatta sen verran vähäinen, että usein yritysten vastauksista oli hankalaa vetää yleistä yhteenvetoa eri kysymysten osalta. Vastausten määrään osaltaan oli myös vaikuttamassa se, ettei Karelia-ammattikorkeakoululla ollut rekisteröitynä kaikkia yhteistyössä olleita yrityksiä ja yhteystietoja. Esimerkiksi projektien ja yritysten edustajien pitämien luentojen osalta rekisteröinti on vajavaista tai olematonta.

Yrityksille suunnatussa kyselyssämme havaitsimme muutaman virheen. Kysyimme yrityksiltä sekä hyviä että huonoja kokemuksia projekteista Karelia-ammattikorkeakoulun kanssa. Emme kuitenkaan kysyneet hyviä tai huonoja kokemuksia liiketalouden opiskelijoiden kanssa. Suurin virhe sattui kuitenkin yritysvierailuja ja yritysten edustajien pitämiä luentoja kysyttäessä. Kysyimme sekä hyviä ja huonoja kokemuksia että kehittämistoiveita ja –ideoita liiketalouden opiskelijoiden yritysvierailujen osalta. Emme kuitenkaan kysyneet vastaavia asioita yritysten edustajien pitämien luentojen osalta. Vastaajat ovat tosin saattaneet vastata myös niiden osalta, vaikka tarkkaan ottaen kysyimmekin ainoastaan yritysvierailuista.

Yrityskyselystämme saimme vastaukset suoraan taulukkomuodossa. Opiskelijoiden vastauksia kuitenkin jouduimme muuttamaan sähköiseen muotoon kirjaamalla opiskelijoiden vastauksia koneelle. Tulosten luotettavuuteen ovat siis voineet vaikuttaa mahdolliset kirjaamisessa tapahtuneet virheet. Vastausten kirjaamiseen on erityisesti vaikuttanut se, että opiskelijoiden vastaukset oli kirjoitettu paperilomakkeelle käsin. Tämä aiheutti vastausten tulkitsemiseen liittyviä haasteita esimerkiksi käsialan vuoksi. Kahdestaan kuitenkin pystyimme mielestämme tulkitsemaan erilaisia käsialoja varsin hyvin.

Kyselyiden tulokset päätimme esittää kaavioina, jotka havainnollistavat tuloksia sen lisäksi, että oleellimmat tulokset on myös ilmaistu tekstimuodossa. Väit-

tämistä saaduista tuloksista esitimme keskiarvot sekä laskimme eri mieltä ja samaa mieltä olleiden prosenttiosuudet. Erityisesti yritysten osalta, johtuen useamman kysymyksen kohdalla saadusta vähäisestä vastausmäärästä, vastausten tulkitseminen ja johtopäätösten tekeminen tuotti hankaluuksia. Tästä syystä osa yrityksiltä saaduista tuloksista ja kehitysideoista on varsin paljon yksittäisten vastausten varassa. Tällöin yritysten tuloksissa yksittäisten vastausten vaikutus nousee melko suureen osaan. Tästä syystä yrityskyselyn tulokset ovat ainoastaan suuntaa-antavia. Opiskelijoiden vastausmäärä oli suurempi ja siksi tulosten tarkkuus on myös luonnollisesti paremmalla tasolla.

On aiheellista pohtia mitä tekisimme toisin, jotta lopputulos olisi nykyistä parempi. Jo aivan opinnäytetyöprojektin aluksi suunnitteluun olisi voinut kiinnittää vielä enemmän huomiota, jolloin myöhemmässä vaiheessa esiin nousseet virheet olisi voitu välttää. Esimerkiksi kyselytutkimusten kysymykset olisi ollut hyvä saada nykyistä enemmän toisiaan vastaavaksi, jotta tulosten vertailu olisi ollut vielä helpompaa ja kattavampaa. Kyselyjen laatua parantaakseen niiden laamiseen olisi ollut hyvä olla esimerkiksi pari viikkoa enemmän aikaa.

Mielestämme kyselyt, aiemmin mainittuja virheitä lukuun ottamatta, olivat varsin kattavia ja niistä saatu aineisto laaja. Kyselyiden kautta saimme selkeitä tuloksia esille eri näkökulmista ja niitä vertailemalla saimme tärkeää tietoa osapuolten yhteisistä kehittämisenäkemyksistä. Tämän lisäksi vertailun avulla voimme saada selville mahdolliset eroavaisuudet osapuolten välillä. Aikataulumme oli varsin tiukka ja se oli suunniteltava mahdollisimman tarkaksi ja realistiseksi. Aikataulutuksen haasteina olivat molempien tekijöiden työskentely opinnäytetyön ohella. Tähän nähden onnistuimme aikataulutamaan työmme melko hyvin.

Opinnäytetyöprojektimme aikana kyselyt ovat olleet suuressa osassa. Kyselyissä olemme huomanneet muutamia virheitä, joista olemme oppineet lisää kyselyn piirteistä ja sen tekemisestä. Ryhmätyöskentely on ollut erittäin tärkeää läpi opinnäytetyön tekemisen. Uskomme, että tekemällä yhteistyötä olemme saaneet luotua toimeksiantajalle kattavampaa ja syvällisempää tietoa kuin tekemällä opinnäytetyö yksilötyönä. Tämä näkyy työssämme siten, että olemme voineet tehdä kaksi eri tutkimusta ja vertailla niiden tuloksia keskenään.

10.3 Jatkokehitys

Opinnäytetyötämme on mahdollista käyttää yhteistyön jatkokehittämiseen. Kyselystämme esille nousseita kehittämiskohteita voisi käydä läpi erilaisissa ryhmissä. Esimerkiksi opettajajoukko ja yritysten edustajat kävisivät ensin omissa ryhmissään läpi työstämme nousseita ongelmakohtia ja keskustelisivat mahdollisista jatkotoimista. Tämän jälkeen yritysten edustajat ja opettajat yhdessä kävisivät läpi ajatuksia, joita tuloksista on herännyt. Tällöin voisi olla mahdollista yhdessä keksiä jatkoa varten toimivia käytäntöjä.

Opettajat voisivat esimerkiksi käydä läpi ohjaukseen liittyviä asioita, sillä se on yksi esille nousseista kehitettävistä asioista. Yritykset puolestaan voisivat muun muassa pohtia, kuinka tulevaisuudessa voisi välttää sen, että opiskelijat tuntevat ajoittain luottamuspulaa yritysten suunnalta.

Toinen asia, miten aihetta voisi jatkotyöstää, on alumnitoiminta ja sen merkitys liiketalouden opinnoissa. Opinnäytetyössämme alumnitoimintaa vain lyhyesti sivuttiin, mutta voisi kuitenkin olla aiheellista tutustua aiheeseen tarkemmin. Nykyään alumnitoiminta on varsin näkymätöntä Karelia-ammattikorkeakoulussa, joten jatkossa voisi tutkia, kuinka sitä voisi tulevaisuudessa tehostaa ja tehdä näkyvämmäksi.

Lähteet

- AMK-lehti. 2012. Ammattikorkeakolutus luo pohjan menestyksekkäälle työuralle. <http://www.uasjournal.fi/index.php/uasj/article/view/1366/1292>. 27.8.2015.
- Ammattikorkeakoululaki 932/2014
- Jyväskylän ammattikorkeakoulu. 2015. Opinto-opas AMK. Opinnäytetyö. <http://studyguide.jamk.fi/fi/opinto-opas-amk/Opiskelu/Opinnaytetyo/>. 8.9.2015.
- Kajaanin ammattikorkeakoulu. 2015. Työelämäyhteistyö. Työelämäyhteistyön merkitys opinnäytetyöprosessissa. <http://www.kamk.fi/opari/Opinnaytetyopakki/Perustutkinnon-opinnayte/Tyoelamayhteistyo>. 20.07.2015.
- Karelia-ammattikorkeakoulu. 2015a. Opetussuunnitelmat. https://soleops.karelia.fi/opslitteet/OPSRAK_2014/FI/Liiketalous.pdf. 3.8.2015.
- Karelia-ammattikorkeakoulu. 2015b. Päivätoteutus. <http://www.karelia.fi/fi/hakijalle/koulutus/paivatoteutus>. 24.8.2015.
- Karelia-ammattikorkeakoulu. 2015c. Valmistuneiden verkosto. <http://www.karelia.fi/fi/tki-ja-palvelut/alumnitoiminta>. 24.8.2015.
- Karelia-ammattikorkeakoulu. 2013. Strategia 2013–2017. Karelia-ammattikorkeakoulu. <http://webdynasty.karelia.fi/dynasty/kokous/201311-6-1.PDF>. 29.6.2015.
- Karelia-ammattikorkeakoulun tiedotuslehti. 2014. Alumnitoiminta tukee yrityksen ja ammattikorkeakoulun yhteistä työtä. Karelia-ammattikorkeakoulu. Joensuu: PunaMusta Oy.
- Katajamäki, H & Huttula, T (toim.). 2002. Ammattikorkeakoulut alueidensa kehittäjinä. Näkökulmia ammattikorkeakoulujen aluekehitystehtävän toteutukseen. Pikseri julkaisupalvelut. http://karvi.fi/app/uploads/2015/01/KKA_1102.pdf. 23.07.2015.
- Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu. 2009. Ura unelmissa. Matkaopas työelämään AMK – opiskelijalle. Kokkola: Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu.
- Kotila, H & Mäki, K (toim.). 2012. Ammattikorkeakoulupedagogiikka 2. Helsinki: Edita.
- KvantiMOTV. 2010. Kyselylomakkeen laatiminen. KvantiMOTV. <http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kyselylomake/laatiminen.html>. 12.4.2015.
- Laukia, J & Korkikangas, M. 2014. Ammatillisen koulutuksen kehityslinjoja. http://www.okka-saatio.com/aikakauskirja/pdf/Aikak_2014_4_paakirjoitus.pdf. 25.8.2015.
- Lyytinen, A & Marttila, L & Kautonen, M. 2008. Tutkimus- ja kehitystoiminnan haasteita ja mahdollisuuksia monialaisissa ammattikorkeakouluissa. Tampereen Yliopisto. http://www.uta.fi/yky/tutkimus/tasti/Julkaisut/Sahkoinenkirjasto/lyytine_nmarttilakautonen_tastityoraportti_22008.pdf. 24.8.2015.

- Metropolia ammattikorkeakoulu. 2013. Ammattikorkeakoulun ja työelämän kumppanuus. Metropolia ammattikorkeakoulu.
http://www.metropolia.fi/fileadmin/user_upload/Julkaisutoiminta/Julkaisusarjat/TAITO/PDF/METROPOLIA_Taito_6-13.pdf. 23.07.2015.
- Metropolia ammattikorkeakoulu. 2015. Harjoittelu. <http://opinto-opas.metropolia.fi/fi/kaytannon-tietoa-opiskelijoille/harjoittelu/>. 24.8.2015.
- Neuvonen, L & Penttinen, M. 2013. Karelia-ammattikorkeakoulun työelämäpa-laute 2013. Joensuu: Karelia-ammattikorkeakoulu.
- Opetushallitus. 2006. Henkilökohtaistaminen ja työelämäyhteistyö avain laatuun ja vaikuttavuuteen.
http://www.oph.fi/download/47358_Tyoelamayhteistyö.pdf. 3.8.2015.
- Opetushallitus. 2007. Työssäoppimisen opas – kehittyvä työelämäyhteistyö. Saarijärvi: Saarijärven Offset Oy.
- Palkkatyöläinen. 2002. Ammattikoulun historia lyhyt.
<http://www.palkkatyolainen.fi/pt2002/pt0203/p020403-l3.html>. 8.9.2015.
- Penttinen, M. 2015. OPALA & TYPALA. elina.raisanen@edu.karelia.fi. 4.9.2015.
- Rauhala, P & Kauppi, A & Vanhanen-Nuutinen, L & Kotila, H (toim.). 2003. Ammattikorkeakoulupedagogiikka. Helsinki: Edita.
- Saimaan-ammattikorkeakoulu. 2015a. Harjoittelu. <http://www.saimia.fi/fi-FI/opiskelu/info/harjoittelu>. 8.9.2015.
- Saimaan-ammattikorkeakoulu. 2015b. Harjoittelu liiketalouden koulutusohjelmissä.
http://www.saimia.fi/docs/opiskelu/harjoittelu/harjoitteluohje_lita.pdf. 8.9.2015.
- Saimaan-ammattikorkeakoulu. 2015c. Opinnäytetyö. <http://www.saimia.fi/fi-FI/opiskelu/info/opinnaytetyo>. 8.9.2015.
- Studentum. 2015. Yhteishaku.
http://www.studentum.fi/Yhteishaku__d7012.html. 31.8.2015.
- Suomen ammattikorkeakouluopiskelijakuntien liitto SAMOK ry. 2015. Ammattikorkeakouluopintojen harjoittelu opiskelijan silmin.
<http://www.uasjournal.fi/index.php/kever/article/viewFile/1090/922>. 8.9.2015.
- Toivola, T. 2006. Verkostoituva yrittäjyys. Strategiana kumppanuus. Helsinki: Edita Publishing Oy.
- Työelämän tutkimuskeskus. 2004. Yritysten ja ammattikorkeakoulujen T&K – yhteistyö.
<http://www.uta.fi/laitokset/tyoelama/pdf/AmmKorkLIISALoppuraportti.pdf>. 28.7.2015.
- Virtuaali ammattikorkeakoulu. 2015. Kyselyyn perustuvan tutkimuksen suorittaminen. Virtuaali ammattikorkeakoulu.
<http://www2.amk.fi/digma.fi/www.amk.fi/opintojaksot/0709019/1193463890749/1193464131489/1194289345955/1194290010211.html>. 1.7.2015.

Kysymysmatriisi

Kysymyksen tai väittämän aihe	Opiskelijakyselyn väittäjä tai kysymys	Yrityskyselyn väittäjä tai kysymys
Työelämäyhteistyön merkitys	<p>Työelämäyhteistyön kuuluu olla tärkeä osa liiketalouden opintoja</p> <p>Työelämäyhteistyö on etusijalla opinnoissani</p>	<p>Yhteistyö Karelia-ammattikorkeakoulun kanssa on tärkeää organisaatiollemme</p>
Työelämäyhteistyön toteutuminen	<p>Työelämäyhteistyö toteutuu hyvin liiketalouden opinnoissa</p>	<p>Yhteistyö toteutuu hyvin liiketalouden opiskelijoiden kanssa</p> <p>Yhteistyö toteutuu hyvin Karelia-ammattikorkeakoulun kanssa</p>
Työelämäyhteistyön hyödyllisyys	<p>Työelämäyhteistyö on ollut merkittävässä osassa ammatillisen kehittämisen kannalta</p>	<p>Yhteistyö on kehittänyt organisaatiomme toimintaa</p> <p>Yhteistyö on luonut yritykselle hyödyllisiä kontakteja opiskelijoihin</p>
Työelämäyhteistyön määrä	<p>Työelämäyhteistyötä on liian vähän</p>	<p>Haluaisimme yhteistyötä lisää Karelia-ammattikorkeakoulun kanssa</p>

Työelämäyhteistyömahdollisuuksien hyödyntäminen	Pyrin hyödyntämään kaikki työelämäyhteistyön mahdollisuudet	Olemme hyvin tietoisia Karelia-ammattikorkeakoulun tarjoamista yhteistyön mahdollisuuksista
Yritysvierailujen merkitys työelämäyhteistyössä	Yritysvierailut ovat tärkeä osa työelämäyhteistyötä	Voisimme ottaa useammin opiskelijoita vierailemaan yrityksessämme
Työelämän edustajien luentojen merkitys työelämäyhteistyössä	Työelämäedustajien luennot ovat tärkeä osa työelämäyhteistyötä	Voisimme luennoida useammin Karelia-ammattikorkeakoulussa
Työelämäedustajien luentojen hyöty verrattuna opettajien luentojen hyötyyn	Työelämäedustajien luennot ovat hyödyllisempiä kuin opettajien luennot	Pystymme tarjoamaan opiskelijoille konkreettista työelämänäkökulmaa
Yritysvierailuista saatava hyöty verrattuna luokassa opiskeluun	Yritysvierailuilla oppii enemmän kuin luokassa	Uskon, että yritysvierailut edistävät opiskelijan ammatillista näkemystä
Luentojen hyödyllisyys ammattiosaamisen kannalta	Työelämäedustajien luennot ovat ammattiosaamiseni kannalta hyödyllisempiä kuin tavalliset luennot	Uskon, että yrittäjien vierailut ammattikorkeakoulun luennoilla kehittävät opiskelijan ammatillista näkemystä
Luentojen ja vierailujen kiinnostavuus	Pidän työelämäedustajien luentoja kiinnostavi-	Voisimme luennoida useammin Karelia-

	na Pidän yritysvierailuja kiinnostavina	ammattikorkeakoulussa Voisimme ottaa useammin opiskelijoita vierailemaan yrityksessämme
Luentojen ja vierailujen hyödyt	Millaista ammatillista hyötyä koet saaneesi yritysvierailuista tai vierailevien työelämäneustajien luennoista?	Mitä hyötyä yritykselle on vierailuista ja luennoista?
Huonoja kokemuksia vierailuista ja luennoista	Mitä huonoja kokemuksia sinulla on yritysvierailuista tai vierailevien työelämäneustajien luennoista?	Mitä huonoja kokemuksia teillä on liiketalouden opiskelijoiden yritysvierailuista?
Yritysvierailujen määrä	Yritysvierailujen määrää pitäisi mielestäni.. (lisätä/vähentää/olla muuttamatta)	Voisimme ottaa useammin opiskelijoita vierailemaan yrityksessämme
Työelämäneustajien luentojen määrä	Vierailevien työelämäneustajien luentojen määrää pitäisi mielestäni.. (lisätä/vähentää/olla muuttamatta)	Voisimme luennoida useammin Karelia-ammattikorkeakoulussa
Osallistuminen työelämäneustajien luennoille	Oletko jättänyt menemättä vierailevan työelämäneustajan luennoille?	Opiskelijat osallistuvat aktiivisesti työelämäneustajien luennoille

	Jos olet, miksi?	
Osallistuminen yritysvierailuille	Oletko jättänyt menemättä yritysvierailuille? Jos olet, miksi?	Opiskelijat osallistuvat aktiivisesti yritysvierailuille
Kehittämisideat vierailuihin ja luentoihin	Toiveet ja ideat vierailujen ja luentojen kehittämiseksi, vapaa sana	Mitä toiveita tai ideoita teillä on yritysvierailujen kehittämiseksi?
Työelämäprojektien merkitys työelämäyhteistyössä	Työelämäprojektit ovat tärkeä osa työelämäyhteistyötä	Projekteista olemme saaneet uutta yritystoiminnan kannalta hyödyllistä tietoa
Työelämäprojektien hyödyllisyys	Työelämäprojekteista oppii enemmän kuin tavallisista luennoista	Projektit ovat olleet hyödyllisiä yritystoiminnalle
Työelämäprojektien määrä	Työelämäprojekteja on liikaa Työelämäprojekteja tulisi olla opinnoissa enemmän	Projekteja voisi olla enemmän Meillä on tulevaisuudessa-kin tarjota projektitöitä opiskelijoille
Työelämäprojektien kiinnostavuus	Työelämäprojektit ovat kiinnostavia	Koemme opiskelijaprojektit kiinnostavina
Hyvät kokemukset työelämäprojekteista	Mikä on mielestäsi ollut parasta työelämäprojekteissa opiskelujesi aika-	Mitä hyviä kokemuksia teillä on projekteista Karelia-ammattikorkeakoulun kans-

	na, miksi?	sa?
Hyödyllisimmät projektit	Mitkä työelämäprojektit ovat olleet erityisen hyviä ammatillisen kehittymisen kannalta, miksi?	Mikä projekti on ollut hyödyllisin yritykselle?
Työelämäprojektien toteuttamisen haasteet	Mikä on ollut haastavinta työelämäprojektien toteuttamisessa yritysten kanssa, miksi?	Mikä on ollut haastavinta oppilaitosprojektien toteuttamisessa?
Kehittämisasiat ja toiveet projekteille	Toiveet ja ideat projektien kehittämiseksi, vapaa sana	Mitä toiveita tai ideoita teillä on projektien kehittämiseksi?
Harjoittelun merkitys työelämäyhteistyössä	Harjoittelu on tärkeä osa työelämäyhteistyötä	Harjoittelusta on hyötyä yrityksen toiminnalle
Harjoittelu tukee ammatillisen osaamisen kehittämistä	Harjoittelu tukee ammatillisen osaamisen kehittämistä	<p>Pyrimme harjoittelun aikana asettamaan etusijalle opiskelijan ammatillisen kehittämisen</p> <p>Pyrimme antamaan opiskelijalle jatkuvaa palautetta ja arviointia harjoittelun aikana</p> <p>Harjoittelun aikana olemme aktiivisesti yhteistyössä opiskelijan kanssa</p>

<p>Harjoittelun merkitys ammattiosaamisen kannalta</p>	<p>Harjoittelu on ammattiosaamiseni kannalta hyödyllisempää kuin koulupetus</p>	<p>Opiskelija saa harjoittelussa hyvän käsityksen työelämästä</p>
<p>Hyvät ja huonot kokemukset harjoittelusta</p>	<p>Mitkä mielestäsi toimii harjoittelun aikana yritysten ja koulun välillä</p> <p>a) parhaiten b) huonoiten?</p>	<p>Mitä hyviä kokemuksia teillä on liiketalouden opiskelijoiden työllistämisestä harjoittelijana yrityksessänne?</p> <p>Mitä huonoja kokemuksia teillä on liiketalouden opiskelijan työllistämisestä harjoittelijana yrityksessänne?</p>
<p>Harjoittelun vaikutus työllistymiseen</p>	<p>Uskon, että harjoittelu johtaa työpaikkaan</p>	<p>Asetamme yrityksessämme harjoittelussa olleet henkilöt etusijalle uusien työntekijöiden rekrytoitaessa</p>
<p>Työllistymisen vaikutus harjoittelupaikan valinnassa</p>	<p>Harjoittelupaikan valintaan vaikuttaa mahdollisuus työllistyä kyseiseen paikkaan</p>	<p>Opiskelijat valitsevat yrityksemme harjoittelupaikaksi, koska pystymme usein palkkaamaan uusia työntekijöitä</p>
<p>Kehittämisideat ja toiveet harjoitteluun</p>	<p>Toiveet ja ideat harjoittelun kehittämiseksi, vapaa sana</p>	<p>Mitä toiveita tai ideoita teillä on työharjoitteluyhteistyön kehittämiseksi?</p>
<p>Opinnäytetyön merkitys osana työelämäyhteistyötä</p>	<p>Opinnäytetyö on tärkeä</p>	<p>Opinnäytetyöstä on hyötyä</p>

tä	osa työelämäyhtesiyötä	yrityksen toiminnalle
Opinnäytetyön hyödyllisyys toimeksiantajalle	Koetko, että opinnäytetyöstä on hyötyä toimeksiantajalle, miksi?	Opinnäytetyöstä on hyötyä yrityksen toiminnalle
Opinnäytetyön vaikutus työllistymiseen	Uskon, että opinnäytetyö johtaa työpaikkaan	Opinnäytetyö voi johtaa opiskelijan palkkaamiseen
Kehittämissideat ja toiveet opinnäytetyölle	Ideat ja toiveet opinnäytetyöprojektien kehittämiseksi	Mitä toiveita tai ideoita teillä on opinnäytetyöprojektien kehittämiseksi?

Tulosmatriisi

Kysymyksen tai väittämän aihe	Vastaus opiskelijakyselyssä	Vastaus yrityskyselyssä
Työelämäyhteistyön merkitys	<p>Työelämäyhteistyö on ehdottomasti tärkeä osa liiketalouden opintoja. Väittämän keskiarvo 5,4.</p> <p>Työelämäyhteistyö on etusijalla opinnoissani. Keskiarvo 3,6.</p>	<p>Yhteistyö Karelia-ammattikorkeakoulun kanssa on tärkeää yhteistyöyrityksille. Väittämän keskiarvo 4,8.</p>
Työelämäyhteistyön toteutuminen	<p>Työelämäyhteistyö toteutuu hyvin liiketalouden opinnoissa. Keskiarvo 3,7.</p>	<p>Yhteistyö toteutuu hyvin liiketalouden opiskelijoiden kanssa. Väittämän keskiarvo 5,3.</p> <p>Yhteistyö toteutuu hyvin Karelia-ammattikorkeakoulun kanssa. Väittämän keskiarvo 5,0.</p>
Työelämäyhteistyön hyödyllisyys	<p>Työelämäyhteistyö on ollut merkittävässä osassa ammatillisen kehittymisen kannalta. Keskiarvo 3,7.</p>	<p>Yhteistyö on kehittänyt organisaatiomme toimintaa. Keskiarvo väittämään on 4,3.</p> <p>Yhteistyö on luonut yritykselle hyödyllisiä kontakteja opiskelijoihin. Keskiarvo</p>

		väittämälle on 4,7.
Työelämäyhteistyön määrä	Työelämäyhteistyötä on liian vähän. Keskiarvo 3,7.	Haluaisimme yhteistyötä lisää Karelia-ammattikorkeakoulun kanssa. Keskiarvo 4,5.
Työelämäyhteistyömahdollisuuksien hyödyntäminen	Pyrin hyödyntämään kaikki työelämäyhteistyön mahdollisuudet. Keskiarvo 4,3.	Olemme hyvin tietoisia Karelia-ammattikorkeakoulun tarjoamista yhteistyön mahdollisuuksista. Keskiarvo 3,9.
Yritysvierailujen merkitys työelämäyhteistyössä	Yritysvierailut ovat tärkeä osa työelämäyhteistyötä. Keskiarvo 4,5.	Voisimme ottaa useammin opiskelijoita vierailemaan yrityksessämme. Keskiarvo 4,3.
Työelämän edustajien luentojen merkitys työelämäyhteistyössä	Työelämäedustajien luennot ovat tärkeä osa työelämäyhteistyötä. Keskiarvo 4,4.	Voisimme luennoida useammin Karelia-ammattikorkeakoulussa. Keskiarvo 4,0.
Työelämäedustajien luentojen hyöty verrattuna opettajien luentojen hyötyyn	Työelämäedustajien luennot ovat hyödyllisempiä kuin opettajien luennot. Keskiarvo 3,8.	Pystymme tarjoamaan opiskelijoille konkreettista työelämänäkökulmaa. Keskiarvo 5,0.
Yritysvierailuista saava hyöty verrattuna luokassa opiskeluun	Yritysvierailuilla oppii enemmän kuin luokassa. Keskiarvo 3,9.	Uskon, että yritysvierailut edistävät opiskelijan ammatillista näkemystä. Keskiarvo

		vo 5,2.
Luentojen hyödyllisyys ammattiosaamisen kannalta	Työelämänedustajien luennot ovat ammattiosaamisen kannalta hyödyllisempiä kuin tavalliset luennot. Keskiarvo 3,7.	Uskon, että yrittäjien vierailut ammattikorkeakoulun luennoilla kehittävät opiskelijan ammatillista näkemystä. Keskiarvo 5,2.
Luentojen ja vierailujen kiinnostavuus	Pidän työelämänedustajien luentoja kiinnostavina. Keskiarvo 4,6. Pidän yritysvierailuja kiinnostavina. Keskiarvo 4,8.	Voisimme luennoida useammin Karelia-ammattikorkeakoulussa. Keskiarvo 4,0. Voisimme ottaa useammin opiskelijoita vierailemaan yrityksessämme. Keskiarvo 4,3.
Luentojen ja vierailujen hyödyt	Liiketoimintaympäristöön tutustuminen, tiedon saaminen ja erilaisten näkemysten saaminen. Lisäksi mainittiin uudet ideat, kiinnostus ja työpaikan saaminen.	Kontaktien saaminen ja yrityksen tunnettavuuden parantaminen sekä markkinointi. Lisäksi mahdollisuus rekrytoida ja saada uusia näkemyksiä.
Huonoja kokemuksia vierailuista ja luennoista	Luennot ovat tylsiä ja puuttavia, koetaan turhana ja sisältöä epäoleellisena. Ohjaus heikkoa koulun puolelta molemmissa, ongelmia aikataulutuksessa molemmissa.	Vastauksia tuli hyvin vähän. Muutamissa mainittiin, että aiheiden tulisi olla tarkkoja ja opintokokonaisuuteen liittyviä.

Yritysvierailujen määrä	Lisätä (73 % opiskelijoista on tätä mieltä).	Voisimme ottaa useammin opiskelijoita vierailemaan yrityksessämme. Keskiarvo 4,3.
Työelämänedustajien luentojen määrä	Lisätä (Lähes 70 % opiskelijoista tätä mieltä).	Voisimme luennoida useammin Karelia-ammattikorkeakoulussa. Keskiarvo 4,0.
Osallistuminen työelämänedustajien luennoille	65 % ei ole jättänyt osallistumatta luennoille. Ne, jotka vastasivat, että olivat perustelivat että ne eivät ole kiinnostavia, henkilökohtaiset esteet, motivaation puute sekä hyödyllisyyden puute.	Opiskelijat osallistuvat aktiivisesti työelämänedustajien luennoille. Keskiarvo 4,3.
Osallistuminen yritysvierailuille	85 % vastanneista ei ole jättänyt yritysvierailuja välistä. Ne, jotka vastasivat, että olivat perustelivat aikataullisilla haasteilla, henkilökohtaisilla syillä, työllä tai sairastumisella. Lisäksi mainittiin motivaation puute ja vierailujen sisältö.	Opiskelijat osallistuvat aktiivisesti yritysvierailuille. Keskiarvo 4,3.
Kehittämissideat vierailuihin ja luentoihin	Lisää vierailuja ja luentoja, joiden sisältö on integroitu kurssin sisältöön. Opiskelijat haluavat vaikuttaa itse	Yksittäisiä vastauksia: vierailujen ajankohtien sopiminen hyvissä ajoin, aktiivisuus ja taloudellisen tilan-

	luentojen ja vierailujen sisältöön. Yritysten edustajien valmistautuminen ja panostamien olisi parempaa. Luentojen sijoittamista aikataulullisesti tulisi myös miettiä tarkemmin: sijoittaminen keskelle päivää.	teen huomioiminen (matkakulut).
Työelämäprojektien merkitys työelämäyhteisyydessä	Työelämäprojektit ovat tärkeä osa työelämäyhteistyötä. Keskiarvo 4,5.	Projekteista olemme saaneet uutta yritystoiminnan kannalta hyödyllistä tietoa. Keskiarvo 4,3.
Työelämäprojektien hyödyllisyys	Työelämäprojekteista oppii enemmän kuin tavallisista luennoista. Keskiarvo 4,1.	Projektit ovat olleet hyödyllisiä yritystoiminnalle. Keskiarvo 4,4.
Työelämäprojektien määrä	Työelämäprojekteja on liikaa. Keskiarvo 2,7. Työelämäprojekteja tulisi olla opinnoissa enemmän. Keskiarvo 3,7.	Projekteja voisi olla enemmän. Keskiarvo 4,3. Meillä on tulevaisuudessa-kin tarjota projektitöitä opiskelijoille. Keskiarvo 4,6.
Työelämäprojektien kiinnostavuus	Työelämäprojektit ovat kiinnostavia. Keskiarvo 4,3.	Koemme opiskelijaprojektit kiinnostavina. Keskiarvo 4,9.
Hyvät kokemukset työelämäprojekteista	Kontaktien saaminen, ympäröivään yrityskehitykseen tutustuminen, projektin tekeminen oikealle yritykselle	Opiskelijoiden luovuus ja uusien ideoiden sekä tiedon saaminen. Ulkopuoli-

	ja siksi oikeasti hyötyä. Osaamisen kartuttaminen ja ryhmätyötaitojen kehittäminen.	nen näkemys.
Hyödyllisimmät projektit	Laadun portaat, näkee konkreettisesti yritystoimintaa ja saa uutta tietoa. Liiketoimintasuunnitelma.	Eniten mainintoja sai laadun portaat –projekti.
Työelämäprojektien toteuttamisen haasteet	Kontaktien saaminen ja yhteydenpito. Aktiivisuus yritysten edustajien puolelta sekä luottamuspuula. Ryhmän toimimattomuus ja osaamisen puute.	Aikatauluttaminen, opiskelijoiden ohjaukseen ei ole aikaa. Opiskelijoiden motivoiminen, sekä ymmärrys työelämän vaatimuksista.
Kehittämisisideat ja toiveet projekteille	Lisää projektityötä, laajalajaisesti koko maakuntaan, eri toimialojen yrityksille ja erilaisina toimeksiantoina. Enemmän suunnittelua, organisointia ja ohjausta.	Yhteistyön lisääminen, jolloin ongelmakohdat vähenevät ja opettajien osaaminen lisääntyy. koululta markkinointia mahdollisuuksista. Yritysten tarpeiden kartoittaminen. Enemmän palavereja projektien aikana (alku ja loppu) sekä palautteen keräämistä tulisi tehostaa.
Harjoittelun merkitys työelämäyhteistyössä	Harjoittelu on tärkeä osa työelämäyhteistyötä. Keskiarvo 5,5.	Harjoittelusta on hyötyä yrityksen toiminnalle. Keskiarvo 5,4.

<p>Harjoittelu tukee ammatillisen osaamisen kehittymistä</p>	<p>Harjoittelu tukee ammatillisen osaamisen kehittymistä. Keskiarvo 5,5.</p>	<p>Pyrimme harjoittelun aikana asettamaan etusijalle opiskelijan ammatillisen kehittymisen. Keskiarvo 5,5.</p> <p>Pyrimme antamaan opiskelijalle jatkuvaa palautetta ja arviointia harjoittelun aikana. Keskiarvo 5,4.</p> <p>Harjoittelun aikana olemme aktiivisesti yhteistyössä opiskelijan kanssa. Keskiarvo 5,5.</p>
<p>Harjoittelun merkitys ammattiosaamisen kannalta</p>	<p>Harjoittelu on ammattiosaamisen kannalta hyödyllisempää kuin kouluopetus. Keskiarvo 4,8.</p>	<p>Opiskelija saa harjoittelussa hyvän käsityksen työelämästä. Keskiarvo 5,4.</p>
<p>Hyvät ja huonot kokemukset harjoittelusta</p>	<p>Parhaiten: kommunikaatio, harjoittelupaikoista tiedottaminen, harjoittelusopimuksen tekeminen, kehityskeskustelu, joustavuus, monipuolisuus sekä seuranta ja pelisäännöt.</p> <p>Huonoiten: Koulun palautteen anto, ohjaus, kommunikaatio, tiedonkulku ja seuranta sekä tiedottaminen. Sekä kiinnostus siitä onko opiskelijalla harjoittelupaik-</p>	<p>Hyvät kokemukset: rekrytointi, opiskelijoiden motivaatio, aktiivisuus uuden oppimiseen ja ahkeraan työhön sekä työhön paneutumiseen.</p> <p>Huonoja: Vain yksittäisiä vastauksia, joissa mainittiin lähtötasojen erot opiskelijoiden välillä, joka aiheuttaa haasteita ohjaamisen tarpeen arvioinnissa, kielitaito sekä koulun haluttomuus</p>

	kaa.	yhteistyöhön.
Harjoittelun vaikutus työllistymiseen	Uskon, että harjoittelu johtaa työpaikkaan. Keskiarvo 4,6.	Asetamme yrityksessämme harjoittelussa olleet henkilöt etusijalle uusia työntekijöitä rekrytoitaessa. Keskiarvo 4,8.
Työllistymisen vaikutus harjoittelupaikan valinnassa	Harjoittelupaikan valintaan vaikuttaa mahdollisuus työllistyä kyseiseen paikkaan. Keskiarvo 4,8.	Opiskelijat valitsevat yrityksemme harjoittelupaikaksi, koska pystymme usein palkkaamaan uusia työntekijöitä. Keskiarvo 4,0.
Kehittämissideat ja toiveet harjoitteluun	Ohjaamiseen panostaminen, tuen ja tiedon saaminen. Koulun tulisi ottaa aktiivisempaa roolia harjoittelupaikoista tiedottamisessa. Palaverit, ainakin loppuun.	Alku- ja loppukeskustelut palautteen antamista varten. Yhteinen sopimus aikarajoihin, jolloin harjoittelupaikkoja haetaan. Yhteydenpito.
Opinnäytetyön merkitys osana työelämäyhteistyötä	Opinnäytetyö on tärkeä osa työelämäyhteistyötä. Keskiarvo 4,1.	Opinnäytetyöstä on hyötyä yrityksen toiminnalle. Keskiarvo 4,9.
Opinnäytetyön hyödyllisyys toimeksiantajalle	Opiskelijat näkevät, että opinnäytetyöstä on hyötyä yrityksille, koska se on hyvä kehitysmahdollisuus.	Opinnäytetyöstä on hyötyä yrityksen toiminnalle. Keskiarvo 4,9.
Opinnäytetyön vaikutus	Uskon, että opinnäytetyö johtaa työpaikkaan. Kes-	Opinnäytetyö voi johtaa opiskelijan palkkaamiseen.

työllistymiseen	kiarvo 3,0.	Keskiarvo 4,5.
Kehittämisideat ja toiveet opinnäytetyölle	Opinnäytetyöprosessin informointi, jotta tiedetään mitä se oikeastaan on. Opinnäytetyön aiheiden löytämiseen ideoita ja tukea. Ohjauksen määrää tulisi lisätä, eli opiskelijat eivät tiedä, että he itse voivat hakea tukea tarpeen mukaan.	Opiskelijoiden tulisi perehtyä enemmän siihen alaan, jolle tekevät opinnäytetyön. Yritykset haluavat tietää koulun antaman palautteen ja arvostelun opinnäytetyölle. Yrityksissä haluttaisiin myös saada tarkistaa opinnäytetyö ennen julkistamista. Tiiviimpää yhteistyötä toivotaan, koulun henkilöstö halutaan tiiviimmin mukaan. Palautteen kerääminen. opinnäytetöiden aiheiden rajaaminen.

Taulukko samaa ja eri mieltä olevista - opiskelijat

	Eri mieltä (1-3) (kpl)	Samaa mieltä (4-6) (kpl)	Eri mieltä vastaajista (%)	Samaa mieltä vastaajista (%)
Työelämäyhteistyön kuuluu olla tärkeä osa liiketalouden opintoja	4	140	2,8	97,2
Työelämäyhteistyö toteutuu hyvin liiketalouden opinnoissa	57	87	39,6	60,4
Työelämäyhteistyö on ollut merkittävässä osassa ammattiosaamiseni kehittymisen kannalta	58	86	40,3	59,7
Työelämäyhteistyötä on liian vähän	73	71	50,7	49,3
Työelämäyhteistyö on etusijalla opinnoissani	65	77	45,8	54,2
Pyrin hyödyntämään kaikki työelämäyhteistyön mahdollisuudet	39	105	27,1	72,9
Yritysvierailut ja työelämän edustajan luennot				
Yritysvierailut ovat tärkeä osa työelämäyhteistyötä	26	118	18,1	81,9
Yritysvierailuilla oppii paljon enemmän kuin luokassa	52	92	36,1	63,9
Pidän yritysvierailuja kiinnostavina	18	126	12,5	87,5
Työelämän edustajien luennot ovat hyödyllisempiä kuin opettaji-	58	86	40,3	59,7

en luennot				
Työelämän edustajien luennot ovat tärkeä osa työelämäyhteistyötä	23	121	16,0	84,0
Pidän työelämän edustajien luentoja kiinnostavina	17	127	11,8	88,2
Työelämän edustajien luennot ovat ammattiosaamiseni kannalta hyödyllisempiä kuin tavalliset luennot	62	82	43,1	56,9
Projektit				
Työelämäprojektit ovat tärkeä osa työelämäyhteistyötä	25	119	17,4	82,6
Työelämäprojekteista oppii paljon enemmän kuin luennoista	40	104	27,8	72,2
Työelämäprojekteja on liikaa	117	27	81,3	18,7
Työelämäprojekteja tulisi olla opinnoissa enemmän	60	84	41,7	58,3
Työelämäprojektit ovat kiinnostavia	32	111	22,4	77,6
Työharjoittelu				
Harjoittelu on tärkeä osa työelämäyhteistyötä	2	142	1,4	98,6
Harjoittelu tukee ammatillisen osaamiseni kehittymistä	5	137	3,5	96,5
Harjoittelu on ammattiosaamiseni kannalta hyödyllisempää kuin kouluopetus	20	124	13,9	86,1

Uskon, että harjoittelu johtaa työpaikkaan	18	126	12,5	87,5
Harjoittelupaikan valintaan vaikuttaa mahdollisuus työllistyä kyseiseen paikkaan	18	125	12,6	87,4
Opinnäytetyö				
Opinnäytetyö on tärkeä osa työelämäyhteistyötä	38	106	26,4	73,6
Uskon, että opinnäytetyö johtaa työpaikkaan	94	50	65,3	34,7

Taulukko samaa ja eri mieltä olevista - yritykset

	Eri mieltä (1-3) (kpl)	Samaa mieltä (4-6) (kpl)	Eri mieltä vastaajista (%)	Samaa mieltä vastaajista (%)
Yhteistyö Karelia-ammattikorkeakoulun kanssa on tärkeää organisaatiollemme	7	44	13,7	86,3
Yhteistyö toteutuu hyvin liiketalouden opiskelijoiden kanssa	2	49	3,9	96,1
Yhteistyö toteutuu hyvin Karelia-ammattikorkeakoulun kanssa	5	46	9,8	90,2
Yhteistyö on kehittänyt organisaatiomme toimintaa	12	39	23,5	76,5
Haluaisimme yhteistyötä lisää Karelia-ammattikorkeakoulun kanssa	12	39	23,5	76,5
Olemme hyvin tietoisia Karelia-ammattikorkeakoulun tarjoamista yhteistyön mahdollisuuksista	15	36	29,4	70,6
Pyrimme hyödyntämään kaikki oppilaitosyhteistyön mahdollisuudet	10	40	20,0	80,0
Toivomme pitkäjänteistä yhteistyötä ammattikorkeakoulun kanssa	6	45	11,8	88,2
Yhteistyö on luonut yritykselle hyödyllisiä kontakteja opiskelijoihin	9	42	17,6	82,4

Projektit				
Projektit ovat olleet hyödyllisiä yritystoiminnalle	5	24	17,2	82,8
Projekteista olemme saaneet uutta yritystoiminnalle hyödyllistä tietoa	6	22	21,4	78,6
Meillä on tulevaisuudessakin tarjota projektitöitä opiskelijoille	5	24	17,2	82,8
Koemme opiskelijaprojektit kiinnostavina	1	28	3,4	96,6
Olimme tyytyväisiä projektin lopputulokseen	3	24	11,1	88,9
Projektin myötä otimme käyttöön uusia toimintatapoja	11	17	39,3	60,7
Pystymme vaikuttamaan riittävästi projektin suunnitteluun	6	22	27,3	72,7
Pystymme vaikuttamaan riittävästi projektin toteutukseen	4	24	14,3	85,7
Projektien toteuttamiseen tarvitaan yrityksen edustajan/edustajien aktiivista osallistumista	2	27	6,9	93,1
Opiskelijat pysyivät sovitussa aikataulussa	4	21	16,0	84,0
Projektin aikana olemme aktiivisesti yhteistyössä opiskelijoiden kanssa	2	26	7,1	92,9
Ohjausvastuussa ollut Kareliammattikorkeakoulun edustaja	6	22	21,4	78,6

on osallistunut yhteistyöhön				
Tiedonkulku opiskelijoiden ja yrityksen välillä toimi hyvin	4	24	14,3	85,7
Opiskelijoilla on tarvittavat työ-elämätaidot toteuttaa projekteja	4	24	14,3	85,7
Opiskelijoilla on tarvittavat teoreettiset tiedot projektien toteuttamiseen	3	25	10,7	89,7
Projekteja voisi olla enemmän	7	21	25,0	75,0
Yritysvierailut ja työelämän edustajan luennot				
Opiskelijat osallistuvat aktiivisesti yritysvierailuille	5	18	21,7	78,3
Yritysvierailujen kautta on luotu uusia kontakteja opiskelijoihin	7	17	29,2	70,8
Voisimme ottaa useammin opiskelijoita vierailemaan yrityksessämme	6	19	24,0	76,0
Uskon, että yritysvierailut edistävät opiskelijan ammatillista näkemystä	2	23	8,0	92,0
Pystymme tarjoamaan opiskelijoille konkreettista työelämänäkökulmaa	2	23	8,0	92,0
Voisimme luennoida useammin Karelia-ammattikorkeakoulussa	7	20	25,9	74,1
Uskon, että yrittäjien vierailut ammattikorkeakoulun luennoilla kehittävät opiskelijan ammatillis-	1	26	3,7	96,3

ta näkemystä				
Opiskelijat osallistuvat aktiivisesti työelämän edustajien luennolle	7	19	26,9	73,1
Meille on selkeästi kerrottu, mitä luennon sisällöltä odotetaan	8	16	33,3	66,7
Työharjoittelu				
Harjoittelusta on hyötyä yrityksen toiminnalle	1	40	2,4	97,6
Asetamme yrityksessämme harjoittelussa olleet henkilöt etusijalle uusia työntekijöitä rekrytoitaessa	5	35	12,5	87,5
Pyrimme antamaan opiskelijalle jatkuvaa palautetta ja arviointia harjoittelun aikana	1	40	2,4	97,6
Pyrimme harjoittelun aikana asettamaan etusijalle opiskelijan ammatillisen kehittymisen	0	40	0	100,0
Harjoittelun aikana olemme aktiivisesti yhteistyössä opiskelijan kanssa	1	40	2,4	97,6
Saimme tukea ammattikorkeakoululta harjoittelun aikana	11	30	26,8	73,2
Karelia-ammattikorkeakoulun opiskelijoilla on hyvät työelämätaidot	2	38	5,0	95,0
Opiskelijoilla on tarpeeksi tietämystä harjoittelutehtävien hoitamiseen	1	40	2,4	97,6

Opiskelijoilla on tarpeeksi taitoja harjoittelutehtävien hoitamiseen	2	39	4,9	95,1
Opiskelija saa harjoittelussa hyvän käsityksen työelämästä	1	40	2,4	97,6
Opiskelijat valitsevat yrityksemme harjoittelupaikaksi, koska pystymme usein palkkaamaan uusia työntekijöitä	12	29	29,3	70,7
Opinnäytetyö				
Opinnäytetyöstä on hyötyä yrityksen toiminnalle	3	32	8,6	91,4
Opiskelijalla on riittävä osaaminen laadukkaaseen opinnäytetyöhön	3	32	8,6	91,4
Opiskelija tarvitsee paljon ohjausta opinnäytetyön aikana	9	26	25,7	74,3
Opinnäytetyön ohjaaminen vaatii yritykseltä paljon resursseja	13	22	37,1	62,9
Opinnäytetyön aikana olemme aktiivisesti yhteistyössä opiskelijan kanssa	1	34	2,9	97,1
Yhteistyö oli sujuvaa opiskelijan kanssa opinnäytetyöprojektin aikana	1	34	2,9	97,1
Opinnäytetyö voi johtaa opiskelijan palkkaamiseen	6	29	17,1	82,9

Opiskelijakyselylomake

Opiskelijakyselylomake

1 (5)

Työelämäyhteistyö Karelia-ammattikorkeakoulussa

Tämän kyselyn tarkoituksena on selvittää opiskelijoiden ja yritysten välisen työelämäyhteistyön nykytila ja sen taustat sekä opiskelijoiden tulevaisuuden odotukset yhteistyöstä sekä kartoittaa kehittämisskohteita.

Karelia-ammattikorkeakoulussa opiskelijoiden työelämäyhteistyö yritysten kanssa ilmenee muun muassa opintoihin sisältyvästä harjoittelusta, opinnäytetyöstä, opiskelijaprojekteista sekä yritysvierailusta ja vieraillevien työelämän edustajien luennoista.

Valitse rastittamalla vuosikurssi, johon kuulut.

Vuosikurssi

1. LTLNS12	☐
2. LTLNS13	☐
3. LTLNS14	☐
4. Muu, mikä? _____	☐

Työelämäyhteistyön nykytila ja sen taustat

Seuraavat väittämät liittyvät työelämäyhteistyöhön opiskelussa. Ota kantaa seuraaviin väittämiin asteikolla 1 – 6. Ympyröi mielipidettäsi vastaava arvo.

1 = täysin eri mieltä, 6 = täysin samaa mieltä.

1. Työelämäyhteistyön kuuluu olla tärkeä osa liiketalouden opintoja	1	2	3	4	5	6
2. Työelämäyhteistyö toteutuu hyvin liiketalouden opinnoissa	1	2	3	4	5	6
3. Työelämäyhteistyö on ollut merkittävässä osassa ammatitiosaamiseni kehittymisen kannalta	1	2	3	4	5	6
4. Työelämäyhteistyötä on liian vähän	1	2	3	4	5	6
5. Työelämäyhteistyö on etusijalla opinnoissani	1	2	3	4	5	6
6. Työelämäedustajien luennot ovat hyödyllisempiä kuin opettajien luennot	1	2	3	4	5	6
7. Pyrin hyödyntämään kaikki työelämäyhteistyön mahdollisuudet	1	2	3	4	5	6
8. Yritysvierailut ovat tärkeä osa työelämäyhteistyötä	1	2	3	4	5	6
9. Yritysvierailuilla oppii paljon enemmän kuin luokassa	1	2	3	4	5	6
10. Pidän yritysvierailuja kiinnostavina	1	2	3	4	5	6
11. Työelämäedustajien luennot ovat tärkeä osa työelämäyhteistyötä	1	2	3	4	5	6
12. Pidän työelämäedustajien luentoja kiinnostavina	1	2	3	4	5	6

13. Työelämäedustajien luennot ovat ammattiosaamisen kannalta hyödyllisempiä kuin tavalliset luennot	1	2	3	4	5	6
14. Työelämäprojektit ovat tärkeä osa työelämäyhteistyötä	1	2	3	4	5	6
15. Työelämäprojekteista oppii paljon enemmän kuin luennoista	1	2	3	4	5	6
16. Työelämäprojekteja on liikaa	1	2	3	4	5	6
17. Työelämäprojekteja tulisi olla opinnoissa enemmän	1	2	3	4	5	6
18. Työelämäprojektit ovat kiinnostavia	1	2	3	4	5	6
19. Harjoittelu on tärkeä osa työelämäyhteistyötä	1	2	3	4	5	6
20. Harjoittelu tukee ammatillisen osaamisen kehittymistä	1	2	3	4	5	6
21. Harjoittelu on ammattiosaamisen kannalta hyödyllisempää kuin kouluopetus	1	2	3	4	5	6
22. Uskon, että harjoittelu johtaa työpaikkaan	1	2	3	4	5	6
23. Harjoittelupaikan valintaan vaikuttaa mahdollisuus työllistyä kyseiseen paikkaan	1	2	3	4	5	6
24. Opinnäytetyö on tärkeä osa työelämäyhteistyötä	1	2	3	4	5	6
25. Uskon, että opinnäytetyö johtaa työpaikkaan	1	2	3	4	5	6

Työelämäyhteistyö opiskelussa

Karelia-ammattikorkeakoulussa toteutetaan erilaisia **työelämäprojekteja** opintojen aikana. Työelämäprojekteihin lukeutuvat erilaiset yrityksille tehtävät toimeksiannot. Vastaa seuraaviin kysymyksiin sanallisesti omien kokemustesi pohjalta.

1. Mikä on mielestäsi ollut parasta työelämäprojekteissa opiskelujesi aikana, miksi?

---

2. Mitkä työelämäprojektit ovat olleet erityisen hyviä ammatillisen kehittymisen kannalta, miksi?

---

3. Mikä on ollut haastavinta työelämäprojektiensa toteuttamisessa yritysten kanssa, miksi?

Opintojen aikana liiketalouden opiskelijat osallistuvat myös **yritysvierailuihin ja työelämän edustajien luennoille**. Vastaa kohtiin 4 ja 5 sanallisesti omien kokemustesi ja näkemystesi pohjalta. Kohdissa 6-10 valitse sopivin vaihtoehto rastittamalla ja perustele vastauksesi.

4. Millaista ammatillista hyötyä koet saaneesi yritysvierailuista tai vierailevien työelämän edustajien luennoista?

---

5. Mitä huonoja kokemuksia sinulla on yritysvierailuista tai vierailevien työelämän edustajien luennoista?

---

6. Yritysvierailujen määrää pitäisi mielestäni...

- a. Lisätä
b. Vähentää
c. Olla muuttamatta

☐
☐
☐

Perustelut: _____

---

7. Vierailevien työelämän edustajien luentojen määrää pitäisi mielestäni...

- a. Lisätä
b. Vähentää
c. Olla muuttamatta

☐
☐
☐

Perustelut: _____

---

8. Oletko jättänyt menemättä vierailevan työelämän edustajan luennolle? Jos olet, miksi?

a. Kyllä

b. Ei

Perustelut:

---

9. Oletko jättänyt menemättä yritysvierailulle? Jos olet, miksi?

a. Kyllä

b. Ei

Perustelut:

Liiketalouden opintoihin kuuluvat **harjoittelu ja opinnäytetyö**, jotka toteutetaan tavallisesti yhteistyössä yritysten kanssa. Vastaa seuraaviin kysymyksiin sanallisesti omien kokemustesi pohjalta.

10. Mikä mielestäsi toimi harjoittelun aikana yrityksen ja koulun välillä

a. parhaiten?

---

b. huonoiten?

---

11. Koetko että opinnäytetyöstä on hyötyä toimeksiantajalle, miksi?

Työelämäyhteistyön tulevaisuus

Karelia-ammattikorkeakoulussa pyritään kehittämään aktiivisesti työelämäyhteistyötä. Vastaa seuraaviin kysymyksiin sanallisesti.

12. Mitä toiveita tai ideoita sinulla on työelämäyhteistyön kehittämiseksi tulevaisuudessa?

a. työelämäprojektit

---

b. yritysvierailut ja vierailevien yrittäjien luennot

---

c. harjoittelu

---

d. opinnäytetyö

Kiitos vastauksistanne ja mielenkiinnostanne tutkimustamme kohtaan!

Yrityskysely

Yhteistyö Karelia-ammattikorkeakoulun kanssa

Tämän kyselyn tarkoituksena on selvittää liiketalouden opiskelijoiden ja yritysten välisen työelämäyhteistyön nykytila ja sen taustat sekä yritysten tulevaisuuden odotukset yhteistyöstä sekä kartoittaa kehittämiskohteita.

Karelia-ammattikorkeakoulussa liiketalouden opiskelijoiden työelämäyhteistyö yritysten kanssa ilmenee muun muassa opintoihin sisältyvästä harjoittelusta, opinnäytetyöstä, opiskelijaprojekteista sekä yritysvierailuista ja vierailevien työelämän edustajien luennoista.

Vastatkaa tällä sivulla oleviin yleisiin väittämiin. Muissa osioissa vastatkaa vain niihin, joiden osalta olette tehneet yhteistyötä Karelia-ammattikorkeakoulun kanssa.

Projektit: sivu 2

Yritysvierailut ja yrityksen edustajan luennot: sivu 3

Työharjoittelu: sivu 4

Opinnäytetyö: sivu 5

Valitse yhteistyömuoto/ -muodot, jonka osalta olette olleet yhteistyössä

- Projektit
- Yritysvierailut ja yrityksen edustajan luennot
- Työharjoittelu
- Opinnäytetyö

Valitse yhteistyömuoto/ -muodot, jonka osalta haluaisitte tehdä enemmän yhteistyötä

- Projektit
- Yritysvierailut ja yrityksen edustajan luennot
- Työharjoittelu
- Opinnäytetyö

Työelämäyhteistyön nykytila ja sen taustat

Seuraavat väittämät kuvaavat yleisiä mielipiteitä yhteistyöstä Karelia-ammattikorkeakoulun kanssa. Ottakaa kantaa seuraaviin väittämiin asteikolla 1-6.

1. Yhteistyö Karelia-ammattikorkeakoulun kanssa on tärkeää organisaatiollemme

1 2 3 4 5 6

Täysin eri mieltä ○ ○ ○ ○ ○ Täysin samaa mieltä

2. Yhteistö toteutuu hyvin liiketalouden opiskelijoiden kanssa

1 2 3 4 5 6

Täysin eri mieltä   Täysin samaa mieltä**3. Yhteistyö toteutuu hyvin Karelia-ammattikorkeakoulun kanssa**

1 2 3 4 5 6

Täysin eri mieltä   Täysin samaa mieltä**4. Yhteistyö on kehittänyt organisaatiomme toimintaa**

1 2 3 4 5 6

Täysin eri mieltä   Täysin samaa mieltä**5. Haluaisimme yhteistyötä lisää Karelia-ammattikorkeakoulun kanssa**

1 2 3 4 5 6

Täysin eri mieltä   Täysin samaa mieltä**6. Olemme hyvin tietoisia Karelia-ammattikorkeakoulun tarjoamista yhteistyön mahdollisuuksista**

1 2 3 4 5 6

Täysin eri mieltä   Täysin samaa mieltä**7. Pyrimme hyödyntämään kaikki oppilaitosyhteistyön mahdollisuudet**

1 2 3 4 5 6

Täysin eri mieltä   Täysin samaa mieltä**8. Toivomme pitkäjänteistä yhteistyötä ammattikorkeakoulun kanssa**

1 2 3 4 5 6

Täysin eri mieltä   Täysin samaa mieltä

15. Projektin myötä otimme käyttöön uusia toimintatapoja

1 2 3 4 5 6

Täysin eri mieltä   Täysin samaa mieltä**16. Pystymme vaikuttamaan riittävästi projektin suunnitteluun**

1 2 3 4 5 6

Täysin eri mieltä   Täysin samaa mieltä**17. Pystymme vaikuttamaan riittävästi projektin toteutukseen**

1 2 3 4 5 6

Täysin eri mieltä   Täysin samaa mieltä**18. Projektien toteuttamiseen tarvitaan yrityksen edustajan/edustajien aktiivista osallistumista**

1 2 3 4 5 6

Täysin eri mieltä   Täysin samaa mieltä**19. Opiskelijat pysyvät sovituissa aikatauluissa**

1 2 3 4 5 6

Täysin eri mieltä   Täysin samaa mieltä**20. Projektin aikana olemme aktiivisesti yhteistyössä opiskelijoiden kanssa**

1 2 3 4 5 6

Täysin eri mieltä   Täysin samaa mieltä**21. Ohjausvastuussa ollut Karelia-ammattikorkeakoulun edustaja on osallistunut yhteistyöhön**

1 2 3 4 5 6

Täysin eri mieltä   Täysin samaa mieltä

22. Tiedonkulku opiskelijoiden ja yrityksen välillä toimi hyvin

1 2 3 4 5 6

Täysin eri mieltä   Täysin samaa mieltä**23. Opiskelijoilla on tarvittavat työelämätaidot toteuttaa projekteja**

1 2 3 4 5 6

Täysin eri mieltä   Täysin samaa mieltä**24. Opiskelijoilla on tarvittavat teoreettiset tiedot projektien toteuttamiseen**

1 2 3 4 5 6

Täysin eri mieltä   Täysin samaa mieltä**25. Projekteja voisi olla enemmän**

1 2 3 4 5 6

Täysin eri mieltä   Täysin samaa mieltä

Vastatkaa seuraaviin kysymyksiin sanallisesti omien näkemysten pohjalta.

Mitä hyviä kokemuksia teillä on projekteista Karelia-ammattikorkeakoulun kanssa?**Mitä huonoja kokemuksia teillä on projekteista Karelia-ammattikorkeakoulun kanssa?**

31. Voisimme luennoida useammin Karelia-ammattikorkeakoulussa

1 2 3 4 5 6

Täysin eri mieltä   Täysin samaa mieltä**32. Uskon, että yrittäjien vierailut ammattikorkeakoulun luennoilla kehittävät opiskelijan ammatillista näkemystä**

1 2 3 4 5 6

Täysin eri mieltä   Täysin samaa mieltä**33. Opiskelijat osallistuvat aktiivisesti työelämän edustajien luennoille**

1 2 3 4 5 6

Täysin eri mieltä   Täysin samaa mieltä**34. Meille on selkeästi kerrottu, mitä luennon sisällöltä odotetaan**

1 2 3 4 5 6

Täysin eri mieltä   Täysin samaa mieltä

Vastatkaa seuraaviin kysymyksiin sanallisesti omien näkemysten pohjalta.

Mitä hyviä kokemuksia teillä on Karelia-ammattikorkeakoulun liiketalouden opiskelijoiden yritysvierailuista?

Mitä huonoja kokemuksia teillä on Karelia-ammattikorkeakoulun liiketalouden opiskelijoiden yritysvierailuista?

Mitä toiveita tai ideoita teillä on yritysvierailujen kehittämiseksi?

Mitä hyötyä yritykselle on vierailuista ja luennoista?

« Takaisin

Jatka »

---

40. Saimme tukea ammattikorkeakoululta harjoittelun aikana

1 2 3 4 5 6

Täysin eri mieltä   Täysin samaa mieltä**41. Karelia-ammattikorkeakoulun opiskelijoilla on hyvät työelämätaidot**

1 2 3 4 5 6

Täysin eri mieltä   Täysin samaa mieltä**42. Opiskelijoilla on tarpeeksi tietämystä harjoittelutehtävien hoitamiseen**

1 2 3 4 5 6

Täysin eri mieltä   Täysin samaa mieltä**43. Opiskelijoilla on tarpeeksi taitoja harjoittelutehtävien hoitamiseen**

1 2 3 4 5 6

Täysin eri mieltä   Täysin samaa mieltä**44. Opiskelija saa harjoittelussa hyvän käsityksen työelämästä**

1 2 3 4 5 6

Täysin eri mieltä   Täysin samaa mieltä**45. Opiskelijat valitsevat yrityksemme harjoittelupaikaksi, koska pystymme usein palkkaamaan uusia työntekijöitä**

1 2 3 4 5 6

Täysin eri mieltä   Täysin samaa mieltä

Vastatkaa seuraaviin kysymyksiin sanallisesti omien näkemysten pohjalta.

Mitä hyviä kokemuksia teillä on liiketalouden opiskelijan työllistämisestä harjoittelijana yrityksessänne?

Mitä huonoja kokemuksia teillä on liiketalouden opiskelijan työllistämisestä harjoittelijana yrityksessänne?

Mitä toiveita tai ideoita teillä on työharjoitteluyhteistyön kehittämiseksi?

« Takaisin

Jatka »

---

51. Yhteistyö oli sujuvaa opiskelijan kanssa opinnäytetyöprojektin aikana

1 2 3 4 5 6

Täysin eri mieltä   Täysin samaa mieltä**52. Opinnäytetyö voi johtaa opiskelijan palkkaamiseen**

1 2 3 4 5 6

Täysin eri mieltä   Täysin samaa mieltä

Vastatkaa seuraaviin kysymyksiin sanallisesti omien näkemysten pohjalta.

Mitä hyviä kokemuksia teillä on opinnäytetyöprojekteista liiketalouden opiskelijan kanssa?**Mitä huonoja kokemuksia teillä on opinnäytetyöprojekteista liiketalouden opiskelijan kanssa?****Mitä toiveita tai ideoita teillä on opinnäytetyöprojektien kehittämiseksi?**

Kiitos vastauksistanne ja mielenkiinnostanne tutkimustamme kohtaan!